

Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda 2025

Een rapportage voor de gemeenteraad van Utrecht

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda 2025

Een rapportage voor de gemeenteraad van Utrecht

Colofon

Datum: donderdag 2 april 2026

Vormgeving: Enof creatieve communicatie

Bijschrift coverfoto:

Hulpdiensten en team Publieke zorg kwamen in actie bij de ontruiming van appartementen in Kanaleneiland nadat een auto was aangetroffen met brandbare stoffen en explosieven.

Beeld:

Pagina 5 Gemeente Utrecht

Pagina 13 Gemeente Utrecht

Pagina 17 Gemeente Utrecht

Pagina 27 Eddy Steenvoorden

Pagina 31 Gemeente Utrecht

Pagina 70 Wunderlust Fotografie

Pagina 78 Gemeente Utrecht

Pagina 79 Gemeente Utrecht

Pagina 82 Gemeente Utrecht

Voorwoord

Terugkijkend op 2025 overheerst het beeld van opnieuw een onrustig jaar. Meer dan voorheen baart de ontwikkeling ons zorgen. Een deel van onze stadsbewoners worstelt nog steeds met gevoelens van boosheid, ontevredenheid en angst. We zien dat deze gevoelens niet afnemen, maar juist verder toenemen, mede als gevolg van de instabiele geopolitieke situatie, die wereldwijd leidt tot onzekerheid over handelstarieven, voortdurende oorlogen en soms harde maatregelen tegen mensen die van elders komen. Dit had ook zijn weerslag op Utrecht, waar mensen of groepen vaker tegenover elkaar staan. Dit vraagt om een goede balans tussen verbinding aangaan en grenzen stellen in werken aan een veilige en leefbare stad.

Het aantal demonstraties steeg voor het derde jaar op rij. Het tempo waarin deze stijging plaatsvindt en de mate van confrontatie die we zien, geven ons extra reden tot zorg. Twee gebeurtenissen van het afgelopen jaar, demonstranten die werden uitgeoeld terwijl zij opkwamen voor hun recht om veilig over straat te gaan en de verstoring van de raadsvergadering van 17 juli, laten zien hoe complex het is geworden om dit fundamentele grondrecht goed te blijven faciliteren. Vrijheid van meningsuiting is een grondrecht van iedereen, maar niemand heeft daarbij het recht om anderen daarin te hinderen of te intimideren. Toch zien we dat deze grenzen steeds vaker worden opgezocht of overschreden.

Ook op andere fronten was het in 2025 onrustig. Het aantal piket-incidenten bleef hoog. In de zomer moesten we twee flats in de omgeving Beneluxlaan ontruimen, omdat in een auto explosieven waren aangetroffen. Op diverse locaties in de stad gingen explosieven af, waardoor ik in een aantal gevallen de woning of het bedrijfspand moest sluiten. Het gebruik van explosieven en de ernst van deze incidenten vormen een groeiende bedreiging voor de veiligheid in onze stad. Vanwege aanhoudende overlast in het stationsgebied besloten we tot een nachtsluiting van Hoog Catharijne. Ook in andere wijken

nam de overlast van diverse groepen, van jeugd tot buitenslapers, toe. Het wordt steeds uitdagender om de openbare orde te bewaken en de leefbaarheid op peil te houden. En hoewel ik blij en trots ben dat FC Utrecht op avontuur ging in Europa, verliepen de wedstrijdavonden thuis helaas niet altijd zonder slag of stoot buiten het veld.

Toch zag ik ook veel lichtpuntjes in 2025. In het kader van de nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden' zetten we de aanpak van Ondernijning in de zorg op met onze ketenpartners. We breidden de aanpak van overlastgevende en criminele vreemdelingen uit met landelijke ketenpartners. Zij sloten ook aan bij de maandelijkse integrale handhavingsacties in het Stationsgebied. Utrecht werd voorloper op het uitwerken van de stedelijke opgave Veerkracht en weerbare samenleving en testte als eerste gemeente in Nederland een noodsteunpunt in de praktijk. En natuurlijk stond ook in 2025 verhogen van weerbaarheid tegen digitale criminaliteit hoog op de agenda. Deze stappen zijn noodzakelijker dan ooit, omdat de veiligheidsproblemen steeds complexer worden.

Ik zag opnieuw talloze Utrechters die zich inzetten voor deze stad. Van bestuurders tot politie, ondernemers, vrijwilligers en vele, vele anderen. De stadsmakers van Noordwest zorgden ervoor dat de jaarwisseling in deze wijk zonder al te grote incidenten verliep. Dat kan helaas niet worden gezegd over het verloop in een paar andere delen van de stad, waar forse inzet van de hulpdiensten nodig was om de rust terug te brengen. Het illustreert hoe broos de veiligheid soms is en hoe afhankelijk we zijn van ieders inzet.

Naast aanpak van overlast in de stad was ook veiligheid van vrouwen een prioriteit. We gingen door met de campagne tegen straatintimidatie. Speciaal opgeleide Boa's voerden handhavingsacties uit en we verbeterden plekken in de openbare ruimte die onveilig voelden. Vrouwen en hun naaste omgeving die te maken hebben met ernstige onveiligheid en langdurig partnergeweld verdienen onze steun en aandacht. In 2025 gingen we door met de aanpak van femicide, gericht op bewustwording, vroegtijdige signalering, geïntegreerde hulp en een goede samenwerking tussen veiligheid en zorg.

In deze voortgangsrapportage leest u wat we in 2025 deden om samen met u en onze partners een vrij en veilig Utrecht te behouden. Door in verbinding te staan met onze inwoners, bondgenoten en ondernemers. Door te weten wat onze inwoners en ondernemers bezighoudt en hen serieus te nemen in hun zorgen en initiatieven. Door preventie en handhaving in te zetten. Door onze kinderen op te voeden en door om vrouwen en anderen die hulp nodig hebben heen te gaan staan. Met de toenemende veiligheidsproblemen, vraagt 2026 om versterkte inzet en nauwe samenwerking om Utrecht veilig en leefbaar te houden.

2026 is het laatste jaar van de Veiligheidsagenda 2023-2026; dit jaar werken we aan een nieuwe Veiligheidsagenda voor de periode 2027-2030.

Sharon Dijksma,
Burgemeester van Utrecht

Inhoudsopgave

Inleiding	5	3 Tegengaan ontwrichtende effecten van drugsgelateerde criminaliteit	43
De stad in cijfers	7	3.1 Actuele ontwikkelingen	46
1 Veiliger wijken	12	Aanpak plofkraak	46
1.1 Aanpak overlast in de Binnenstad	14	Ondermijning in de zorg	48
1.2 Onrust rondom huisvesting in Oost	15	Evaluatie Grenzen Stellen Perspectief Bieden	49
1.3 Buitenslapers in Noordoost	16	Duiding beeld 'Van de top tot de straat: drugscriminaliteitbeeld Utrecht 2025'	
1.4 Overlast en straatintimidatie in Zuidwest	17	door gemeente, politie en (jeugd)reclassering	51
1.5 Noordwest: aanpak Amsterdamsestraatweg en overlast rondom sportparken	18	3.2 Pijler doorbreken criminele carrières	52
1.6 Overlast en aandacht voor een nieuwe woonwijk in West	20	Preventie en weerbaarheid	53
1.7 Samen voor Overvecht	22	Jonge aanwas en doorgroeiërs	56
1.8 Straatintimidatie rondom Maximapark en aanpak ondermijning in Vleuten-De Meern	23	Ernstig overlastgevende en criminele families (EOCF)	61
1.9 Aanpak overlast centrumgebieden Leidsche Rijn	24	3.3 Pijler doorbreken criminele geldstromen	62
1.10 Aanpak overlast winkelcentrum Lunetten in Zuid	25	Stadsbrede inzet	63
1.11 Stedelijke aanpak Detentie en Terugkeer	27	Vastgoed	64
1.12 Stedelijke aanpak Overlast en criminaliteit door (hard)drugsverslaafden	28	Transport en logistiek	67
1.13 Stedelijke aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen	29	Focusgebieden	67
1.14 Stedelijke aanpak geweld tegen vrouwen	30	4 Vergroten digitale veiligheid en online weerbaarheid	70
2 Tegengaan excessen maatschappelijke onrust	31	4.1 Utrechtse bewoners en ondernemers digitaal weerbaar	72
2.1 Ruimte voor demonstraties	32	4.2 De weerbaarheid van de stad	76
2.2 Utrecht zijn we samen	33	4.3 Utrechtse Online Coalitie (UOC)	77
2.3 Stevige maatregelen Europees voetbal FC Utrecht	35	4.4 Informatiepositie	78
2.4 Jaarwisseling stadsbreed	36	5 Financiën	79
2.5 Samen voorbereid op een crisis	37	Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda 2025 Financieel	80
2.6 Bestuurlijk instrumentarium en online gebiedsverbod	38	6 Bijlage	84
2.7 Straatintimidatie	40	Bijlage ter verklaring van illustratie PGA jonge aanwas en doorgroeiërs op pagina 57	84
2.8 Cameratoezicht	40		
2.9 Veerkracht en weerbare samenleving	41		

Inleiding

In 2025 werkten we verder aan de uitvoering van de vier prioriteiten van de Veiligheidsagenda 2023–2026:

- Veiliger wijken
- Tegengaan excessen door maatschappelijke onrust
- Tegengaan ontwrichtende effecten van drugsgelateerde criminaliteit
- Vergroten van digitale veiligheid en online weerbaarheid

Deze prioriteiten vormden opnieuw het fundament van onze inzet voor een veilige en leefbare stad. Daarnaast vroegen verschillende actuele ontwikkelingen en nieuwe veiligheidsopgaven onze aandacht.

De wereldwijde veiligheidssituatie bleef in 2025 kwetsbaar, mede door aanhoudende conflicten in het Midden-Oosten en voortdurende geopolitieke spanningen. Ook in Utrecht waren de gevolgen merkbaar: het aantal demonstraties nam opnieuw aanzienlijk toe, waaronder ook het aantal spontane en complexe demonstraties. Daarnaast uitte zich de maatschappelijke onrust in meer confrontaties, incidenten in de binnenstad en spanningen op specifieke locaties. De jaarwisseling 2025–2026 kende ernstige ongeregelde heden en vroeg om forse inzet van alle veiligheidspartners. Ook werd meerdere keren opgeschaald naar GRIP-situaties (dit zijn incidenten waarbij gecoördineerde inzet nodig is van politie, brandweer, GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en gemeente) en was er opnieuw sprake van explosies en dreigingen bij panden.

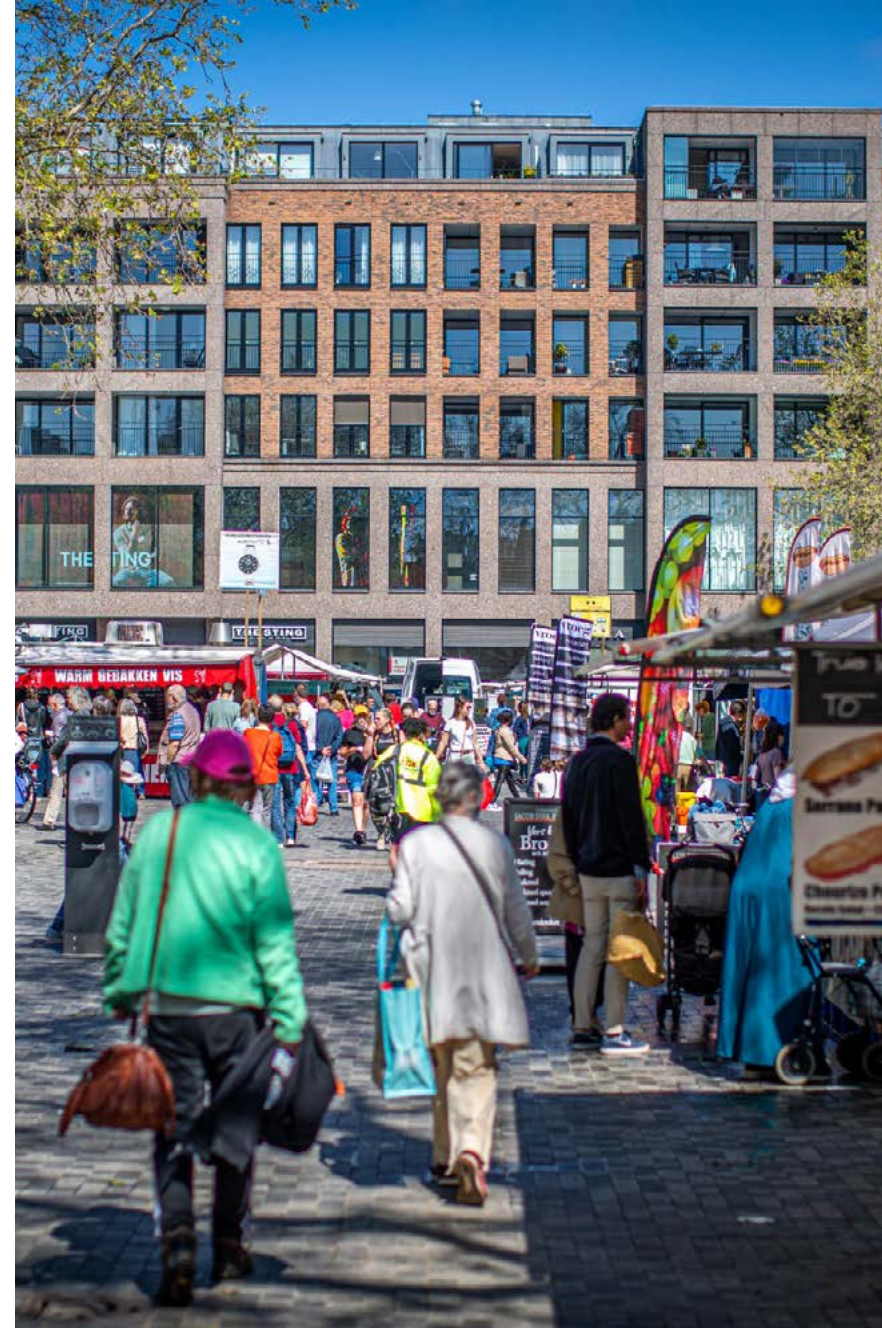
In verschillende wijken zagen we een toename van veiligheids- en leefbaarheidsproblemen, zoals overlast door dak- en thuisloze mensen, jeugdgroepen, personen met onbegrepen gedrag en overlastgevende criminele vreemdelingen. De stijging van woninginbraken en autokraken in delen van de stad onderstreepte dat veelvoorkomende criminaliteit structurele aandacht blijft vragen.

Geweld tegen vrouwen is een groot en breed maatschappelijk probleem, ook in Utrecht. We willen een veilig en respectvol Utrecht voor iedereen. Daarom versterken en vernieuwen we de bestaande aanpak van geweld tegen vrouwen.

2025 gaf scherper zicht op nieuwe of versterkte fenomenen. De verwevenheid tussen ondermijning en de zorgketen werd zichtbaarder. In sommige wijken normaliseert drugscriminaliteit en neemt de aantrekkingskracht ervan op jongeren toe, waardoor zij zich steeds vaker uit eigen beweging aansluiten in plaats van geronseld worden. Ook signaleren we vaker digitale vormen van criminaliteit en online beïnvloeding, waarbij jongeren kwetsbaar blijken voor radicalisering en uitbuiting. Dit vraagt om blijvende alertheid en aangepaste interventies. Voor onze jongeren moeten we immers op bepalende momenten in het leven klaarstaan, in de hele keten, met de brede coalitie van zorg- en veiligheidsprofessionals samen met bondgenoten uit de wijk en samenleving. Zacht waar het kan, hard waar het moet.

Integrale samenwerking

We doen dit alles niet alleen. Onze aanpak staat of valt met samenwerking. Net als voorgaande jaren trokken we intensief op onder andere met politie, Openbaar Ministerie, partners uit de strafrechtketen (zoals Reclasseringsorganisaties, Dienst Justitiële Inrichtingen, Halt en Raad voor de Kinderbescherming), het Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht, de Veiligheidsregio Utrecht, het Regionaal Expertise Centrum MiddenNederland (RIEC), jongerenwerk, buurtteams, scholen en maatschappelijke partners. Ook inwoners, ondernemers en vrijwilligers spelen een belangrijke rol, bijvoorbeeld als stadsmakers, bondgenoten of via bewonersinitiatieven. Zij signaleren wat er speelt in buurten en denken actief mee over oplossingen. Deze inzet is onmisbaar om veiligheid in de haarvaten van de stad te versterken.

Zicht op effect

Het blijft belangrijk om zicht te hebben op de effecten van onze gezamenlijke inzet. Gemeente en haar partners maken bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid bij voorkeur gebruik van best-practices, daarbij valt te denken aan de uitvoering van activiteiten bij detentie en terugkeer en bij overlastgevende criminele vreemdelingen. Veel daarvan is landelijk onderzocht en wordt beschouwd als effectief. Eenzelfde redenering gaat op voor integrale controle acties en informatie gestuurde handhaving. De controles op en de vondst van bijvoorbeeld partijen harddrugs hebben in zichzelf effect en werken preventief.

Terwijl we ons zoveel mogelijk baseren op bewezen interventies is het tegelijkertijd bij veel veiligheidsthema's complex om de impact op veiligheid eenduidig in cijfers uit te drukken. Een oorzaak is dat de causaliteit tussen de specifieke inzet en de toe- of afname van het probleem lastig aan te tonen is. Geen enkele interventie staat op zichzelf en is altijd onderdeel van een totaalpakket aan samenhangende maatregelen. Verder hebben we slechts gedeeltelijk zicht op de omvang van de problematiek en daarmee op de vooruitgang die wordt geboekt. Registraties worden beïnvloed door factoren zoals aangiftebereidheid en gerichte inzet van handhaving of opsporing. Een stijging kan wijzen op toegenomen handhavings- of opsporingscapaciteit. En andersom kan een afname het tegenovergestelde betekenen.

In de wetenschap dat zicht op impact waardevol is, ondernemen we veel activiteiten om daar zo goed mogelijk vooruitgang te boeken. Zo toetsen we tussentijds resultaten aan recent onderzoek en kennis over wat wel en niet werkt in de hulpverlening of wijkgerichte aanpak. Kennis over risico- en beschermende factoren voor afglijden in de criminaliteit benutten we in onze aanpakken. Daarbij zetten we zoveel mogelijk acties in die aantoonbaar resultaat hebben.

Voor het aanbod van maatregelen kijken we naar wat lokaal nodig is en resultaat kan hebben. Tijdens de uitvoering wordt de voortgang van wat we doen in de gaten gehouden. In deze rapportage gaan we vooral in op de maatregelen die we hebben ondernomen. Kwantitatieve gegevens over de uitvoering worden naast kwalitatieve bronnen (zoals de ervaringen van professionals) gelegd, zodat er een zo compleet mogelijk beeld ontstaat

Bronnen

Waar geen specifieke bronvermelding wordt gegeven, is de gemeente Utrecht bronhouder van de gebruikte gegevens.

Leeswijzer

In de hiernavolgende hoofdstukken is allereerst de stad in cijfers te lezen in een Infographic; daarbij zijn opvallende veranderingen uitgelicht. In hoofdstuk 1 'Veiliger Wijken' beschrijven we per wijk aan de hand van de veiligheidsaanpakken wat we deden en welke resultaten daarmee werden behaald. Hoofdstuk 2 'Tegengaan excessen door maatschappelijke onrust' gaat in op het voorkomen of beheersen van de (ernstige) openbare ordeverstoringen en strafbare feiten als gevolg van onrust. In hoofdstuk 3 staat hoe we de ontwrichtende effecten van drugsgereleerde criminaliteit tegengaan en beschrijven we welke resultaten tot dusver zijn behaald op deze prioriteit en beschrijven we de bevindingen uit de aangekondigde evaluatie van de aanpak. Het laatste hoofdstuk 4 beschrijft hoe we de digitale veiligheid en online weerbaarheid van inwoners en organisaties in de stad vergroten. In hoofdstuk 5 vindt u de financiële voortgang van de Veiligheidsagenda 2023-2026.

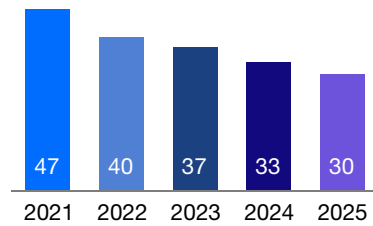
Net als voorgaande jaren zijn verhalen van professionals toegevoegd, de opgenomen namen van deze professionals zijn fictief. De echte namen zijn bekend bij de gemeente.

De stad in cijfers

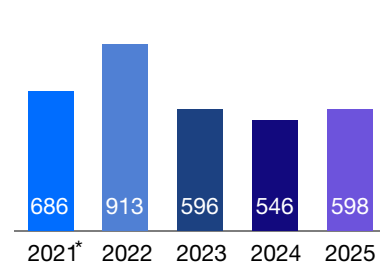
Veiligheid & Zorg

Huiselijk geweld

Aantal opgelegde huisverboden

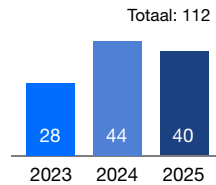
Uitstroom ex-gedetineerden

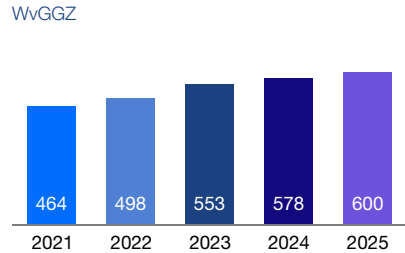
*2021 nacalculatie ivm nieuw clientvolgsysteem

Re-integratie Officier (RIO)

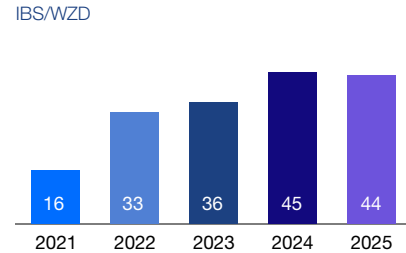
Aantal gedetineerden aangemeld voor RIO traject

Crisismaatregelen WvGGZ

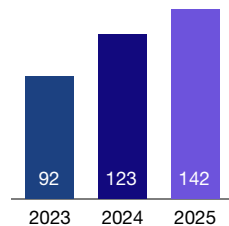

Crisismaatregelen IBS/WZD

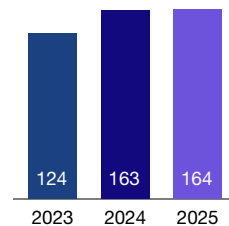
Lokale PGA Jeugd

Caseload

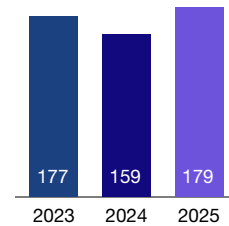
Lokale PGA HRP

Caseload

TopX (ZVHRU)

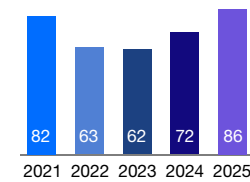
Caseload

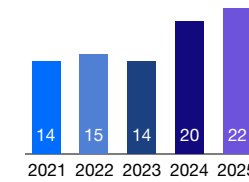
Ondermijning

Aantal delicten handel en vervaardigen drugs in Utrecht (politie)

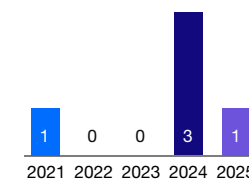
Handel harddrugs

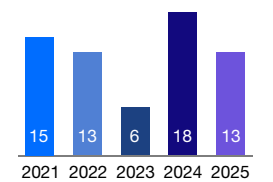
Handel softdrugs

Vervaardigen harddrugs

Vervaardigen softdrugs

3e plaats Europa

Utrecht staat in 2025 (net als in 2024) op de 3e plaats in Europa qua geschat XTC/MDMA gebruik.

Schatting straatwaarde cocaïne

geconsumeerd in Utrecht*
 € 18.464.944 in 2023
 € 17.126.861 in 2024
 € 19.440.173 in 2025

Schatting straatwaarde cannabis

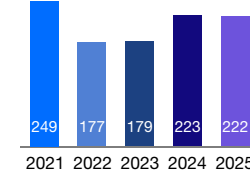
geconsumeerd in Utrecht*
 € 19.043.311 in 2023
 € 15.896.940 in 2024
 € 16.833.485 in 2025

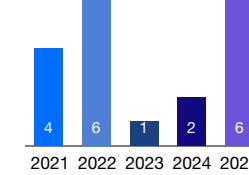
*Gebaseerd op monsters van de rioolwaterzuiveringsinstallatie Utrecht, waarop 73% van de Utrechtse inwoners zijn aangesloten

Anonieme meldingen (MMA)

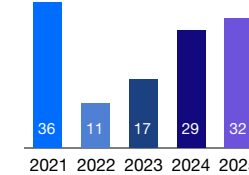
Drugs

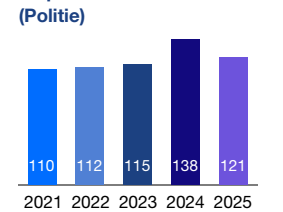
Mensenhandel/-smokkel

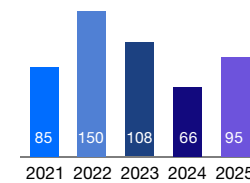
Geweld

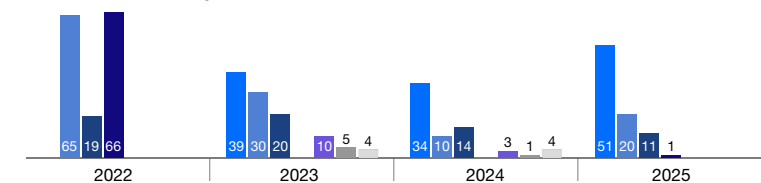
Wapenhandel & bezit (Politie)

Bibob onderzoeken

Bibob onderzoeken per thema

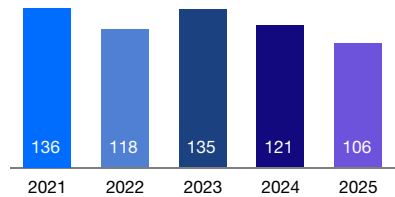
● Horeca ● BTNO ● Vastgoed ● Overige thema's ● WABO ● Zorgsubsidies ● APV art. 2.47

De stad in cijfers

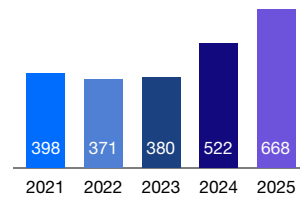
Openbare orde en crisisbeheersing

Autobranden

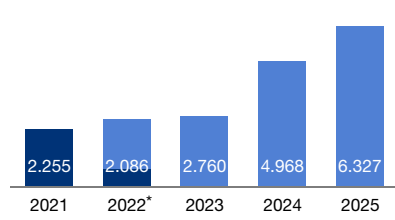
Inclusief jaarwisseling

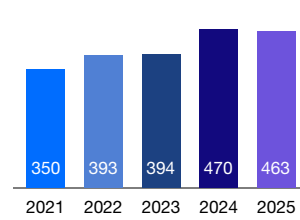
Demonstraties

Meldingen vuurwerkoverlast

Piketmeldingen

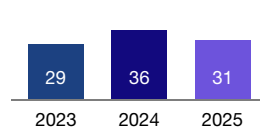

● Slim Melden ● Signalen

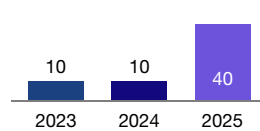
* Trendbreuk vanaf nov 2022 door nieuw systeem

Bestuurlijk instrumentarium

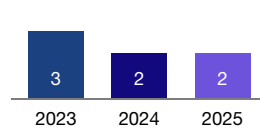
Pandsluitingen (VTH)

Gebiedsverboden

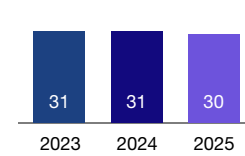

Aanwijzing VBO

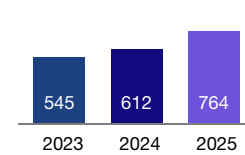

Polarisatie & Radicalisering

PGA casussen radicalisering

Totaal aantal getrainde professionals

Veiligheidsgevoel

Onveiligheidsgevoelens

63%

De afgelopen 4 jaar trad verslechtering van het gevoel van veiligheid in de eigen buurt op: van 70% in 2021, naar 66% in 2023 en 63% in 2025. In drie wijken zijn de veiligheidsgevoelens significant gedaald: Binnenstad, Leidsche Rijn en Overvecht.

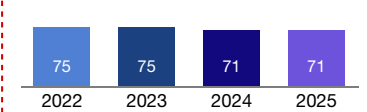
Straatintimidatie

38%

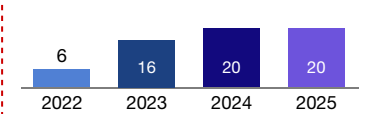
Bijna 40% van de Utrechters geeft aan in 2025 geïntimideerd te zijn op straat. Dat is een significante toename t.o.v. 2023 (34%).

Cameratoezicht

Aantal vaste camera's

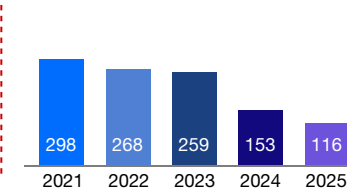
Aantal flexibele camera's

Digitale criminaliteit

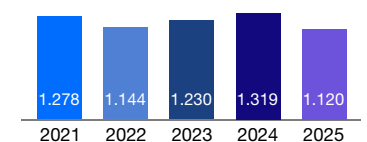
2025: 14,6% aangiftebereidheid

Cybercrime

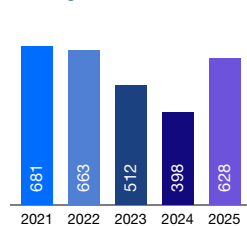
Digitale fraude

fraude met betaalproducten, met online handel en ID-fraude

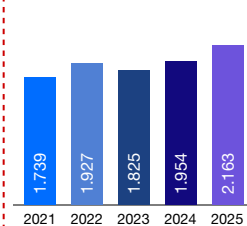

Geregistreerde criminaliteit en overlast

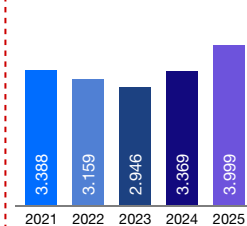
Woninginbraken

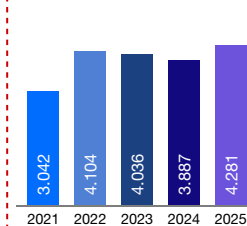
Geweld

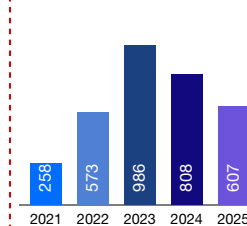
Autokraak

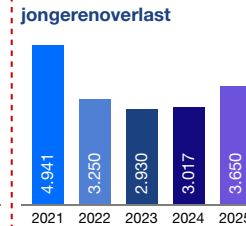
Fietsendiefstal

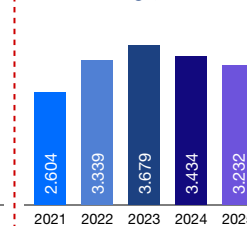
Zakkenrollen

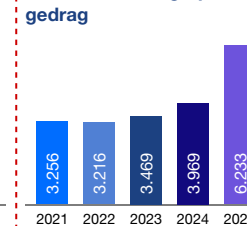
Incidenten jongerenoverlast

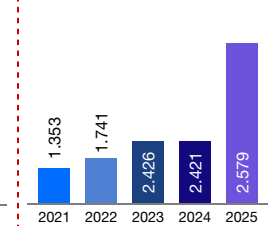
Overlast drugs, drank

Incidenten onbegrepen gedrag

Zwerfers

De stad in cijfers

In deze infographic Stad in Cijfers ziet u in één oogopslag de belangrijkste ontwikkelingen binnen het Utrechtse veiligheidsdomein. De infographic vormt een integraal onderdeel van deze rapportage en geeft een toegankelijk overzicht van zowel de geboekte voortgang als de uitdagingen waar Utrecht voor staat. Hiermee komen we mede tegemoet aan [aanbevelingen](#) uit de raadstoets Veilige Stad uit 2024. Hieronder lichten we opvallende veranderingen uit; niet alle cijfers lichten we toe. Voorts is in de volgende hoofdstukken ook meer te lezen over de (ontwikkeling van de) cijfers.

Stad in cijfers: uitgelicht

Huiselijk geweld – aantal opgelegde huisverboden

Sinds 2021 daalt het aantal opgelegde huisverboden in Utrecht. Om het huisverbod zowel effectiever als preventiever in te kunnen zetten, [start](#) de gemeente, samen met politie en Veilig Thuis, in januari 2026 met het evalueren van de huidige werkwijze. We onderzoeken daarbij waarom in Utrecht relatief weinig huisverboden worden opgelegd in vergelijking met de overige G4-gemeenten.

Ondermijning en geschat gebruik XTC/MDMA

Utrecht stond in 2025 en in 2024 op de 3e plaats in Europa qua geschatte XTC/MDMA gebruik. Utrecht stond in 2022 en 2023 op de 4e plaats in Europa qua geschatte XTC/MDMA gebruik.

Demonstraties

De internationale veiligheidssituatie bleef in 2025 kwetsbaar, mede door aanhoudende conflicten in het Midden-Oosten en voortdurende geopolitieke spanningen. Ook in Utrecht was dit merkbaar. Het aantal demonstraties nam opnieuw sterk toe: van 522 in 2024 naar 668 in 2025. De meeste demonstraties verliepen probleemloos, maar de complexiteit nam verder toe. Ook het aantal spontane of nietaangekondigde demonstraties groeide van 28 naar 37. Aangezien niet alle spontane acties in beeld komen, ligt het werkelijke aantal demonstraties nog hoger.

Bestuurlijk instrumentarium

In 2025 zijn 40 gebiedsverboden opgelegd, vergeleken met 2023 en 2024 10 gebiedsverboden.

In 2025 stond de openbare orde in Utrecht onder druk door de hardnekkige overlastproblematiek van criminele asielzoekers of vreemdelingen en verslaafden en daklozen onder het Bollandak. Daarnaast waren deelname door FC Utrecht aan Europees voetbal alsmede toenemende overlast van groepen jongeren debet aan extra druk op de openbare orde. Het afgelopen jaar is er dan ook volop ingezet op onder andere gebiedsverboden. Ook zijn gebiedsverboden ingezet ter bevordering van een ordelijk verloop van de jaarwisseling.

Straatintimidatie

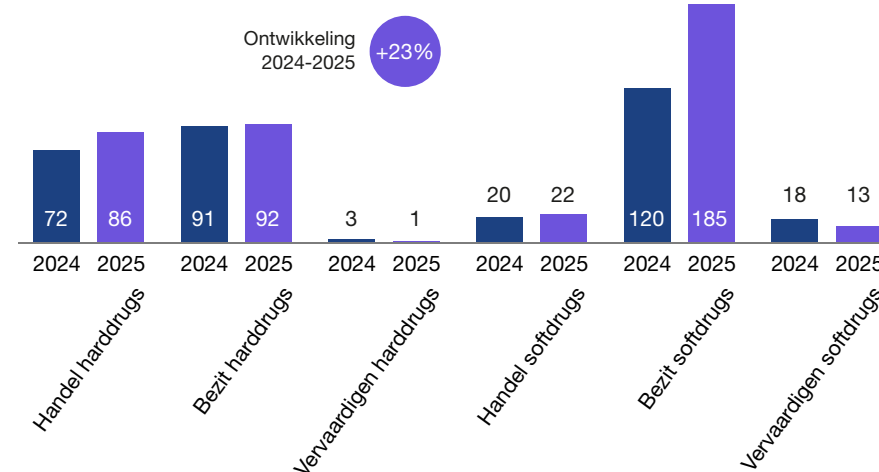
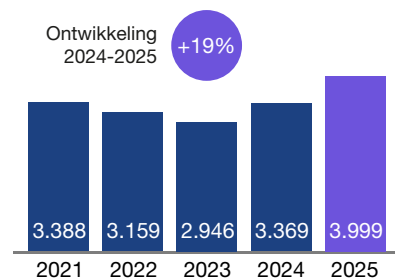
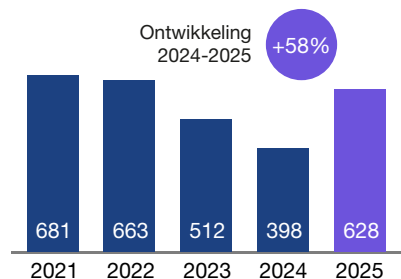
38% van de Utrechters geeft aan in 2025 geïntimideerd te zijn op straat. Dat is hoger dan in 2023 (34%) en 2021 (31%).

Het aantal sitebezoeken op www.utrecht.nl/straatintimidatie is verdrievoudigd (van 3.034 in 2024 naar 9.162 in 2025), meldingen, signalen en ervaringen die we intern en bij partners en tijdens bijeenkomsten ophalen, geven een indicatie in hoeverre de communicatie-inzet aanslaat. We zien hierin dat mensen zich gesterkt voelen om te melden als ze weten dat seksuele straatintimidatie strafbaar is. Naast de jarenlange inzet op onze communicatie-uitingen en strategieën, heeft ook de landelijke aandacht voor de veiligheid van vrouwen invloed op hoe de uitingen van straatintimidatie worden ontvangen.

Geregistreeerde criminaliteit: opvallende trends 2024 - 2025 per delicttype

De toename van criminaliteit is in Utrecht voornamelijk zichtbaar bij woninginbraken (+58%), autokraken (+19%) en drugsdelicten (+23%).

Woninginbraken

Na twee jaren van daling ligt het aantal woninginbraken in 2025 weer op het niveau van 2021 en 2022. Noordwest telt in absolute zin de meeste woninginbraken; hier steeg het aantal van 57 naar 125 (+119%). Vooral in juni, juli en december waren er meer incidenten dan vorig jaar. Procentueel gezien kent Oost de grootste stijging: van 22 naar 68 (+209%). In Vleuten-De Meern daalde het aantal juist, van 72 naar 53 (-26%). Uit de aangiften en bij de aangehouden verdachten zien we duidelijke patronen terug. Bepaalde werkwijzes komen vaker voor, zoals hengelen, ruit ingooien en cilindertrekken (met name in flats). Daarnaast blijft woninginbraak deels een gelegenheidsdelict, waarbij daders insluipen en uit zijn op een snelle buit. Ook babbeltrucs bij woningen blijven voorkomen, waaronder incidenten waarbij daders zich voordoen als nepagent. In 2025 registreerde Utrecht 115 incidenten: 77 pogingen en 38 voltooide delicten, waarbij vooral oudere en kwetsbare bewoners slachtoffer werden.

Autokraak

Het aantal autokraken is, na een eerdere daling en stabilisatie, weer terug op het niveau van 2020. Naast goederen die uit voertuigen worden gestolen, zien we ook diefstal van auto-onderdelen, vooral ingebouwde navigatie- en entertainmentsystemen. Zowel gelegenheidsdieven als meer georganiseerde dadergroepen spelen hierbij een rol. Veel incidenten gebeuren bij parkeergarages en grote parkeerterreinen. Daar worden relatief vaak laptops en andere waardevolle spullen achtergelaten, wat deze plekken aantrekkelijk maakt voor diefstal. Qua spreiding over de stad zien we het volgende beeld:

- Autokraken komen het meest voor in de Binnenstad (628), Zuidwest (529), West (496) en Oost (495).
- De grootste toename zien we in Oost (+62%), Leidsche Rijn (+43%) en Overvecht (+41%).
- Er is een afname in Noordoost (-12%) en Zuid (-2%).

Drugsdelicten

Onder deze noemer vallen handel, vervaardiging en bezit van zowel soft- als harddrugs.

Drugsdelicten zijn geen aangiftedelicten, ze komen in beeld door gerichte inzet en opsporingsonderzoeken bij politie en Openbaar Ministerie. Politieregistraties van drugsdelicten zijn sterk afhankelijk van de inzet van (gebiedsgerichte) handhavings- en recherche-capaciteit. De totale stijging ligt vooral bij bezit van softdrugs en de handel in harddrugs.

Hoewel de meeste mensen geen drugs gebruiken zien we dat in Utrecht cannabis en xtc de meest gebruikte drugs zijn en dat de gebruiksmarkt van cocaïne optelt tot de grootste straatwaarde (ten opzichte van andere typen drugs). Gekeken naar de periode 2021-2025 zien we voor deze drie middelen grofweg de volgende trends: stabiel totaalgebruik van cannabis, (licht) dalend totaalgebruik van

xtc en stijgend totaalgebruik van cocaïne (bron: Rioolwateronderzoek Utrecht).

Daarnaast volgt uit dit onderzoek dat Utrecht in 2025 en 2024 op de derde plaats staat in Europa qua geschatte XTC/MDMA gebruik; in 2023 stond Utrecht op de vierde plaats.

Kijkend naar de verschillende wijken zien we deze verschillen:

- Komt het meest voor in de Binnenstad, Overvecht, Vleuten-De Meern en Leidsche Rijn
- Grootste toename in Overvecht (+169%), Noordoost (+144%).
- Afname in Binnenstad (-7%)
- De daling van criminaliteit is in Utrecht voornamelijk zichtbaar bij zakkenrollerij (-25%) en digitale criminaliteit (-16%).

Zakkenrollerij

Zakkenrollerij komt met name voor in de Binnenstad (534 meldingen). In deze wijk was in 2025 sprake van een daling van 22% ten opzichte van 2024. Het afgelopen jaar is de integrale gebiedsgerichte aanpak in en rond het Stationsgebied verder opgevoerd. Daarnaast is veel ingezet op preventie, onder andere via een gerichte gemeentelijke voorlichtingscampagne rond het Stationsgebied over zakkenrollerij. Deze combinatie van maatregelen kan hebben bijgedragen aan de afname van het aantal incidenten.

Ook in andere wijken is een afname te zien: Zuid (-71%), West (-68%), Overvecht (-56%), Vleuten-De Meern (-50%), Zuidwest (-47%), Noordoost (-43%).

Digitale criminaliteit

In 2025 zien we een afname van het aantal aangiftes en meldingen van digitale criminaliteit bij de politie: -17% ten opzichte van 2024, van 1461 politieregistraties in 2024 naar 1219 in 2025. Deze cijfers vertellen echter niet het hele verhaal. Veel incidenten van deze vorm van criminaliteit blijven uit zicht van de politie en de politieregistraties zijn daarmee een onderschatting van de werkelijke omvang. Slachtofferenquêtes zijn daarom een waardevolle aanvulling op aangiften en meldingen. Volgens de meest recente [Veiligheidsmonitor \(CBS\)](#) waren in 2025 circa 52.000 Utrechters (16,5%) slachtoffer van online criminaliteit. Slechts 50% van de slachtoffers heeft aangegeven het incident te hebben gemeld bij de politie of bij andere instanties, zoals banken of de Fraudehelpdesk. De aangiftebereidheid ligt fors lager, op slechts 14,6%. In 2023 was de aangiftebereidheid 13,9%; dit is vergelijkbaar met 2025.

In vergelijking met de voorgaande Veiligheidsmonitor (uit 2023) is bovenstaand beeld stabiel. Ook komt het beeld grotendeels overeen met landelijke cijfers. Landelijk is er wel sprake van een kleine toename in het slachtofferschap en kleine afname van de aangiftebereidheid tussen 2023 en 2025, maar die ontwikkelingen zijn in Utrecht niet te zien.

Nadere toelichting geregistreerde overlast (politieregistraties)

De totale overlast steeg in 2025 met 20% (totaal 17.653 registraties) ten opzichte van 2024, met name door een stijging van de overlast van personen met onbegrepen gedrag. De politiecijfers omvatten geregistreerde incidenten. Dat kan op basis van een melding zijn, maar het kan ook zijn dat de politie op straat zelf een incident rapporteert (ambtshalve registraties).

Incidenten mensen met onbegrepen gedrag

De toename in de totale overlast komt met name door een stijging van de overlast van personen met onbegrepen gedrag. De stijging is 57% (van 3.969 naar 6.233 registraties). Deze toename zien we in alle wijken. Binnenstad heeft de meeste meldingen, de toename is hier 33%. Ook Overvecht valt op, met een toename van 170%.

Vooraf in situaties waarin mensen niet graag uit eigen beweging met zorg- en hulpverleningspartners in gesprek gaan, en niet direct openstaan voor ondersteuning maar wel overlastgevend of risicovol gedrag vertonen, en tegelijkertijd de handhaving wordt gevraagd om niet te streng zijn bij beboeten, was het in 2025 in Utrecht een uitdaging om te komen tot een goed werkende aanpak. Hierdoor kon de Utrechtse werkwijze, waarin handhaving en zorg gezamenlijk optrekken bijvoorbeeld bij mensen die buiten slapen en aanhoudend overlast veroorzaken of in het openbaar harddrugs gebruiken, niet altijd in dezelfde mate worden toegepast.

Voor de aanpak van deze overlast specifiek in het Stationsgebied waren en zijn we bovendien grotendeels afhankelijk van het Rijk.

Overlast drugs, drank

In 2025 is het aantal gebieden waar een alcoholverbod geldt teruggebracht van 12 naar 9 gebieden.

Overlast van drugs/drank daalt met 6% ten opzichte van vorig jaar (van 3.434 naar 3.232). In acht van de tien wijken is een afname te zien. Binnenstad heeft veruit het grootste aantal registraties, de afname is hier 4%. In Vleuten-De Meern neemt het aantal politieregistraties juist toe, met 16%.

Het aantal gemeentelijke meldingen (bewonersmeldingen) drugsoverlast neemt met ruim de helft toe (+55%, van 686 naar 1.066). Binnenstad heeft de meeste registraties, de toename is hier 33% (van 287 naar 381). West valt op (+129%, van 79 naar 181) en ook Zuidwest (+143%, van 35 naar 85).

Incidenten jongerenoverlast

Het aantal politieregistraties van jeugdoverlast nam in 2025 toe met 21% (van 3.017 naar 3.650) ten opzichte van 2024. Het aantal gemeentelijke meldingen (bewonersmeldingen) jongerenoverlast nam in 2025 (3.309 meldingen) toe met 85% ten opzichte van 2024 (1.787 meldingen). De grootste procentuele toename politieregistraties doet zich voor in Leidsche Rijn (51%, van 218 naar 330), gevolgd door Overvecht (+46%, van 415 naar 646). Absoluut gezien heeft Overvecht de meeste registraties jongerenoverlast, gevolgd door Zuidwest (609) en Noordwest (574). Binnen de gemeentelijke meldingen (bewonersmeldingen) zien we grotendeels hetzelfde beeld.

In Overvecht kunnen verschillende oorzaken ten grondslag liggen aan deze jeugdoverlast. Gebrek aan activiteiten om te doen voor jongeren. Of liever op straat of bij de auto samenkomen met vrienden in plaats van thuis. Daarnaast zijn er geluiden dat spanningen tussen groepen (en bij met name jongeren) vergroten door de lokale, landelijke en internationale ontwikkelingen, zoals de oorlog in het Midden-Oosten, de polarisatie in de landelijke politiek, en ervaren discriminatie van jongeren. Sommigen hebben het gevoel dat de overheid en politiek 'met twee maten meten'.

1

Veiliger wijken

De eerste prioriteit in de Veiligheidsagenda 2023-2026 is Veiliger wijken. We zetten ons in voor alle Utrechters, zodat zij zich thuis, in hun buurt of binnen hun onderneming (meer) veilig kunnen voelen. Daarvoor werken we aan verschillende zaken die de veiligheid beïnvloeden. We organiseren preventieactiviteiten, zoals het uitdelen van flyers op markten. We onderhouden een stevig netwerk met partners en andere betrokkenen in de stad. Daarnaast richten we ons op het voorkomen en tegengaan van (ernstige) overlast door personen en groepen. Ook onze inzet op de andere drie prioriteiten in de Veiligheidsagenda komen samen binnen het doel: Veiliger wijken.

De medewerkers die vanuit OOV in de tien Utrechtse wijken werken, voeren regie op veiligheidsissues in hun wijk. Ze werken preventief en reageren op veiligheidsontwikkelingen. Hierbij werken we nauw samen met de veiligheidspartners (onder andere politie en Toezicht & handhaving) en andere gespecialiseerde collega's en partijen, zoals bewoners, ondernemers, verenigingen, scholen, welzijnsorganisaties en anderen in de wijk. Een inkijkje in veiligheidsissues die spelen in onze stad, was te zien in het televisieprogramma [Bureau Utrecht](#), dat in het najaar van 2025 werd uitgezonden.

De medewerkers van wijkveiligheid hebben veel contact met ondernemers en bewoners in de wijk. Via het netwerk met scholen, religieuze instellingen en verenigingen houden we contact over wat in de wijk gebeurt. We houden de veiligheidscijfers op wijk- en buurtniveau bij en halen er trends uit om bij te sturen. We nemen contact op met bewoners die overlast of criminaliteit melden, om hun verhaal achter de melding te horen en te weten waar actie op nodig is. Wijkbewoners dragen actief, zowel on- als offline bij aan de veiligheid in de wijk. Dat

doen we via onze samenwerking met bewonersgroepen, stadsmakers (digitale) veiligheid of sleutelpersonen (zoals de bondgenoten).

Heldere afspraken over wie wat doet op welke plek is belangrijk in de samenwerking met onze veiligheids- en zorgpartners in de wijken. Alleen zo kunnen we de (soms hardnekkige) overlast en criminaliteit tegengaan. Iedere wijk en buurt in Utrecht is anders en dat geldt ook voor de kwetsbaarheden en kansen op een leefbare en veilige buurt. Daarom bedenken we altijd een bij de buurt passend antwoord op de problemen die we zien. Jeugdoverlast in de ene buurt kan immers een andere aanpak vragen dan jeugdoverlast in een andere buurt. Bij de aanpak van een bepaald veiligheidsprobleem (criminaliteit en, of overlast) houden we dus ook altijd rekening met het type wijk waar dat probleem speelt.

Veiligheid en zorg gaan vaker hand in hand. Vooral in kwetsbare wijken en buurten komen meerdere problemen bij elkaar: sociale, leefbaarheids- en veiligheidsproblematiek. Dan is de veiligheidsaanpak onderdeel van een bredere wijkaanpak (zoals Samen voor Overvecht) of een buurtagenda (zoals in Geuzenwijk-Noordwest), de buurtaanpak Kanaalstraat/Damstraat en Amsterdamsestraatweg of stedelijke aanpak van de overlast door mensen met onbegrepen gedrag (waaronder verslavingsproblematiek) en overlastgevende en criminele vreemdelingen.

In 2025 zagen we in vergelijking met 2024 een duidelijke stijging van criminaliteit, met name het aantal woninginbraken en autokraken. Woninginbraken namen vooral in Noordwest sterk toe, terwijl autokraken vooral in Oost en Leidsche Rijn vaker voorkwamen. Ook fietsendiefstal in de Binnenstad bleef hoog. Dit toont aan dat de preventieve aanpak

van veelvoorkomende criminaliteit blijvende aandacht vraagt en een belangrijke uitdaging in ons werk is.

Om deze stijging het hoofd te bieden, zetten we verschillende maatregelen in. Samen met Platform Veilig Ondernemen Midden-Nederland bleven we de opticiens bezoeken, naar aanleiding van eerdere overvallen, om ondernemers te adviseren en weerbaarder te maken. Daarnaast voerden we samen met Toezicht- & handhaving-stagiaires en wijkteams acties uit op hotspotlocaties. Circa 30.000 huishoudens ontvingen in december een ansichtkaart met tips tegen woninginbraken. Het actualiteitenteam van Toezicht & handhaving hield toezicht, sprak bewoners en greep in waar nodig.

In dit hoofdstuk vertellen we aan de hand de stedelijke aanpakken en voorbeelden uit wijken over wat werken aan Veiliger wijken is.

Wat doen we in de wijk na een piketmelding?

In augustus 2025 vonden binnen drie dagen twee explosies plaats in de portiek van een appartementencomplex in de wijk Hoograven. De incidenten, op vrijdag 15 en zondag 17 augustus, richtten schade aan het gebouw aan. Daarnaast werd er een boodschap met graffiti achtergelaten. De gebiedsmanager Zuid werd op de hoogte gesteld.

Direct na het weekend stemde de gebiedsmanager af met de politie en de woningcorporatie of de gebeurtenissen tot onrust in de buurt hadden geleid. Uit het buurtonderzoek door politie en gesprekken van de beheerder met bewoners, bleek hiervan geen sprake te zijn. Om bewoners toch goed te informeren, maakte de gebiedsmanager samen met de beheerder een bericht over wat was gebeurd. Dit werd verspreid onder de bewoners en opgehangen in de portieken. In de boodschap stond informatie over het herstel van de schade en over waar bewoners terecht konden met vragen of relevante informatie.

Dankzij de korte lijnen tussen piket en de gebiedsmanager kon de gebiedsmanager direct na het weekend aan de slag om vragen te beantwoorden en mogelijke onrust in de buurt als gevolg van de explosies zo klein te houden.

1.1 Aanpak overlast in de Binnenstad

Wat zien we gebeuren?

In 2025 zagen we in de hele stad, maar met name in de Binnenstad, een stijging van de overlast door diverse groepen in de openbare ruimte. Ook landelijk steeg het aantal meldingen over overlast, waaronder overlast door mensen met onbegrepen gedrag (vaak met een samenloop van complexe problemen).

In de Binnenstad veroorzaakten verslaafde mensen veel overlast. Er was sprake van openlijk drugsgebruik, lastigvallen van voorbijgangers en geluidsoverlast. Ook groepen Oost-Europeanen en asielzoekers uit diverse (veilige) landen gaven overlast door diefstal, onderlinge vechtpartijen, drankgebruik en vervuiling. Dit zagen we met name in stadsparken, rond het station en in Hoog Catharijne.

Een van de overlastlocaties in de Binnenstad is het Bollendak en de omgeving van het station, zoals de Stationsstraat en de Sijpesteijntunnel. De centrale ligging en beschutte omgeving trekken verschillende overlastgevende en criminele groepen aan. Het aantal meldingen van overlast en gevoelens van onveiligheid van bezoekers van het stationsgebied bleef hoog.

Wat deden we?

De ingewikkelde problematiek vraagt een aanpak waarin veiligheid, zorg en sociaal beleid worden gecombineerd. Dit gebeurt in de stedelijke aanpakken Samen Eropaf en Overlastgevende en Criminele Vreemdelingen in het Stationsgebied (zie ook par 1.12 en 1.13) en omgeving.

Deze aanpakken omvatten verschillende maatregelen op het gebied van bestuursrecht, strafrecht en waar mogelijk (forensische) zorg. Het is een samenwerking tussen het Rijk, COA, Nidos en andere gemeenten.

We pakten overlastgevend gedrag in de openbare ruimte duidelijk en consequent aan. Er zijn grenzen gesteld door middel van extra (zichtbare) inzet van politie en Toezicht & handhaving en het instellen van twee verblijfsontzeggingsgebieden. We hielden met verschillende partners in het stationsgebied maandelijkse integrale handhavingsacties. Hierbij handhaafden we op alcoholgebruik, overlastgevend gedrag en overtredingen van de APV.

Personen die herhaaldelijk overlast veroorzaakten en de openbare orde verstoorden kwamen in aanmerking voor een Persoonsgerichte Aanpak. Naar aanleiding van hun gedrag werd er met betrokken partijen afgestemd en verschillende gerichte interventies ingezet, waarbij we afstemden over het toezien op de naleving van gemaakte afspraken, de zorg en eventuele aanvullende maatregelen. Veel van deze personen komen niet uit en wonen niet in Utrecht. Daarom is een samenwerking met landelijke partijen en andere gemeenten van belang. Daarnaast is er regelmatig overleg gevoerd met beheergroepen (bewoners en partners) die veiligheidsissues bespraken rondom zorginstellingen.

Nachtsluiting Hoog Catharijne

Er werd in Hoog Catharijne (HC) veel overnacht. Hierdoor kwam de veiligheid van nachtelijke passanten en soms ook beveiligers in het gedrang en moest politie de beveiliging vaak assisteren. In overleg met de eigenaar van HC, de NS en andere partners is besloten vanaf 8 november 2025 Hoog Catharijne tussen 23 en 06 uur te sluiten ([Raadsbrief Ingangsdatum nachtsluiting Hoog Catharijne Utrecht \(05-11-2025\)](#)). De beveiliging ziet toe op naleving van de nachtsluiting van HC en het voorkomen van verstoring van de openbare orde in en rondom het winkelcentrum. Ook is er extra toezicht in aangrenzende delen van de Binnenstad om verplaatsing van overlast tijdig te signaleren en aan te pakken. Voor kwetsbare personen die door de nachtsluiting op straat moesten verblijven, is actief contact gelegd met het Eropaf-team, is hulpverlening voor ondersteuning en doorverwijzing naar nachtopvang georganiseerd. Door deze aanpak werd veiligheid gecombineerd met zorg.

De nachtsluiting leidt tot minder overlast en incidenten binnen Hoog Catharijne zelf. Een aantal overlastgevende personen blijft weg of pakt in de avond de trein terug naar hun verblijfplaats elders in het land. We zien rondom Hoog Catharijne geen verplaatsing of toename van de overlast door de nachtsluiting. De overlast rondom Hoog Catharijne, zoals de Stationsstraat en de Sijpesteijkade was er al voor de sluiting van Hoog Catharijne. We pakken dit aan met de integrale stedelijke gebiedsgerichte aanpak in het stationsgebied.

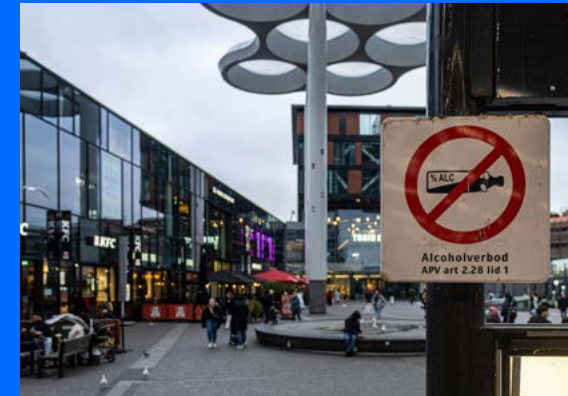

Foto: Het stationsgebied is een belangrijke doorgangsroute voor voetgangers, fietsers en OV-gebruikers. Het is de afgelopen jaren ook een plek geworden waar mensen samenkomen die overlast veroorzaken.

1.2 Onrust rondom huisvesting in Oost

Wat zien we gebeuren?

Een voorbeeld uit de werkzaamheden in de wijk Oost. Afgelopen jaar ontstond in Sterrenwijk onrust en onvrede over het woonbeleid. Aanleiding was onduidelijkheid over de bestemming van een paar leegstaande woningen in Sterrenwijk. Bewoners werden verrast toen in één van de woningen een statushouder gehuisvest werd, terwijl een aantal mensen al jarenlang op een wachtlijst voor deze woningen stond.

Wat voor de zomer begon met een bekladding van één leegstaande woning, werd in de zomer een protest waarbij op diverse plekken in de wijk spandoeken werden opgehangen. Op deze spandoeken stonden teksten als 'Het is geen racisme dat onze kinderen ook recht hebben op een woning' en '30 jaar, 2 kinderen en ik woon bij mijn ouders op zolder'. Naast persoonlijke nijpende woonsituaties van enkele bewoners, bleken er meer zorgen over de buurt en over de woningtoewijzing.

Wat deden we?

Naast het regelen van praktische zaken zoals het laten schoonmaken van de bekladdede woning, aangifte van de bekladding door de woningcorporatie en installatie van een deurbelcamera, hadden we contact met de bewoner en het welzijnswerk in de buurt. Ook is contact opgenomen met politie en Vluchtelingenwerk. We spraken meerdere keren met bewoners over hun zorgen. Ze hadden vooral zorgen over het gebrek aan perspectief op een woning en over een eerlijke verdeling van de huidige schaarse woningen in Utrecht. Zij hebben hun zorgen en vragen over het huidige woonbeleid met de wijkwethouder gedeeld. Helaas zijn hiermee de problemen van de bewoners niet direct opgelost, maar is er wel meer duidelijkheid gegeven over hoe een aantal zaken gaan.

Daarnaast zijn persoonlijke nijpende woonsituaties gecheckt op inschrijving, is het reactiepatroon van woningzoekers bekeken en kregen vragenstellers een persoonlijke terugkoppeling met tips over hoe te reageren op woningen. In overleg met wijkveiligheid heeft de woningcorporatie in de buurt informatie gedeeld over de status van leegstaande woningen en waar men terecht kan met vragen hierover. Ook is een gemeentelijke "wegwijzer wonen" voor bewoners gemaakt. Het is weer rustig in de wijk, maar de zorgen over het vinden van een woning zijn niet weg.

Foto: Spandoek op viaduct met de tekst: '30 jaar, 2 kinderen en ik woon bij mijn ouders op zolder'.

Foto: Spandoek op woning met de tekst: 'Het is geen racisme dat onze kinderen ook recht hebben op een woning'.

1.3 Buitenslapers in Noordoost

Wat zien we gebeuren?

In 2025 zagen we in de hele stad, alsook in de wijk Noordoost, meer mensen die buiten sliepen. Voorheen zagen we buitenslapers vooral in het groen aan de rand van de wijk, zoals de Voorveldse Polder of de strook langs de snelweg van Rijkswaterstaat. Dit jaar troffen we ook buitenslapers aan op plekken die centraler in de wijk liggen: in bootjes in het singelgebied, maar ook in parken en groenstroken in de wijk. Sommige mensen verbleven op een vaste plek of in een bepaalde buurt, anderen bewogen zich meer door de stad en daarbuiten.

Meldingen, vaak van bezorgde omwonenden, hielpen in het vinden van buitenslapers. Naast zorgen over de persoon die het betrof, ervoeren omwonenden in sommige gevallen ook overlast of voelden zich onveilig door bijvoorbeeld (drugs)afval, agressief gedrag, of een tent die ergens verscheen, zoals in de Voorveldse polder.

Wat deden we?

Als we een melding krijgen van overlast of zorgen over iemand die buiten slaapt, gaan de wijk-BOA's, wijkagenten en/of veldwerk langs voor een gesprek met de buitenslaper. Tijdens deze gesprekken wordt gekeken of de persoon een hulpvraag heeft en of er voorzieningen zijn waar de persoon naar toe geleid kan worden. Dit is maatwerk. Regelmatig is het complex om te achterhalen welke rechten, welke behoeftes en welke mogelijkheden iemand heeft. En er zijn mensen die niet meteen gebruik willen maken van de mogelijkheden. Dan maken we vaker contact en werken we aan het verhogen van de motivatie. Vaak zijn dit langere trajecten, wat af en toe tot onbegrip bij omwonenden kan leiden. Bij structurele overlast en/of hoge veiligheidsrisico's zonder verandering in de situatie, worden als uiterst middel (indien van toepassing) bestuurlijke of strafrechtelijke maatregelen ingezet.

Na de melding over de persoon in de Voorveldse polder gingen de wijk-BOA's en veldwerk bij deze man langs en vonden gesprekken plaats. Vanwege de koude nachten is geadviseerd gebruik te maken van de nachtopvang. Daar had hij recht op. Hij nam dit advies gedeeltelijk over en maakte er zo nu en dan gebruik van.

Desalniettemin hoorden we dat hij nog steeds af en toe in portieken overnachtte. Dit gaf de bewoners van de betreffende portieken een onveilig gevoel. Soms blokkeerde hij de ingang of hij liet na vertrek vuil achter. In dit geval hoorden we de klachten van bewoners aan en keken we welke fysieke maatregelen we konden treffen, bijvoorbeeld het permanent afsluiten van portiekingangen. Deze persoon is nu al een lange tijd niet meer gezien in de wijk.

1.4 Overlast en straatintimidatie in Zuidwest

Wat zien we gebeuren?

Ook in Zuidwest zien we steeds meer overlast van dak- en thuisloze mensen. Met name op het (voormalige) OPG-terrein heeft men veel last van mensen die buiten slapen en de overlast die zij veroorzaken. Zoals het achterlaten van afval, overmatig drankgebruik, luidruchtig en intimiderend gedrag richting ondernemers en andere gebruikers van het terrein. Wij zijn en blijven in gesprek met de ondernemers op het OPG-terrein over deze overlast en over hoe we dit kunnen beperken.

Daarnaast zien we in Zuidwest meerdere overlastgevendende jeugd-groepen. Eén van de jeugdgroepen intimideerde buurtbewoners, vertoonde gewelddadig gedrag, richtte vernielingen aan in de wijk en veroorzaakte geluidsoverlast tot laat in de nacht. Deze signalen ontvingen we via bewonersmeldingen en onze partners in de wijk.

Verder leeft het onderwerp veiligheid van vrouwen en meisjes steeds meer in de wijk. Dit mede naar aanleiding van berichtgeving in de media over verschillende landelijke incidenten van geweld tegen meisjes en vrouwen. Het aantal meldingen van straatintimidatie nam toe en daarnaast was er een paar keer sprake van intimidatie van vrouwen in de wijk.

Wat deden we?

In 2025 startten we een projectteam om samen de overlast op het OPG-terrein aan te pakken, ook gericht op de langere termijn. Wijkveiligheid was de aanjager van een gemeentelijke aanpak met diverse afdelingen om heldere afspraken over gebruik en beveiliging van het terrein te maken, zodat minder inzet nodig was vanuit Toezicht & handhaving en politie. In de tussentijd namen we al diverse maatregelen ter plekke, zoals het plaatsen van een hek en inzet van beveiliging.

Toezicht & handhaving voerde regelmatig rondes uit op het terrein om personen erop te wijzen dat ze niet buiten mogen slapen. Zij maakten – samen met veldwerkers – contact, haalden personen uit de anonimiteit en verwezen hen door naar de beschikbare hulpverlening en opvangmogelijkheden. Diverse mensen, die overlast en criminaliteit bleven plegen, zijn opgenomen in een persoonsgerichte aanpak.

Foto: Deel van het OPG-terrein

Ook bij jeugdoverlast is het belangrijk om de overlastgevers uit de anonimiteit te halen. Dit deden we in een groepsaankpak volgens het 7-stappen-model. In de groepsaankpak werkten politie, BOA's en Jongerenwerk onder regie van de gebiedsmanager veiligheid samen om jongeren in beeld te brengen en een aanpak per persoon af te spreken. Daarbij gingen we vanzelfsprekend ook in gesprek met de jongeren en bewoners.

Naast grenzen stellen, boden we perspectief bijvoorbeeld met het aanbod van activiteiten door DOCK en JOU. Voor enkele jongeren hebben we persoonlijke begeleiding ingezet om hen te begeleiden in het maken van positievere keuzes en invulling van hun tijd. Een aantal jongeren veranderde hun gedrag en de groep viel uit elkaar. In de betreffende buurt werd het weer rustig en konden we hier met de groepsaankpak stoppen.

In 2025 brachten we in Zuidwest in kaart op welke plekken vrouwen zich veilig en onveilig voelden en welke factoren hierin een rol spelen. We spraken verschillende doelgroepen en wandelden met diverse groepen vrouwen en meisjes door de openbare ruimte om deze door hun ogen te bekijken. Hiernaast zetten we bij meldingen van incidenten en casuïstiek in op daderidentificatie, meer toezicht in de openbare ruimte en begeleiding naar hulpverlening voor de slachtoffers van geweld, intimidatie of andere vormen van bedreiging.

1.5 Noordwest: aanpak Amsterdamsestraatweg en overlast rondom sportparken

Wat zien we gebeuren?

Amsterdamsestraatweg

De Amsterdamsestraatweg (ASW) is een stedelijke winkelstraat met bijbehorende uitdagingen. Hier loopt, net als in Lombok op de Kanaalstraat/Damstraat, sinds 2022 een integrale gebiedsgerichte aanpak om de veiligheid en leefbaarheid van de ASW te verbeteren. Verminderen van overlast en criminaliteit is hierbij één van de prioriteiten.

We werkten aan het versterken van het ondernemersklimaat en het verbeteren van de openbare ruimte (zie ook [Raadsbrief Voortgang gebiedsgerichte aanpak Amsterdamsestraatweg en Kanaalstraat-Damstraat Utrecht](#) (26-11-2025)).

Daarnaast was het belangrijk het belang van melden van onveiligheid en criminaliteit door bewoners en ondernemers te blijven uitdragen. Saamhorigheid en gezamenlijk optrekken met bewoners en ondernemers om de veiligheid te verbeteren gaat niet vanzelf. De straatconciërge vervult hierin een belangrijke rol: hij heeft een schakelfunctie tussen de ondernemers, bewoners en de gemeente.

Overlast rondom sportparken

Noordwest is dichtbebouwd waardoor drukte in openbare ruimte soms groter is dan elders. Dit leidt soms tot overlast. Op diverse speelterreinen bij woningen hingen in de avond en soms in de nacht jongeren en jongvolwassenen. Ze veroorzaakten geluidsoverlast, lieten afval achter en intimideerden soms bewoners.

Ook op een paar sportparken in de wijk werd overlast ervaren, zoals op het Wesley Sneijder sportpark en sportpark Zuilense Vecht. Bijvoorbeeld door het rijden met fatbikes op kunstgrasvelden waardoor beschadigingen ontstaan of door vandalisme van eigendommen van gemeente of sportverenigingen of -clubs.

Op het Wesley Sneijder sportpark startte dit jaar een nieuwe voetbalvereniging: VV Ondiep Vooruit. Sporters werden lastiggevalen op weg naar huis en op de parkeerplaatsen werd veel lachgas gebruikt.

Stadsmakers en Bondgenoten

Een grote groep bewoners in Noordwest zet zich als vrijwilliger in voor de leefbaarheid en veiligheid van de buurt. Veel van hen zijn nauw betrokken bij hun buurt. Hun bijdrage als stadsmakers en bondgenoten is heel belangrijk om de rust in de wijk te bewaren, vooral op momenten dat we weten dat er mogelijk meer overlast is.

Wat deden we?

Amsterdamsestraatweg

De Amsterdamsestraatweg is een van de focusgebieden binnen de nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'. We richtten ons zowel op het verbeteren van de sociale veiligheid als het tegengaan van ondermijning. We hielden 'knock and talk' gesprekken met ondernemers en daarnaast lopen de straatconciërge en de wijk-BOA met taakaccent ASW iedere dag op straat, houden toezicht en maken contact met de buurtbewoners en ondernemers.

"Als straatconciërge van de Amsterdamsestraatweg ben ik het aanspreekpunt voor bewoners, ondernemers en iedereen die onze straat bezoekt. Elke dag doe ik een rondje door de straat. Zo hoor en zie ik wat er speelt. Ook spreek ik mensen aan om samen de straat schoon en veilig te houden" – Straatconciërge, Straatmakers, oktober 2024

Bewoners en ondernemers konden op de inloopuren in de ASW-HUB op de Amsterdamsestraatweg 210 hun zorgen of meldingen delen. We wezen hen op de mogelijkheid van anoniem melden bij M. met acties op de ASW en Plantage.

Deze aanpak, in combinatie met de herinrichting van de ASW, zorgden dat het gebied weer schoon, heel en veilig is.

"Ik ben handhaver voor de Amsterdamsestraatweg. Ondernemers, bewoners en bezoekers kunnen bij mij terecht met vragen over bijvoorbeeld vergunningen, afval en parkeerproblemen en alle andere vragen op het gebied van leefbaarheid van de Amsterdamsestraatweg. De Amsterdamsestraatweg vind ik een hele leuke straat om in te werken omdat hier zoveel verschillende culturen samenkomen. Het is een gebied dat altijd in beweging is" - BOA op de Amsterdamsestraatweg, Straatmakers, maart 2025

Overlast rondom sportparken

Samen met de sportclubs, onze partners JoU, Dock, Sport Utrecht, politie en Toezicht & handhaving en diverse gemeentelijke afdelingen spraken we af hoe we de overlast aanpakken. Daarbij moest er een balans zijn tussen handhaven en het in verbinding komen met de groepen: mensen moeten kunnen sporten, maar tegen overlast en vandalisme treden we op.

We startten een groepsaanpak jeugd om de overlast van jeugd in Ondiep in te dammen, onder andere op het Wesley Sneijder sportpark. Naast stoppen van de overlast, zodat sporters en omwonenden zich veiliger voelden, boden we deze jongeren waar mogelijk extra hulp.

Door bijvoorbeeld met de ouders en jongeren in gesprek te gaan over het gedrag van de jongeren en wat er mogelijk nog meer speelde.

De gemeente ging, samen met gemeente Stichtse vecht, door met de vernieuwing van het sportpark Zuilense Vecht. Dat wordt een groot, open sportpark voor diverse sportverenigingen, waar ook een fietsroute doorheen loopt.

Inzet van stadsmakers en bondgenoten voor de leefbaarheid en veiligheid

Tijdens de jaarwisseling waren in diverse buurten weer groepen bewoners actief om de situatie op straat veilig en beheersbaar te houden. Mede dankzij deze inzet leidde de jaarwisseling op de meeste plekken in de wijk niet tot grote escalaties.

Door de wijk, voor de wijk!

Ook dit jaar zetten de leden van de bewonerscommissie Zwanenvechtbuurt Plein 11 zich met Oud en Nieuw in voor een veilig verloop van de jaarwisseling in hun buurt. Ze kijken terug op een geslaagde en feestelijke jaarwisseling, mogelijk gemaakt door de inzet en samenwerking van alle betrokken partijen, vrijwilligers en buurtbewoners. Hier een samenvatting over de belangrijke en succesvolle bijdrage van de stadsmakers.

“In de aanloop naar Oud en Nieuw waren we bij diverse voorbereidingsbijeenkomsten en overleggen, zoals het Veilig Avond Overleg met het veiligheidsteam van gemeente, de politie, de brandweer, Woonin en andere betrokken partijen en organisaties uit Noordwest.

Zelf bereidden we ons ook intensief voor op de jaarwisseling, zodat we met een gemotiveerde groep vrijwilligers de wijk in konden gaan. Deze groep was een afspiegeling van de wijk,

volwassenen en jongeren. Om ze goed klaar te stomen, namen we de jongeren vooraf mee in wat zij konden verwachten.

Van woensdag 31 december 12:00 uur tot donderdag 1 januari 03:00 uur was Plein 11 open. Overdag en in de nacht organiseerden we drukbezochte activiteiten. Overdag signaleerden we al meerdere incidenten die we vroegtijdig oplosten. Met onze 20 vrijwilligers stonden we in nauw contact met de wijkagent en de teamchef van politie en de andere samenwerkingspartners. In een groepsapp deelden we snel meldingen en belangrijke informatie. Het merendeel van de incidenten kon hierdoor voorkomen of zelfstandig opgelost worden.

Goed voorbereid en met een duidelijke taakverdeling gingen we tijdens de jaarwisseling op pad. We kenden de risicoplekken ('hotspots') en speelden hier strategisch op in. Hierdoor is schade grotendeels voorkomen. Er waren momenten waarop grote groepen jongeren in de buurt van Vreelanthof en Grootmeesterplein en Zwanenvechtplein waren. Soms werd daar zwaar vuurwerk afgestoken. Op het Zwanenvechtplein deden de jongeren maar liefst drie pogingen elkaar te bekogelen met zwaar vuurwerk. Hier waren wij telkens tijdig bij. In die situaties begeleidden we de jongeren naar open gebieden, om schade en gevaarlijke situaties te voorkomen. Ook hebben we sommige jongeren moeten wegsturen om het veilig te houden.

Wij hadden negen brandblussers bij ons tijdens de rondes en hebben deze ook gebruikt om kleine brandjes te blussen. Om te voorkomen dat een auto in brand ging bij Grootmeesterplein/Prinses Margriet school bemiddelden we in het conflict tussen jongeren en de eigenaar van de auto.

Trots concluderen we dat we de situatie goed onder controle hadden en ons gebied vrijwel schadeloos is gebleven. Dat

ondanks de grootte van het gebied en de grote groepen jongeren. Wij kregen veel positieve reacties, complimenten en dank van buurtbewoners. Politie en Dock kwamen langs op Plein 11 en spraken hun dank en waardering uit.

Wij hebben ons zoals altijd gemotiveerd en vanuit de liefde voor de buurt ingezet. Wat ons werk mooi maakt, is dat de meeste jongeren adviezen en aanwijzingen ook echt van ons aannemen, omdat wij bekende gezichten zijn in de wijk. Onze wijkbewoners vinden de veiligheid van de wijk erg belangrijk, daarom doen wij dit samen. Door de wijk, voor de wijk!”

Foto: Groep stadsmakers, de vrijwilligers die in Noordwest tijdens de jaarwisseling de wijk in gingen.

1.6 Overlast en aandacht voor een nieuwe woonwijk in West

Wat zien we gebeuren?

Overlast

In West zagen we in 2025 steeds meer overlast door mensen met verschillende achtergrond en problematiek. Het gaat met name om mensen met een verslaving, dakloze mensen, overlastgevende en criminele vreemdelingen, 'hangmannen' en jeugd. Vooral in de Kop van Lombok ervoeren bewoners en ondernemers overlast van deze rondhangende (oudere) mannen en mensen met een verslaving; maar de problematiek spreidde zich ook verder uit over de wijk. In de parkeergarage Kop van Lombok werd veel overlast ondervonden van dakloze en verslaafde mensen die daar sliepen, drugs gebruikten, de garage ernstig vervuilden met drugsafval, menselijke ontlasting, zwerfvuil en zo voor onveilige situaties zorgden.

Ook in park Oog in Al zagen we afgelopen jaar, naast een vrij vaste groep mannen, ook een opvallend grote groep jeugd van 12 tot 18 jaar. De jeugd kwam uit de hele stad en uit omliggende gemeenten (Zeist, de Bilt, Houten, Nieuwegein). Soms ging het om wel 800 jongeren in het weekend. Volgens de jongeren zijn er voor hen geen geschikte plekken om uit te gaan in Utrecht. Deze toegenomen overlast zien we ook terug in de meldingen en cijfers die bij gemeente en politie binnenkomen.

Werkspoor- en Cartesiusgebied

In het Werkspoor- en Cartesiusgebied wordt de komende jaren een nieuwe woonwijk (ruim 2800 woningen) gebouwd en een levendig nieuw uitgaansgebied. We werkten actief samen met ondernemers en andere partners, onder andere aan het Keurmerk Veilig Ondernemen. De ontwikkeling van het Werkspoorkwartier focust op circulaire economie, cultuur en horeca met als doel een uniek, publiek toegankelijk gebied. Naast diverse nieuwe horecagelegenheden, kwam er in mei 2025 ook een tijdelijke opvanglocatie voor vluchtelingen (210 personen).

Interview met wijk-BOA

Staat er meerdere malen een auto op de stoep, staat er een object op straat dat er niet lijkt te horen of hebben mensen last van luidruchtige mensen die op straat hangen? Grote kans dat wijk-BOA Kevin dan een kijkje gaat nemen als hij daar een melding over krijgt. Hij zoekt uit of er een vergunning is voor het object (kan een spontaan kunstwerk zijn, maar ook afval), of hij schrijft een boete uit voor fout parkeren. Veel van zijn tijd zit in rondes maken door de wijk. Lopend of op de fiets.

Foto: Wijk-BOA Kevin bij een speelplek tijdens zijn ronde door de wijk

Hij houdt van het buiten zijn en contact maken met mensen. Horen wat er speelt en soms ook mensen aanspreken op hun gedrag of sporadisch een boete uitdelen. Dat laatste kan overigens alleen als hij zelf een overtreding heeft waargenomen. Hij werkt nu bijna een jaar in West en kent ondertussen veel van de mensen, vooral ondernemers en mensen die veel op straat zijn. Dat maakt het contact steeds makkelijker. Zoals met die grote groepen jongeren die vorig jaar in de wijk waren.

“Ik vraag wie ben je, waar kom je vandaan en dan vertellen ze hun verhaal.” En dan heb je een gesprek over wat ze zoeken en wat je beter wel en niet kan doen, ook vanwege de last die mensen in de buurt er soms van hebben.

Kevin is enthousiast over zijn werk, maar vindt het soms ook frustrerend.

“Je kan het op sommige plekken eigenlijk nooit voor iedereen goed doen en dan moet je stevig in je schoenen staan om voor elkaar te krijgen wat je wil.” Hij werkt graag in West, omdat het een wijk is met zoveel verschillen. Een ondernemer op Lage Weide is met heel andere dingen bezig dan zijn collega in de Kanaalstraat en de bewoners zijn ook weer allemaal zo anders.

Hij merkt wel dat het steeds lastiger is om er altijd te zijn voor de wijk. Er wordt veel van de wijk-BOA's en toezichthouders gevraagd, zegt hij. Niet alleen in de wijk de rondes doen, maar ook diensten draaien in een voertuig voor de burgermeldingen, die door de hele stad rijdt om meldingen na te lopen. Of bijsprijgen bij acute situaties in andere wijken. Hij merkt dat ze met minder BOA's meer werk moeten doen en dan kun je niet altijd meer je rondje door de wijk fietsen, terwijl voor mij de kracht in dit werk zit in er zijn, mensen kennen en gezien worden.”

Foto: Westplein in Lombok.

Wat deden we?

Overlast

Om de overlast tegen te gaan, stelden we grenzen door extra toezicht en handhaving, inzet van bestuurlijke maatregelen (gebiedsverboden, gebiedsontzeggingen en flexibele camera's) en fysieke maatregelen. We gaven perspectief met inzet van hulpverlening, jongerenwerk en persoonsgerichte aanpakken.

Specifiek voor de Parkeergarage Kop van Lombok hebben de gemeente, politie, beveiligers en hulpverlening een combinatie van maatregelen ingezet. Van schoonmaak en beter afsluiten tot extra inzet van beveiliging. De abonneerders (bewoners en ondernemers) waren hier nauw bij betrokken.

Politie, BOA's en het Jongerenwerk hielden extra toezicht in park Oog in Al en investeerden in contact maken met de jeugd. Ook zoeken we geschikte alternatieve locaties voor deze jongeren.

Werkspoor- en Cartesiusgebied

Om te zorgen dat de mix van wonen, opvang, bedrijvigheid en uitgaan in dit gebied goed samen gaat in de toekomst, investeerden we veel in verbinding met de nieuwe bewoners. Er is een beheergroep gekomen rond de opvanglocatie voor vluchtelingen. En om veilig te kunnen uitgaan gingen we door met de in 2024 gestarte pilot "Veilig Uitgaan" (vanuit programma Uit de binnenstad). Hierbij hebben we extra aandacht voor de veiligheid van vrouwen.

1.7 Samen voor Overvecht

Wat zien we gebeuren

Samen voor Overvecht

Over het algemeen krijgen we bij de gemeente weinig meldingen binnen over overlast en criminaliteit van bewoners en ondernemers in Overvecht. Mogelijks speelt het feit dat Overvechters gemiddeld genomen relatief weinig vertrouwen in de overheid en instanties hebben hierin een rol. In Overvecht heeft [12% helemaal geen vertrouwen](#) in de lokale overheid.

In Overvecht is er problematiek ‘achter de voordeur’. Dit houdt in dat er relatief veel mensen wonen met onbegrepen (verward) gedrag of die huiselijk geweld plegen. Het aantal huiselijk geweld meldingen steeg in 2025 met 13% ten opzichte van 2024. In deze wijk is aandacht besteed aan aangifte- en meldingsbereidheid; professionals zien hierin ook een mogelijke verklaring van de stijging.

Verder is er sprake van veel jeugdoverlast in Overvecht. Daar kunnen verschillende oorzaken aan ten grondslag liggen. Gebrek aan activiteiten om te doen voor jongeren. Of liever op straat of bij de auto samenkomen met vrienden in plaats van thuis. Daarnaast zijn er geluiden dat spanningen tussen groepen en bij met name jongeren vergroten door de lokale, landelijke en internationale ontwikkelingen, zoals de oorlog in het Midden-Oosten, de polarisatie in de landelijke politiek en ervaren discriminatie van jongeren. Sommigen hebben het gevoel dat de overheid en politiek ‘met twee maten meten’.

Als laatste blijft in Overvecht de instroom en doorgroei van kinderen en jongeren in de (drugs)criminaliteit zorgen baren. Uit analyse van [Zicht op Ondernijning](#) blijkt dat er in Overvecht relatief veel risicojongeren zijn. Dat zijn jongeren die 13 keer zoveel kans hebben ooit ergens verdachte van te worden. In Utrecht ligt dat percentage stedelijk op 5,2%, in Overvecht op 11,2% (Peiljaar 2021).

Jaarwisseling

In Overvecht zijn jaarlijks rond de jaarwisseling grote groepen jongeren en jongvolwassenen op straat aanwezig. In de weken voor Oud en Nieuw zagen we, in gebieden waar vaker tijdens de jaarwisseling onrust is, een toename van (gewelds)incidenten waar jongeren bij betrokken waren. Zowel stedelijk (zie paragraaf 2.4. jaarwisseling) als in de wijk werkten we met alle veiligheidspartners aan de voorbereiding van de jaarwisseling.

Wat deden we

Samen voor Overvecht

Ook in 2025 gingen we door met de wijkaanpak Samen voor Overvecht. In het kader van de ambitie ‘Veilige Buurten’ werkten we aan het tegengaan van problemen die veel voorkomen in Overvecht, namelijk: wantrouwen en polarisatie, problemen achter de voordeur en jeugdoverlast en -criminaliteit.

We hadden in 2025 extra wijk-BOA's die niet alleen handhaafden, maar ook inzetten op contact en verbinding met jongeren maken. We zetten extra jongerenwerk in om te voorkomen dat overlast van generatie op generatie op hotspots door blijft gaan. Het Buurtteam Jeugd en Gezin zette extra in op vroegsignalering van problematisch gedrag op de basisscholen. Met partners AI Amal, SAVE en politie organiseerden we voorlichtingsbijeenkomsten over huiselijk geweld, om het taboe op het gesprek hierover te doorbreken.

Jaarwisseling

In de weken naar de jaarwisseling ondernamen politie, gemeente en jongerenwerk diverse acties in Overvecht. We gaven voorlichting over de vuurwerkregels aan jongeren en hun ouders en stuurden waarschuwingsbrieven aan jongeren die eerder overtredingen hadden begaan. Garageboxen werden gecontroleerd op onder andere vuurwerkopslag en we organiseerden extra jongerenactiviteiten voor en tijdens Oud en Nieuw. We maakten afspraken over inzet van stadsmakers en het cameratoezicht in de week voor en tijdens de jaarwisseling.

In sommige delen van de wijk bleven jongeren thuis na waarschuwingen van politie en jongerenwerk. Helaas bleek dit niet overal voldoende om escalaties te voorkomen. Groepsvorming, gezichtsbedekking, zwaar vuurwerk, explosieven en confrontatiegedrag waren opnieuw bepalende factoren in de dynamiek op straat in de afgelopen jaarwisseling. De Theemsdreef, Tigrisdreef en De Klop waren de hotspots van overlast en geweldpleging. Op een aantal plekken leek sprake van georganiseerde uitlokking richting de politie en hulpdiensten, die werden bekogeld met zwaar vuurwerk en eieren. De Mobiele Eenheid en de inzet van de waterwerper waren daar nodig om escalaties te beperken en de orde te herstellen.

Bij de ongeregelheden tijdens oudejaarsnacht zijn zo'n 30 personen in Overvecht aangehouden. Hieronder was ook een aantal jongeren die vooraf een waarschuwingsbrief hadden ontvangen om geen overlast te veroorzaken. Dit laat zien dat er een structurele en brede aanpak van jeugdproblematiek in deze gebieden nodig is. In het begin van het nieuwe jaar starten we gelijk met de voorbereidingen voor de volgende jaarwisseling. Hierbij nemen we de lessen van dit jaar zeker mee.

Foto: Voorbereiding jaarwisseling met stadsmakers, jongerenwerk en de politie.

1.8 Straatintimidatie rondom Maximapark en aanpak ondermijning in Vleuten-De Meern

Wat zien we gebeuren?

Straatintimidatie

Het aantal meldingen van straatintimidatie in Vleuten-De Meern is laag ten opzichte van andere wijken. Desalniettemin is het een gevoelig thema wat soms leidt tot maatschappelijk onrust. Zoals de sociale veiligheid in en rondom het Maximapark dat nauwkeurig wordt gevolgd, zeker sinds daar in de zomer van 2023 een aantal berovingen plaatsvond. Oorzaak van onrust waren signalen en meldingen in de wijk over onveilige situaties. Deze werden via (social) media gedeeld. In het voorjaar van 2025 zorgden dergelijke signalen op sportclubs over jongeren die op het Lint zouden zijn lastiggevallen opnieuw voor onrust. [Hockeyclub waarschuwt voor jongeren op fatbikes in Máximapark, leden lastiggevallen - RTV Utrecht.](#)

Ondermijning

Na Overvecht heeft Vleuten-De Meern de meeste vestigingen in kwetsbare branches¹. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, omdat in deze branches vaak criminele activiteiten worden gefaciliteerd of ondernemingen als dekmantel voor witwassen worden gebruikt. Op het nieuwe bedrijventerrein Overvliet zijn een aantal ondernemingen actief in deze branches.

High impact crimes

Hoewel het aantal woninginbraken aanvankelijk niet leek toe te nemen, zagen we aan het einde van het jaar het aantal inbraken helaas weer toenemen in de buurten Veldhuizen, Nijeveld en Balijs, die dichtbij uitvalswegen richting de A12 liggen. Ook babbeltrucs maken in Vleuten-De Meern, een gebied waar relatief veel senioren wonen, nog steeds slachtoffers.

Wat deden we?

Straatintimidatie

Met verschillende sportclubs in het Maximapark en met de wijkagent maakten we afspraken over het afhandelen en bespreekbaar maken van straatintimidatie. Ook planden we trainingen voor sportclubs over omgaan met straatintimidatie.

In 2025 hielden we met vrouwelijke vrijwilligers van het Maximapark een schouw om onveilige plekken op het Lint in het Maximapark in kaart te brengen. [Maximapark veiliger voor vrouwen maken, gemeente maakt fietstocht langs onveilige plekken - VARnws Leidsche Rijn.](#) In 2026 kijken we op basis van de uitkomsten welke fysieke maatregelen op korte en op lange termijn mogelijk zijn om het veiligheidsgevoel te verbeteren.

Zie ook [paragraaf 2.7 straatintimidatie](#)

Ondermijning

We hielden 'knock and talk' gesprekken met ondernemers op Papendorp, Langerakbaan en De Wetering. Daarbij klopten we aan bij ondernemers om kennis te maken. Tijdens deze gesprekken gaan we in gesprek met de ondernemers over signalen van ondermijnende criminaliteit en de mogelijkheden om deze signalen te melden. Daarnaast is Toezicht & handhaving extra ingezet om in Overvliet mogelijke signalen van ondermijnende criminaliteit op te vangen.

Bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, zoals Strijkviertel (formeel Leidsche Rijn, maar grenzend aan Overvliet) bespreken we vroegtijdig veiligheidsonderwerpen, zoals het beheer van de openbare ruimte, de zichtbaarheid van panden, screening van huurders en het type bouw.

High impact crimes

In 2025 organiseerden we diverse acties tegen woninginbraak. We hielden diverse DDO-acties (Donkere Dagen Offensief) in De Meern, met hulp van stagiaires bij Toezicht & handhaving. Zij spraken met bewoners over woninginbraak en autokraak. Ze deelden flyer suit met tips hoe dit te voorkomen. We plaatsten tekstkarren bij de uitvalswegen in De Meern en Vleuten om mensen te wijzen op risico's van woninginbraken en autokraken.

Toen half december 2025 het aantal inbraken in De Meern (Veldhuizen, Balijs, Nijeveld) en Vleuten sterk steeg, heeft het Actualiteitenteam Preventief van Toezicht & handhaving twee weken extra rondes in de wijk gemaakt om te zien en horen wat er allemaal speelde.

Daarnaast gingen we in Nijeveld, een buurt met veel ouderen, langs de deuren om bewoners te informeren over het risico van babbeltrucs. We organiseerden een drukbezochte bijeenkomst in buurtcentrum De Schalm, waar aanwezigen ervaringen over offline en online vormen van oplichting, zoals nepagenten, met elkaar deelden.

¹Zicht op ondermijning

1.9 Aanpak overlast centrumgebieden Leidsche Rijn

Wat zien we gebeuren?

Leidsche Rijn wordt volwassen en dat geldt ook voor de kinderen. Veel kinderen zijn nu jongeren, die we op alle plekken in de wijk op straat terugzien. Leidsche Rijn Centrum is populair: in het winkelgebied en op het Berlijnplein zien we naast winkelend publiek ook veel jeugd. De toegenomen drukte leidt tot meer overlast.

Het cultuurcluster RAUM had in het voorjaar veel last van een groep van 15 jongeren die vervelend gedrag naar ondernemers en bezoekers liet zien. Ze waren erg mobiel op hun fatbikes en daardoor moeilijk in beeld te krijgen. Opvallend genoeg werd er noch bij politie, noch bij de gemeente gemeld door bezoekers, ondernemers en omwonenden.

Wat deden we?

Politie en het jongerenwerk hadden extra aandacht voor het gebied. Zij brachten in beeld wie de jongeren waren en informeerden ouders over het gedrag van hun kinderen. Sommige jongeren die herhaaldelijk negatief gedrag toonden, kregen een tijdelijk gebiedsverbod en kwamen in de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) van de gemeente. Sommige ouders kregen (als nodig) ondersteuning

aangeboden. Een deel van de jongeren komt inmiddels regelmatig in het buurthuis van jongerenwerk in Terwijde.

Daarnaast werd er, mogelijk gemaakt door een (financiële) samenwerking met het ondernemersfonds, RAUM en de gemeente, extra toezicht op het Berlijnplein en omgeving georganiseerd door de inzet van zogenaamde wijkhosts, die doordeweeks na schooltijd tot in de vroege avond aanwezig waren. De wijkhost had de rol van buurt-conciërge die structureel in het gebied aanwezig is. Door hun ervaring waren zij goed benaderbaar voor bezoekers en tegelijk in staat om met jongeren het gesprek te voeren. Ze hebben jeugd (aan)gesproken, ook op hun gedrag, en legden contacten met de lokale ondernemers.

Door de nauwe samenwerking tussen de wijkhosts, gemeente, politie, wijk-BOA's en jongerenwerk weet iedereen elkaar nu snel te vinden als er wat speelt en is het een prettige zomer geworden in Leidsche Rijn Centrum.

In allerlei gesprekken met ondernemers en omwonenden hebben we het nut en de noodzaak van melden, ook anoniem, onder de aandacht gebracht en mensen geattendeerd op de mogelijkheid van zowel anoniem melden als het gebruik van de gemeentelijke meldapp.

*Foto: Leeuwensteijn in de wijk Leidsche Rijn,
een wijk waar veel kinderen opgroeien*

Wijkagent jeugd LR

In het voorjaar kregen we meerdere meldingen over jeugdoverlast op het Berlijnplein. Hoewel het aantal meldingen meeviel, bleek dat medewerkers van RAUM, bezoekers en passanten veel overlast ondervonden van deze jongeren. Er werden steentjes gegooid, mensen werden lastiggevallen, er werden zaken vernield, enz. Samen met partners vonden we dat RAUM extra aandacht verdiende.

Als politie maakten we meerdere werkopdrachten en collega's namen de locatie heel vaak mee in onze rondes. Als wijkagenten maakten wij ook meer rondes op de fiets en we controleerden veel jongeren. Zo kregen we een goed beeld van de jongeren. In juni 2025 was er een openlijke geweldpleging na een conflict, die op beeld stond. Op één na konden we als politie alle betrokken jongeren snel oppakken en verhoren.

Samen met JOU zijn we als wijkagenten langs woonadressen gegaan van de jongeren die waren aangehouden en de jongeren die daar het vaakst voor overlast hadden gezorgd. Met deze ouders spraken we kort bij de deur en vertelden hen dat hun kinderen voor overlast zorgen, zodat zij dit wisten. Ook nodigden wij hen uit voor een informatieavond om met hen in gesprek te gaan. Een aantal ouders kwam hier heen en we hadden mooie gesprekken met hen. Mede door onze inzet samen met JOU, de wijk-BOA's en de wijkhost hadden we een rustige tweede helft van het jaar 2025 bij RAUM.

1.10 Aanpak overlast winkelcentrum Lunetten in Zuid

Wat zien we gebeuren?

In de wijk Zuid werken we rond winkelcentrum Lunetten al een aantal jaar intensief aan het verminderen van de aanhoudende overlast, die wordt veroorzaakt door een kleine, hardnekkige groep personen die daar structureel alcohol nuttigt. Ondanks de forse investeringen in hulpverlening, begeleidingstrajecten en tijdelijk cameratoezicht, bleef de overlast echter bestaan. Dit leidde tot frustratie bij winkeliers, bezoekers en bewoners. Het gevoel van onveiligheid nam toe en de leefbaarheid kwam onder druk te staan.

Wat deden we?

In 2025 pakten we samen met politie en Toezicht & handhaving de overlast gericht aan en zijn bestuursrechtelijke maatregelen ingezet: vijf gebiedsverboden en één last-onder-dwangsom. Ook zijn er veel controles geweest door politie en toezichthouders in het gebied

waar een alcoholverbod geldt, waarbij overtreders zijn bekeurd. Deze maatregelen hebben effect gehad: de overlast in het winkelcentrum nam aanzienlijk af.

Ook het komende jaar houden we aandacht voor het winkelcentrum, om de veiligheid en leefbaarheid duurzaam te waarborgen. We monitoren de overlast in het winkelcentrum in ons gezamenlijke handhavingsoverleg. Waar nodig handhaven we of zetten we bestuurlijke of zorgmaatregelen in.

“Dankzij oplettendheid en handhavend optreden is de rust teruggekeerd,” aldus Ondernemer van het Kaas & Notenhuis Lunetten

Foto: Winkelcentrum Lunetten.

Keurmerk veilig Ondernemen

In al onze wijken liggen winkelgebieden en/of bedrijventerreinen. We willen dat deze winkelgebieden en bedrijventerreinen uitnodigend zijn voor bezoekers, dat het voor ondernemers een veilige en prettige werkplek is. Hiervoor werken ondernemers, gemeente, politie en brandweer intensief samen binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) of Samen Veilig Ondernemen (SVO).

Het gezamenlijke doel is een schoon, heel en veilig ondernemersgebied. We komen gemiddeld vier keer per jaar samen om de voortgang en aandachtspunten te bespreken. Daarnaast organiseren we minstens één keer per jaar een schouw in het gebied. Tijdens deze ronde lopen ondernemers, gemeente, politie en andere betrokken partners samen door het gebied. We kijken naar zaken als verlichting, schoon en heel, verkeerssituaties en mogelijke onveilige plekken. De aandachtspunten die we signaleren worden vastgelegd en waar nodig omgezet in concrete acties. Twee projectleiders van de afdeling Economische Zaken zorgen voor de organisatie en afstemming van het KVO.

Wat hebben we gedaan?

Op dit moment zijn er KVO's voor 12 bedrijventerreinen en SVO's voor 17 winkelgebieden actief. In deze KVO's en SVO's hebben we signalen gedeeld, knelpunten besproken en afspraken gemaakt over concrete acties. De samenwerking tussen de partners verloopt constructief en laagdrempelig. Ondernemers weten de betrokken partijen beter te vinden bij vragen of meldingen.

In Leidsche Rijn Centrum is een actief SVO met een groot aantal deelnemers. Bijzonder is dat ook de beheerder van de verhuurder van een flink aantal woningen en een beheerder van

een naastgelegen groot gemengd wooncomplex aanschuiven. Binnen dit samenwerkingsverband maken ondernemers, gemeente en partners afspraken over veiligheidsthema's zoals overlast, criminaliteit, leegstand, ondermijning, beheer van de openbare ruimte, brandveiligheid, parkeren en verkeersveiligheid. De uitvoering ligt bij de deelnemers zelf. Deelname is vrijwillig, maar niet vrijblijvend.

Foto: Groep deelnemers aan schouw in Leidsche Rijn Centrum georganiseerd door Samen Veilig Ondernemen (SVO)

De ondernemersvereniging is actief en investeert al jaren in het winkelgebied. Zij organiseert jaarlijks diverse evenementen, verzorgt de aankleding tijdens feestdagen en zet zich in voor een veilige en aantrekkelijke omgeving voor bezoekers en ondernemers, onder andere door afstemming met Toezicht & handhaving en politie.

1.11 Stedelijke aanpak Detentie en Terugkeer

Detentie en Terugkeer gaat over gedetineerde Utrechters die na een gevangenisstraf weer terugkeren. Degenen die vastzitten zijn in afwachting van hun straf of al veroordeeld. Met onze samenwerkingspartners willen we ervoor zorgen dat onze gedetineerde inwoners tijdens detentie kunnen werken aan het verbeteren van hun perspectief en toegang kunnen krijgen tot de juiste ondersteuning en voorzieningen. Dat is nodig om de kans op terugval in de criminaliteit te verminderen. Meestal zien we dat er voorafgaand aan detentie al allerlei problemen zijn. Denk bijvoorbeeld aan schulden, geen werk en middelengebruik. Een deel van hen vraagt niet om hulp – omdat ze dat niet willen of niet kunnen – terwijl hun problemen groot zijn en recidive op de loer ligt. Daarom zijn onze medewerkers in de gevangenissen aanwezig. Daar organiseren we gesprekken en bieden we begeleiding bij praktische zaken, zoals bij het zoeken naar een baan of dagbesteding, het opstarten van (schuld) hulpverlening of het inplannen van een gesprek met een zorgaanbieder. We doen er alles aan om samen met de gedetineerde de juiste hulp en ondersteuning in te zetten.

Uiteindelijk is motivatie bij de gedetineerde zelf de basis voor het kiezen van een ander pad. In het contact met de doelgroep is daarom ook gericht aandacht voor het vergroten van die motivatie door in te zetten op zingeving en identiteitsontwikkeling. Zichtbaarheid van de gemeente in de gevangenis en outreachend werken, helpt om met onze gedetineerde inwoners in gesprek te komen over hun toekomst. Ook versterkt dit de mogelijkheid tot afstemming met zowel de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de reclassering als onze overige samenwerkingspartners.

Wat zien we gebeuren?

In 2025 zijn er vanuit verschillende penitentiaire (jeugd) inrichtingen 598 Utrechters weer teruggekeerd naar onze stad. Van de 598 ex-gedetineerden zijn er 178 onder de 28 jaar (30%).

Naast de reguliere detentiemeldingen ontvangt de burgemeester apart de meldingen van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) over hoog risico justitiabelen. Afgelopen jaar ging dat in totaal om 92 meldingen ten opzichte van 70 meldingen in 2024. We lopen deze meldingen uit op inhoud, risico en vervolg. Van deze 92 zijn er 11 meldingen over gedetineerden die aan het eind van de detentieperiode een reëel risico hebben om een ernstig gewelds- en/of zedendelict te begaan ([art 18b-meldingen](#)). De overige 81 meldingen gaan over degenen die na een veroordeling van ernstig geweld en/of zedendelict terugkeren naar Utrecht ([BIJ-meldingen](#)).

Er is landelijk al langer sprake van een onrustige periode in het gevangeniswezen. Denk bijvoorbeeld aan de eerdere sluitingen van de gevangenissen, het huidige personeelstekort en de aanhoudende capaciteitsproblemen bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Over de situatie in het gevangeniswezen is volop berichtgeving, zoals op 18 december te zien was in [Nieuwsuur | NPO Start](#). De situatie ‘binnen’ heeft effect op hoe we als gemeente de samenwerking rondom gedetineerden kunnen vormgeven. We volgen de ontwikkelingen en hoe we ons daartoe kunnen verhouden.

Wat deden we?

In 2025 is opnieuw veel ondersteuning geboden aan Utrechtse gedetineerden. Belangrijke uitgangspunten bij [Detentie en Terugkeer | gemeente Utrecht](#) zijn de integrale samenwerking vanaf de start van detentie en de gezamenlijke inzet op gedetineerden met een hoog risico op recidive. De inzet voor gedetineerden met een hoog risico op terugval in criminaliteit loopt via de persoonsgerichte aanpak (PGA) en via onze Re-Integratie Officieren (RIO's). Daarmee zijn we niet alleen gericht op gedetineerden die zelf bij de gemeente aankloppen voor hulp. [Zie voor meer informatie daarover hoofdstuk 3.1 en 3.2.](#)

Er is nog beter zicht gekomen op mogelijkheden om de terugkeer vorm te geven en afspraken met onze samenwerkingspartners zijn ontwikkeld of verder versterkt. Zo is een intensieve samenwerking opgezet met het gemeentelijke Werkgeversservice Punt (WSP). Daardoor kunnen we de doelgroep die vastzit gericht(er) bemiddelen naar werkgevers. Als degene nog onvoldoende ervaring en vaardigheden heeft om direct bij een werkgever te starten, is het ook mogelijk om hen aan te melden voor een werkfit-traject. We doen dit, omdat we weten dat werk een positieve bijdrage levert om afstand te nemen tot criminaliteit. Verder zijn de lokale werkafspraken rondom justitiële jeugd verbeterd en afgestemd op de regionale en landelijke afspraken die daarover zijn.

Leren en ontwikkelen is een belangrijk thema. Om die reden investeren we doorlopend in de professionaliteit van onze medewerkers. Dit doen we bijvoorbeeld door vakinhoudelijk te leren, zoals tijdens casusleer-bijeenkomsten samen met DJI en de reclassering. Ook leveren we een gerichte bijdrage aan kennisuitwisseling met onder andere de G4, de (regio)gemeenten en ons bredere samenwerkingsnetwerk. In december namen we deel aan een landelijke netwerkdag voor medewerkers van de DJI, gemeenten, reclassering en andere partners. Het thema was Samenwerken voor geslaagde re-integratie na detentie of forensische zorg. Ruim 400 professionals waren aanwezig. Zij wisselden kennis en ervaringen uit en volgden verdiepende workshops. In het programma was ook aandacht voor enkele ervaringsdeskundigen. Zij maakten op indringende wijze duidelijk hoe moeilijk gedragsverandering is en hoe essentieel oprecht contact en vertrouwen zijn om een beweging mogelijk te maken. “Verandering kan ontstaan als de wil er is. Dan heb je behoefte aan een vertrouwd gezicht, iemand die bij jou en jouw leefwereld aansluit. Als je in de gevangenis zit kan de toekomst heel ver weg voelen. Maar juist dan gaat het erom de goede keuzes te maken”, aldus een van deze ervaringsdeskundigen..

Lees meer: [Congres Samenwerken voor geslaagde re-integratie na detentie of forensische zorg](#)

1.12 Stedelijke aanpak Overlast en criminaliteit door (hard)drugsverslaafden

Wat zien we gebeuren?

De afgelopen jaren is de overlast en criminaliteit door mensen met een (hard)drugsverslaving op verschillende plekken in de stad fors toegenomen. In 2022 en 2023 was er een grote aantrekkingskracht op gebruikers en dealers van buiten de stad, de sfeer was grimmig op hotspotlocaties zoals het Lucasbolwerk, het Hieronymusplantsoen en de Mineurslaan. Gebruikers van harddrugs die eerder goed gebruik maakten van zorgvoorzieningen, maakten daar steeds minder gebruik van omdat zij naar deze locaties toegetrokken werden. Er werd goedkope en vervuilde drugs aangeboden, er was sprake van veel geweldsincidenten en (seksuele) uitbuiting. Om de overlast en criminaliteit terug te dringen is halverwege 2022 gestart met een aanpak waarin veel partijen die een stuk van het probleem oppakken samen werken, in combinatie met een pakket van gerichte maatregelen vanuit zorg, bestuursrecht en strafrecht. We zien in zowel 2024 als 2025 dat een aantal locaties in de stad gevoelig zijn als hotspot. Denk hierbij aan de Sijpesteijntunnel, het Lepelenburg, Mariaplaats, Rijnkade, Bollendak en het Westplein. Door korte communicatielijnen tussen zowel het Eropaf-team, politie, Toezicht & handhaving en inwoners/ondernemers bewegen we zo snel als we kunnen mee met deze overlast om te voorkomen dat de dynamiek ontstaat zoals we die hebben gezien op het Lucasbolwerk bij aanvang van de aanpak.

Wat deden we?

Het in 2023 opgerichte Eropaf-team (wat bestaat uit medewerkers met verschillende expertises op het gebied van verslaving, geestelijke gezondheidszorg, medisch en forensisch en werkt onder regie en coördinatie van de gemeente) is hands on en heeft geen vaste caseload. Doel van het Eropaf-team is om degenen die onderliggende problemen of hulpbehoeften hebben, waar mogelijk te begeleiden naar passende

ondersteuning, zoals zorg, begeleiding of dagbesteding. Samen met zorg en maatschappelijke organisaties geven we mensen perspectief en werken we aan het vergroten van hun zelfredzaamheid. Zo proberen we de vicieuze cirkel van overlast en handhaving te doorbreken.

Het Eropaf-team heeft in 2025 ruim 1200 mensen gesproken. Ongeveer de helft van deze mensen heeft gebruik gemaakt van persoonsgerichte interventies. Vijftig mensen zijn langdurig in beeld en daarbij worden deze interventies gemonitord en bijgestuurd. Met behulp van [Zonmw](#) hebben we een kosten- en batenanalyse laten uitvoeren. De analyse laat zien dat elke geïnvesteerde euro ten minste 3,4 euro aan maatschappelijke waarde oplevert (enkel gebaseerd op de vijftig mensen die langdurig gemonitord worden). [Link naar rapport](#)

Maatschappelijke kosten-batenanalyse (SROI) Eropaf-team 2024-2028

Elke €1 investering in het Eropaf-team, levert minimaal*

€3,40 aan maatschappelijke waarde op

Kosten team personen € 922.824

Opbrengt bij bereik 50 personen € 3.090.699

*Dit is berekend op basis van 50 van de 1200 personen waarmee het Eropaf-team regelmatig contact heeft in de Binnenstad. De opbrengst van de overige 1150 personen en moeilijk monetariseerbare opbrengsten konden niet berekend worden, omdat er geen passende methodologie beschikbaar is. De SROI-analyse laat dus de minimale maatschappelijke impact zien.

(We hebben in oktober 2025 een netwerkbijeenkomst georganiseerd waarin alle betrokken organisaties in de aanpak Samen Eropaf zich hebben laten bijscholen op voor hen relevante onderwerpen (workshops zoals 'forensische scherpte', 'van aanhouding tot veroordeling', 'hoe leer je van complexe casuïstiek').

Het verblijfsontzeggingsgebied Lucasbolwerk, Hieronymusplantsoen en Park Lepelenburg is verlengd tot 1 november 2026. Er zijn in 2025 in dit gebied 160 verblijfsontzeggingen opgelegd.

Vanaf 1 augustus 2023 is het verbod op harddrugs in de openbare ruimte opgenomen in de APV. Er zijn in 2025 in Utrecht 496 opgelegd voor het overtreden hiervan. Ook in 2025 is er gebruik gemaakt van de inzet van (flexibele) camera's.

En is er geïnvesteerd op het schoon en goed zichtbaar houden van de omgeving (d.m.v. extra inzet spuitenroute, het snoeien van struiken en gewassen, schoonmaakdienst). Met omwonenden van de overlastlocaties en betrokken ondernemers is intensiever contact onderhouden via een mailgroep en in verschillende bijeenkomsten.

Vanwege aanhoudende overlast in de Sijpesteijntunnel en rondom de woontorens is er een beheergroep opgericht waar we samen met bewoners, ondernemers, hulpverleners, gebruikersruimte de Stek en politie actief inzetten om de overlast tegen te gaan.

1.13 Stedelijke aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen

Wat zien we gebeuren?

Begin 2023 presenteerde Bureau Beke een analyse over de toegenomen overlastproblematiek in het Stationsgebied (Bollendak). Uit deze analyse bleek dat een wisselende groep van overlastgevende en criminele vreemdelingen het grootste aandeel heeft in de overlast, die zich inmiddels ook had verplaatst naar met name Lombok.

We zetten de Utrechtse aanpak in, wat betekent een mix van maatregelen, die afstemming vraagt op het gebied van bestuursrecht, strafrecht en waar mogelijk zorg. De Utrechtse aanpak start met het gedrag, namelijk overlast en criminaliteit, van de persoon. Hierna gaan we snel over tot onze 'wie ben je, waar kom je vandaan en welke problemen spelen er?'-aanpak. We zien dat deze aanpak werkt maar tegelijkertijd zien we ook dat de problematiek steeds verder toeneemt (in aantal personen).

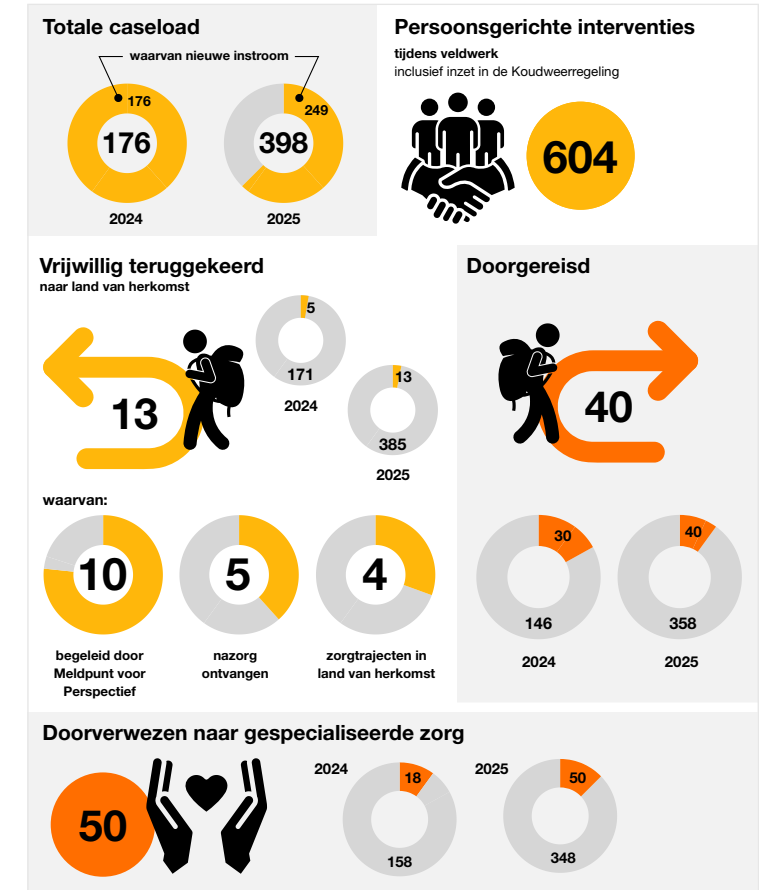
De afstemming met andere gemeenten en het Rijk is een belangrijk onderdeel van de aanpak, want deze overlastplegers verplaatsen zich snel, omdat zij vaak geen binding met de stad hebben. Naast lokale maatregelen streven we naar een nationale aanpak vanuit het Rijk om overlast door vreemdelingen te verminderen.

Wat deden we?

- We hebben in 2025 op 48 mensen een langdurige persoonsgerichte aanpak opgestart.
- Naast de persoonsgerichte aanpakken hebben we op meer dan 600 mensen persoonsgerichte interventies ingezet.

- Het verblijfsontzeggingsgebied Stationsgebied en Lombok e.o. is verlengd en verplaatst (Mariaplaats is toegevoegd en een gedeelte van Lombok is eruit gehaald). Er zijn in dit gebied 933 verblijfsontzeggingsgebieden uitgereikt.
- De samenwerking tussen de verschillende organisaties rondom deze doelgroep gaat niet vanzelf. Hoewel alle organisaties die erbij betrokken zijn alles doen vanuit hun eigen mogelijkheden om de overlast te doen stoppen, hebben we als gemeente flink geïnvesteerd (en doen we dat nog dagelijks) om een samenwerking te creëren waarin betrokken partners elkaar sneller en beter weten te vinden.
- We hebben landelijke organisaties zoals het COA, NIDOS en DT&V vaste partner gemaakt in onze aanpak, zowel op casus-, tactisch- als strategisch niveau.
- We hebben een addendum gemaakt op ons convenant lokale PGA waarin de partners uit de vreemdelingenketen zijn toegevoegd.
- We hebben fors geïnvesteerd in een landelijke samenwerking met andere gemeenten, partners die landelijk opereren en de betrokken ministeries. Dit heeft geresulteerd in een gemeentelijke trekkersgroep (samen met gemeenten als Groningen, Arnhem, Den Bosch, Ter Apel) waarin we de persoonsgerichte werkwijze die we in Utrecht hanteren landelijk verder uitrollen.
- We hebben de inzet van het Meldpunt voor Perspectief uitgebreid en hun opdracht verbreed (extra inzet op Syrische AMV'ers zowel in Overvecht bij Ithaka als op de Mariaplaats/stationsgebied).
- In juni hebben we de gemeenteraad geïnformeerd over de actuele stand van zaken en resultaten in de [raadsbrief aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen](#)

Resultaten MvP stedelijke aanpak overlastgevende en criminele vreemdelingen 2025

1.14 Stedelijke aanpak geweld tegen vrouwen

Wat zien we gebeuren?

Geweld tegen vrouwen is een groot en breed maatschappelijk probleem, ook in Utrecht. Met onze partners binnen de aanpak van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, de multidisciplinaire aanpak (MDA++) in het Zorg- en Veiligheidshuis en de aanpak van straat-intimidatie, was onze inzet voor de veiligheid van vrouwen in 2025 gericht op het volgende.

Wat deden we?

Lokale persoonsgerichte aanpak

Als er sprake is van een combinatie van structureel (huiselijk) geweld in afhankelijkheidsrelaties en hoog risico, dan bespreken politie, het Openbaar Ministerie en Veilig Thuis dit in het actieoverleg, waarbij directe veiligheid voorop staat. Er wordt een inschatting gemaakt van wat de risico's en risicofactoren zijn. Als een casus/ situatie een langdurige(re) domein- overstijgende aanpak vraagt, wordt er een persoons- of systeemgerichte aanpak opgestart. Dit kan lokaal (lokale persoonsgerichte aanpak PGA) of bij hoog risico in het Zorg en Veiligheidshuis (MDA++).

Werkgroep aanpak geweld tegen vrouwen

Verder vormden we in 2025 de brede werkgroep 'Aanpak geweld tegen vrouwen'. Dat deden we met onze partners van politie, Openbaar Ministerie, reclassering, slachtofferhulp, buurtteam, Moviera, De Waag, Veilig Thuis, Save, Raad voor de Kinderbescherming en Centrum Seksueel Geweld. De werkgroep komt regelmatig bij elkaar en werkt aan een integrale strategie. Doel is te komen tot bewustwording en normering, (vroeg)signalering, plegeraanpak, bescherming en opvang. Hierbij sluiten we aan bij bestaande initiatieven, zoals het toekomstscenario

kind- en gezinsbescherming, aanpak Straatintimidatie, als ook bij initiatieven in de wijk. Ook startten we met samen te werken met ervaringsdeskundigen.

Veiligheid in de openbare ruimte

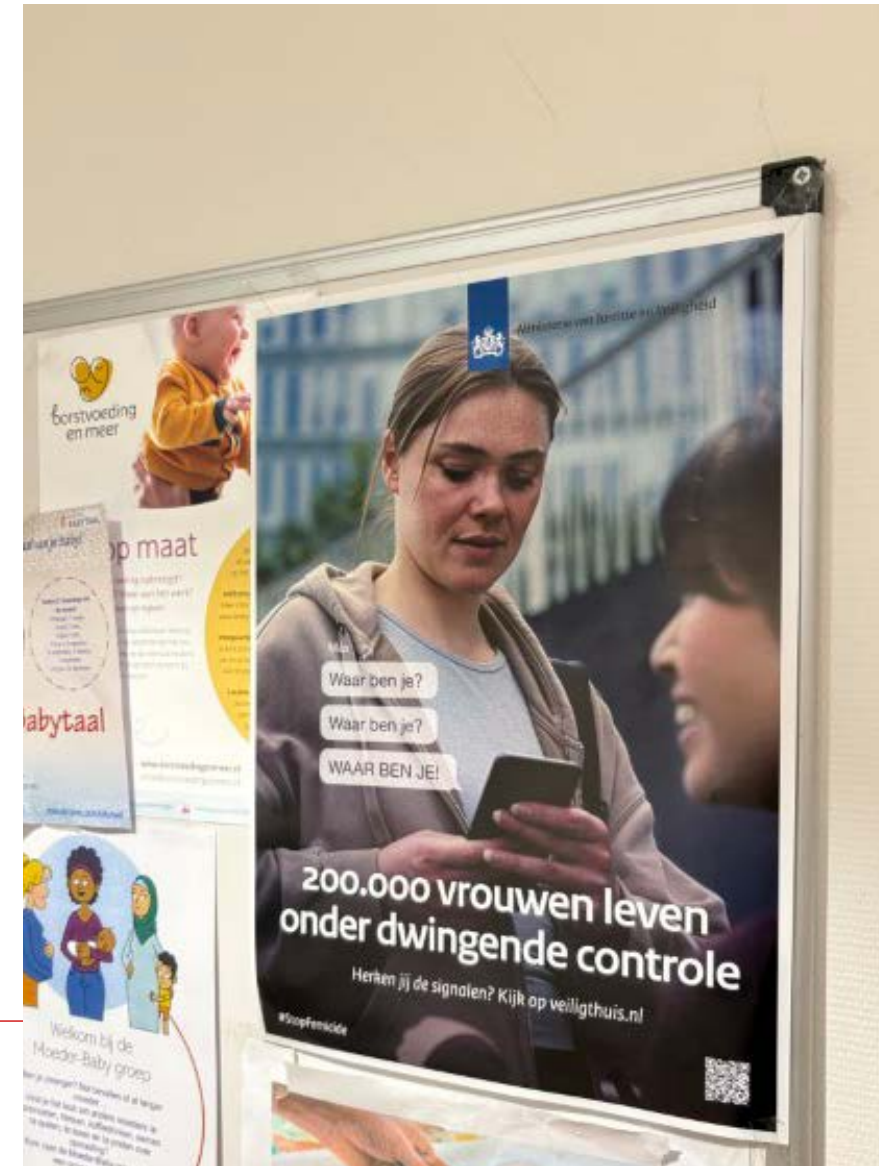
Veiligheid in de openbare ruimte is uitermate belangrijk, maar niet vanzelfsprekend, met name niet voor vrouwen. Om de openbare ruimte te bezien door de ogen van vrouwen organiseerden we medio november 2025 op Kanaleiland Noord 'vrouwen die schouwen'. Een aantal suggesties uit die schouw worden meegenomen in herinrichtingen van de openbare ruimte. Bewoners kunnen [meldingen](#) doen over onveilige plekken bij de gemeente.

Tijdelijk huisverbod

In 2025 legden we 30 huisverboden op. Met de G4-gemeenten, Groningen en het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn we bezig met de doorontwikkeling en actualisatie van het tijdelijk huisverbod.

In de [raadsbrief](#) Aanpak Geweld tegen vrouwen staat meer over de inzet op geweld tegen vrouwen.

Foto: Poster van landelijke campagne 'Waar ben je?' die verspreid is opgehangen in horeca en in wachtkamers van zorgorganisaties zoals consultatiebureaus in Utrecht

2

Tegengaan excessen maatschappelijke onrust

Het is eens te meer duidelijk dat veiligheid en stabiliteit geen vanzelfsprekendheden zijn in Europa en in andere landen waar we ons nauw mee verbonden voelen. Dit zorgt voor onzekerheid, angst en onvrede in de Nederlandse samenleving. Gevoelens en emoties die we het afgelopen jaar wederom terugzagen in de vorm van maatschappelijke onrust in Utrechtse wijken.

De verbondenheid van Utrechtse inwoners bij verschillende conflicten in het Midden-Oosten, zoals de oorlog tussen Israël en Palestina en de situaties in Iran en Syrië, zagen we onder andere terug in demonstraties in de stad. Het aantal (complexe) demonstraties steeg voor het derde jaar op rij naar 668 in 2025. Voor een aantal demonstraties hebben we met politie, Openbaar Ministerie en andere partners alle zeilen moeten bijzetten om deze veilig en ordentelijk te laten verlopen. Ook hebben we veel geïnvesteerd in gesprekken met onze bondgenoten, bewoners en partners om ervoor te zorgen dat iedereen zich veilig en verbonden blijft voelen met de stad.

FC Utrecht nam het afgelopen jaar voor het eerst in vijftien jaar weer deel aan de Europese competitie. De burgemeester, het Openbaar Ministerie en de politie hebben als driehoek bij thuiswedstrijden van FC Utrecht tegen Europese voetbalclubs stevig moeten inzetten op maatregelen om de veiligheid in de stad alsook in en rondom het stadion te vergroten. De politie heeft prioriteit gegeven aan het aanhouden van relschoppers. Ook zijn – forse – bestuurlijke maatregelen getroffen. Helaas konden we niet voorkomen dat ernstige confrontaties en grootschalige vernielingen plaatsvonden. De wedstrijden in de nationale competitie zijn in 2025 verlopen zonder grote incidenten. De inzet en investeringen van het afgelopen jaar lijken resultaat te hebben gehad.

Door de instabiele geopolitieke situatie, klimaatverandering en netcongestie is het risico op een langdurige en grootschalige crisis of ramp die ook onze stad raakt een reëel scenario. Bijvoorbeeld door een langdurige stroomuitval of een hybride aanval van een vijandelijke staat op vitale voorzieningen. Het onderwerp een veerkrachtige en weerbare Utrechtse samenleving hebben we het afgelopen jaar dan ook met de gemeenteraad hoog op de agenda gezet. We pakken dit op in een gemeentebreed traject, samen met de Veiligheidsregio Utrecht, de politie, het Openbaar Ministerie, het rijk, burgers en andere maatschappelijke netwerken.

Het dreigingsniveau was in 2025 substantieel (niveau 4). De voorstelbare terroristische dreiging blijft hoog. Dat betekent dat er een reële kans is dat een aanslag in Nederland zal plaatsvinden.

Bovengenoemde ontwikkelingen leiden ertoe dat met regelmaat extra inzet en aandacht nodig is op het gebied van de openbare orde en crisisbeheersing. We verwachten met de huidige geopolitieke situatie dat de druk op het tegengaan van excessen door maatschappelijke onrust groot zal blijven. Ook voor het huidige jaar blijven we ons met alle partners inzetten op het handhaven van de openbare orde en het in verbinding zijn met alle partijen in de stad.

Hieronder gaan we verder in op de thema's binnen de prioriteit tegengaan excessen door maatschappelijke onrust: demonstraties in de stad, de aanpak Utrecht zijn we samen, voetbal, de jaarwisseling stadsbreed, voorbereiding op crises, inzet bestuurlijk instrumentarium, tegengaan van straatintimidatie, cameratoezicht en het versterken van veerkracht en een weerbare samenleving.

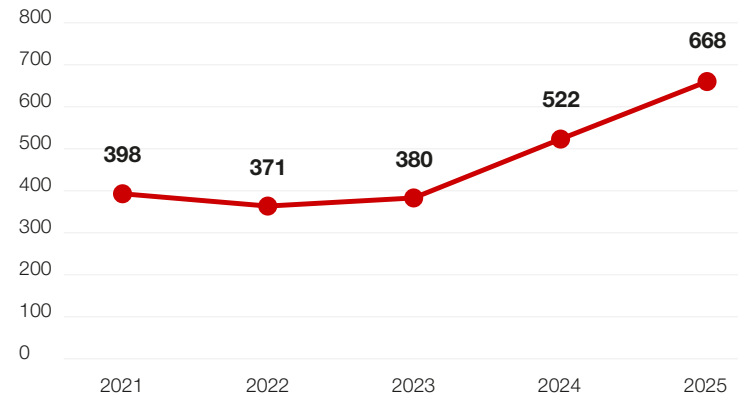
2.1 Ruimte voor demonstraties

Wat zien we gebeuren?

We hebben het afgelopen jaar 668 demonstraties in de stad gefaciliteerd, in 2024 waren dit 522 demonstraties. Het aantal demonstraties steeg daarmee fors voor het derde jaar op rij. Veruit de meeste demonstraties verliepen zonder problemen. We zien tegelijkertijd dat de complexiteit van demonstraties toeneemt. Ook het aantal niet formeel aangekondigde of spontane demonstraties neemt toe: van 28 in 2024 naar 37 in 2025. Daarbij hebben we niet alle spontane demonstraties in beeld. Het daadwerkelijke aantal demonstraties komt dan ook hoger uit dan 668.

Het grootste deel (zo'n 611) waren demonstraties met een laag risico (zogenoemde categorie A). 41 demonstraties hadden enig risico (categorie B) en 9 demonstraties kenden een hoog risico (categorie C). De indeling van demonstraties in categorieën A, B en C gebruiken we voor het inschatten van het risico tijdens de voorbereidingen en zegt niets over het daadwerkelijk verloop of de intensiteit van de voorbereidingen en de impact op de openbare orde. Van 7 demonstraties kon het risico van tevoren niet worden ingeschat omdat ze niet waren aangemeld via een kennisgeving of op andere wijze bekend waren.

Grafiek: Aantal demonstraties per jaar, 2021 – 2025

*In 2025 zijn 668 demonstraties gefaciliteerd door de gemeente.
Sinds 2023 zien we een forse toename van het aantal demonstraties.
Bron gemeente Utrecht.*

Bij demonstraties met categorie A namen gemeentelijke toezichhouders of de verbindingsgroep van de politie poolshoogte bij organisatoren over de voorbereidingen. Bij categorie B en C was er een risico op een onveilig verloop van de demonstraties vanwege mogelijke verstoring van de openbare orde, door mogelijk vijandige reacties van het publiek of door een tegendemonstratie met risico op geweld. De als B en C geclassificeerde demonstraties zijn in nauw overleg met organisatoren, politie, Openbaar Ministerie en andere betrokken (overheids)organisaties voorbereid, zodat deze zo veilig en ongestoord mogelijk konden verlopen.

Demonstraties in categorieën A, B en C.

De indeling van demonstraties in categorieën A, B en C gebruiken we voor het inschatten van het risico in de voorbereidingen en zegt niets over het daadwerkelijk verloop of de intensiteit van de voorbereidingen en de impact op de openbare orde. Zo hebben we afgelopen jaar veel geïnvesteerd in de voorbereidingen van en de contacten met de organisatoren van de wekelijkse demonstraties bij het Vrelinghuis in de Biltstraat, terwijl deze demonstraties qua risico in categorie A vallen. Ook hebben we een aantal demonstraties vanwege de opgedane ervaringen en goede contacten met de organisatoren kunnen afschalen van categorie B naar categorie A. Bijvoorbeeld bij de tweewekelijkse sit-in op het Centraal Station. Van zeven demonstraties kon het risico van tevoren niet worden ingeschat omdat ze niet waren aangemeld via een kennisgeving of op andere wijze bekend waren. Denk bijvoorbeeld aan de protesten bij de Universiteit van Utrecht. Met deze toelichting is toezegging ID 1052 afgedaan.

Wat deden we?

Ook het afgelopen jaar faciliteerden we uiteenlopende vormen van demonstraties en protestacties. Dit varieerde van de klassieke, statische demonstraties, via dynamische protesten door de binnenstad tot een dagenlange protestactie in de binnentuin van de Universiteitsbibliotheek aan de Drift. Zie ook [Raadsbrief beëindiging bezetting Drift 13](#) van 20 mei 2025 en [Raadsbrief Beëindiging bezetting Drift 13 Universiteit Utrecht \(UU\)](#) van 19 juni 2025.

Bij een aantal demonstraties namen demonstranten scherp stelling in het maatschappelijke debat. Deze demonstraties kunnen mogelijk gaan schuren of tegenreacties oproepen. Omdat we er belang aan hechten dat deze demonstraties ook veilig kunnen verlopen, hebben we samen met de organisatoren extra aandacht aan de voorbereidingen besteed. Dit gebeurde bijvoorbeeld bij de demonstraties bij het AZC aan de Europalaan en de lawaai tegendemonstratie bij een door de [Universiteit Utrecht georganiseerd verkiezingsdebat](#). Dat betekende extra inzet van capaciteit van betrokken veiligheidspartners tijdens die demonstraties.

Dit jaar moesten we wederom rekening houden met verschillende scenario's die zich tijdens of na een demonstratie konden voordoen en hebben we uitzonderlijke maatregelen moeten treffen. We hebben op 26 oktober voor het eerst in het [kader van demonstraties een veiligheidsrisicogebied ingesteld](#) in delen van de binnenstad, vanwege zorgen over een veilig verloop. Dit deden we nadat eerdere demonstraties over dit onderwerp uitliepen op ongeregelheden en geweld. Het besluit om een locatie aan te wijzen voor deze demonstraties heeft bij [de voorzieningenrechter standgehouden](#), maar verdiende meer onderbouwing.

Voor een aantal demonstraties en protestacties hebben we alle zeilen moeten bijzetten om deze veilig en ordelijk te laten verlopen. Dat is op een aantal momenten niet gelukt, zoals tijdens de [beëindiging van](#)

[de bezetting van de Drift](#) in mei 2025. Dieptepunt was de [verstoring van de raadsvergadering](#) van 17 juli 2025 waarbij emoties tijdens een demonstratie bij het Stadhuis hoog opliepen en door individuen enkele klappen zijn uitgedeeld. Door optreden van de beveiliging en de politie kon de orde worden hersteld en de vergadering worden hervat.

Het uitgangspunt is dat we alle demonstraties faciliteren, desnoods met aanvullende voorwaarden of beperkingen. Slechts in één geval is dit in 2025 niet gelukt en hebben we een aangekondigde [demonstratie van Pegida](#) in Utrecht moeten verbieden. Vanwege te weinig beschikbare politiecapaciteit door de NAVO-top in Den Haag konden we een veilig verloop van deze demonstratie niet garanderen.

Demonstraties en protestacties nabij het Vrelinghuis hadden het afgelopen jaar bijzondere aandacht. [De uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State](#) over demonstraties in Groningen, Heemstede en Amsterdam van december 2025 ondersteunt onze lijn om zorg te dragen voor een ongehinderde toegang van vrouwen tot medische zorg en het demonstratierecht te waarborgen doordat demonstraties op enige afstand van de kliniek doorgang kunnen vinden.

Aan een aantal moties en toezeggingen wordt op dit moment nog uitvoering gegeven omdat ook dit jaar voorrang is gegeven aan het faciliteren en beschermen van demonstraties zelf, die ook in de weekenden en in de avonden plaatsvinden. De structurele stijging van het aantal demonstraties, de complexiteit en vooral de toename van onaangekondigde demonstraties en demonstraties met (risico op) verstoring van de openbare orde blijft drukken op de capaciteit van de gemeente en van de politie. Naast het nemen van voorbereidende maatregelen en overleg met de organisaties voor een veilig verloop van de demonstraties, worden ook politie en Boa's ingezet om demonstraties te beschermen en te begeleiden.

2.2 Utrecht zijn we samen

Wat zien we gebeuren?

Maatschappelijke onrust in onze samenleving en ontwikkelingen in de wereld onderstrepen ook het afgelopen jaar het belang van onze aanpak Utrecht zijn we samen (UZWS). We zien verharding op het gebied van polarisatie, radicalisering en extremisme; zowel online als offline. Utrecht volgt daarin de landelijke trend. Professionals geven uiteenlopende oorzaken voor die verharding, waaronder de negatieve rol van (sociale) media en politiek, diverse crises, onzekerheid en een gevoel van schaarste als het gaat om huisvesting en sociale voorzieningen.

Naast normalisering van (rechts)extremistisch gedachtegoed hebben we zorgen over online radicalisering van met name jongeren. Via games en besloten chatgroepen worden jongeren gerekruteerd. Het aantal minderjarigen dat betrokken is bij extremistische of terroristische misdrijven in Nederland en in Europa is de afgelopen jaren toegenomen.

Mede onder invloed van online radicalisering komen de afgelopen jaren zogenaamde salad bar ideologieën, knip- en plak-ideologieën of gepersonaliseerde ideologieën op. Uit verschillende, vaak tegenstrijdige, ideologieën wordt een persoonlijke unieke ideologie gesmeed die duiding en risico-inschatting moeilijker maakt. We hebben in Europa verschillende aanslagen gezien door plegers met een dergelijk diffuus gedachtegoed.

The Com

The Com (“the community”) is een voorbeeld van een zeer verontrustend internationaal online netwerk, waarin jonge leden extreem geweld normaliseren en verheerlijken. Enkele bekende groepen binnen deze beweging zijn 764-groeperingen, No Lives Matter en de Order of the Nine Angles (ONA). Dit soort groepen zet jongeren onder druk om (seksueel) geweld te plegen bij zichzelf, bij willekeurige anderen of bij hun huisdieren, broertjes en zusjes, soms zelfs hun ouders. Beelden hiervan worden online gedeeld. Slachtoffers worden hierdoor zelf ook vader. Deze online groepen zijn geïnspireerd door een vorm van nihilisme die zich uit in mensenhaat (misanthropie) en zij wakkeren dit tegelijkertijd aan. Daarbij is het geweld zowel middel als doel. Over The Com hebben we een informatieblad opgesteld met een handelingsperspectief en verspreid onder ons netwerk.

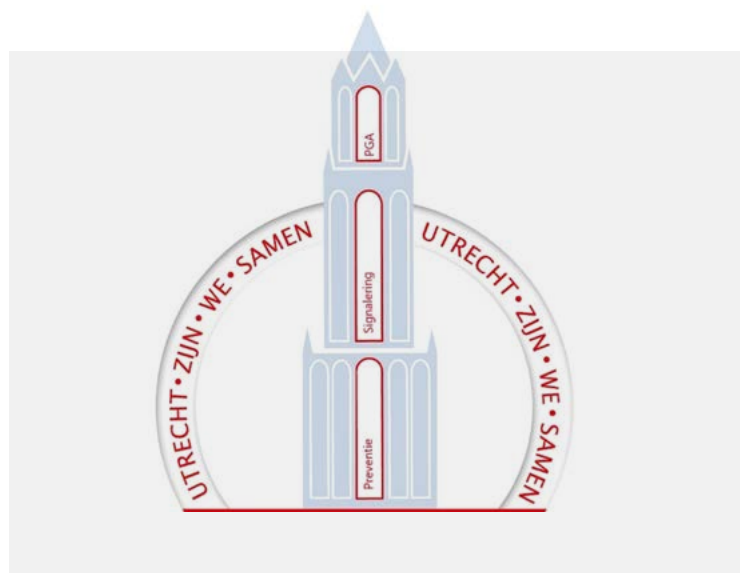
Wat deden we?

Ook bij de aanpak van polarisatie, radicalisering en extremisme stellen we grenzen en werken we vanuit verbinding. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de multidisciplinaire aanpak in het casusoverleg Radicalisering. In 2025 hebben we 143 signalen van radicalisering besproken in het casusoverleg met politie, Openbaar Ministerie, reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming. Het aantal personen in een persoonsgerichte aanpak radicalisering is ook dit jaar stabiel (rond de 30 casussen). Ongeveer de helft van het aantal casussen heeft betrekking op gewelddadig jihadisme, waarvan weer de helft bestaat uit terugkeerders die (binnenkort) vrijkomen uit detentie. De andere helft van het aantal casussen bestaat uit anti-institutioneel extremisme, rechtsextremisme, linksextremisme, milieuextremisme of extremistisch soeverein gedachtegoed.

Voor UZWS onderhouden we een netwerk van professionals en bondgenoten in de wijken. De bondgenoten zijn voor gemeente en politie

belangrijk in het beperken van spanningen en dragen bij aan een veilige stad, bijvoorbeeld door het vroegtijdig signaleren en het voorkomen van (escalatie van) maatschappelijke onrust. In 2025 zijn we gestart met gesprekken tussen de strategische bondgenoten en de driehoek.

In de film geven we inzicht in hoe men polarisatie, radicalisering en extremisme kan herkennen, hoe dit kan worden tegengaan en hoe het proces van signalering tot hulpverlening loopt.

De Utrechtse aanpak van radicalisering heeft veel aandacht van andere gemeenten en de rijksoverheid. Samen met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben we een conferentie georganiseerd over de online aanpak. Ook hebben we deelgenomen aan een technische briefing in de Tweede Kamer van de Commissie Justitie en Veiligheid op 16 december 2025. Tijdens de briefing hebben we de Utrechtse lokale aanpak toegelicht.

Trainingen in 2025

- 44 professionals hebben de driedaagse training Radicalisering & Multicultureel Vakmanschap gevolgd.
- De terugkomdagen van professionals zijn bezocht door 100 mensen. Zij hebben een workshop gevolgd over de nieuwe extremistische onlinebeweging ‘the Com’.
- 108 professionals hebben een ééndaagse training gevolgd van het Rijksopleidingsinstituut Radicalisering (ROR), met een presentatie over de gemeentelijke meldstructuur.
- 200 professionals hebben een cursus of workshop gevolgd over schadelijke polarisatie.

2.3 Stevige maatregelen Europees voetbal FC Utrecht

Wat zien we gebeuren?

Voor het eerst in vijftien jaar speelde FC Utrecht in de groepsfase van een Europese competitie. Een knappe prestatie en een mooie gelegenheid voor FC Utrecht en voor de stad om zich in Europa te laten zien. Veel mensen hebben genoten van de Europese wedstrijden, zowel bezoekende supporters als naar uitwedstrijden meereizende FC Utrecht supporters.

Vanuit het perspectief van openbare orde en veiligheid kijken we gemengd terug op het beeld rondom deze wedstrijden. Bij sommige wedstrijden zagen we ernstige incidenten met gewelddadige confrontaties en grootschalige vernielingen, zoals bij de wedstrijden tegen Olympique Lyon en FC Porto. Andere wedstrijden verliepen goed met grote aantallen bezoekende supporters in de stad, zoals tegen Nottingham Forest.

De wedstrijden in de nationale competitie zijn in 2025 verlopen zonder grote incidenten. De inzet en investeringen van afgelopen jaar, waaronder fysieke maatregelen in en rondom het stadion en een brede aanpak van voetbal met alle betrokken partners, lijken resultaat op te leveren.

Wat deden we?

De voorbereidingen op en inzet tijdens de Europese wedstrijden hebben veel inzet en capaciteit gevraagd vanuit alle partners, zowel van de club, als van politie, Openbaar Ministerie en de gemeente. Bij de laatste twee Europese wedstrijden in 2025 – tegen FC Porto en Nottingham Forest – hebben we een veiligheidsrisicogebied ingesteld. Het lijkt erop dat deze maatregel heeft bijgedragen aan een veiliger verloop, aangezien gewelddadige confrontaties tussen supportergroepen en/of politie zijn uitgebleven tijdens deze wedstrijden. Tegelijkertijd blijven we zeer terughoudend met deze verstrekkende voorzorgsmaatregel.

Voor een gastvrije ontvangst en een veilig verloop van de Europese wedstrijden hebben we bij de meeste wedstrijden ook een 'Fan Meetingpoint' voor de bezoekende supporters ingericht op het Janskerkhof. Ook deze maatregel lijkt te hebben bijgedragen aan een veilig verloop door de bezoekers op één plek te centraliseren in de stad waar zij zich konden vermaken in afwachting van de wedstrijd.

Voor de wedstrijden in de nationale competitie willen we de positieve lijn verder doorzetten in 2026, waarbij we ons blijven richten op een brede aanpak samen met alle betrokken partners, inclusief andere steden, het Rijk, FC Utrecht en de KNVB. Tot slot is de landelijke pilot digitale meldplicht van het ministerie van Justitie en Veiligheid gestart, waaraan

naast Utrecht ook Leeuwarden en Rotterdam deelnemen. Een digitale meldplicht ontlast de politie en voorkomt dat betrokkenen fysiek moeten verschijnen op een meldlocatie. De resultaten van de pilot worden in 2026 verwacht.

Foto: Voor een gastvrij ontvangst en een veilig verloop van de Europese wedstrijden zijn Fan Meetingpoints op het Janskerkhof georganiseerd.

2.4 Jaarwisseling stadsbreed

Wat zien we gebeuren?

[De afgelopen jaarwisseling](#) is op verschillende plekken in Utrecht zeer onrustig verlopen. Politie, Toezicht & handhaving, brandweer en ambulancepersoneel zijn bekogeld met zwaar vuurwerk, explosieven en stenen. Ook zijn branden gesticht en vernielingen gepleegd. Vooral op een aantal locaties in Overvecht en Kanaleneiland was de jaarwisseling op sommige momenten zeer grimmig. In het voorgaande hoofdstuk Veiliger wijken is dit ook beschreven.

Wat deden we?

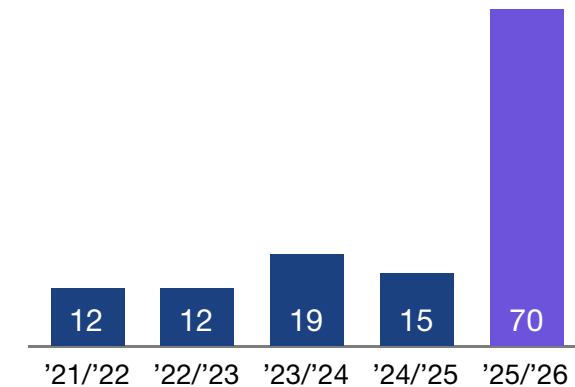
In nauwe samenwerking met de politie en het Openbaar Ministerie hebben we met de aanpak van de onrust rondom de jaarwisseling duidelijke grenzen gesteld. De officier van justitie heeft in samenspraak met de burgemeester in de driehoek de politie opgedragen tijdens de jaarwisseling prioriteit te geven aan het aanhouden van mensen die de openbare orde ernstig verstoorden. Dit heeft geleid tot zeventig aanhoudingen. Dit is een forse toename ten opzichte van de jaren ervoor waar elke keer tussen de 10 en de 20 personen werden aangehouden. Naast de focus op opsporing hebben we met bestuurlijke maatregelen ingezet op het voorkomen van onrust door relschoppers op bekende locaties. Deze maatregelen waren acht lasten onder dwangsom, negen gebiedsverboden en zes waarschuwingsbrieven. Tijdens de jaarwisseling zijn twee mensen aangehouden die zich niet aan het gebiedsverbod hebben gehouden.

Afgelopen jaarwisseling was extra inzet tegen vuurwerkoverlast door de wijk-BOA's en het vuurwerkteam. Het vuurwerkteam was actief van 15 december tot en met 1 januari. Zij werkten dagelijks op basis van meldingen en signalen van politie en handhavers op straat.

Naast grenzen stellen hebben we ook perspectief geboden door in te zetten op preventie en de aanwezigheid van het jongerenwerk. Met het centraal aftelmoment en zestig gesubsidieerde buurtinitiatieven hebben we alternatieven geboden voor het afsteken van vuurwerk. Ook het jongerenwerk heeft activiteiten georganiseerd voor en door jongeren. Verschillende jongerencentra waren geopend tot 02.00 uur 's nachts en jongerenwerkers waren actief in de wijken.

Dit was het laatste jaar dat in Nederland nog legaal vuurwerk kon worden gekocht. Wel hadden we in Utrecht voor het tweede jaar op rij een afsteekverbod ingesteld. Met een communicatiecampagne hebben we aandacht gevraagd voor het naleven van het lokale afsteekverbod, met speciale aandacht voor jongeren. We hebben een combinatie van online en offline communicatiemiddelen ingezet en flyers uitgedeeld op markten. Via social media en middelbare scholen hebben we gericht gecommuniceerd met jongeren, met bezoekers en inwoners van de stad. Daarnaast is de boodschap over het lokaal afsteekverbod gedeeld op radiozender FunX die onder jongeren veel wordt beluisterd. [Op 5 februari dit jaar is een raadsbrief verstuurd met daarin een terugblik op de jaarwisseling 2025-2026.](#)

Grafiek: Aantal aanhoudingen politie tijdens de jaarwisseling, 2021/2022-2025/2026

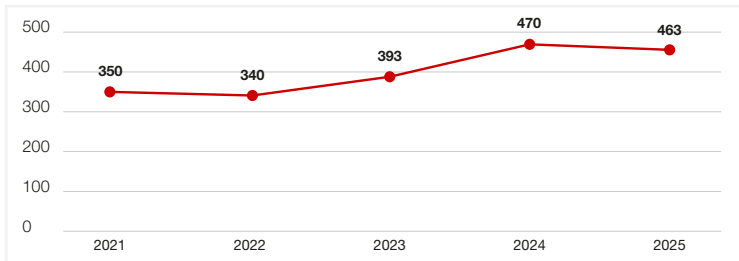
Deze grafiek laat het aantal aanhoudingen zien door politie tijdens de jaarwisseling sinds 2021/2022.

2.5 Samen voorbereid op een crisis

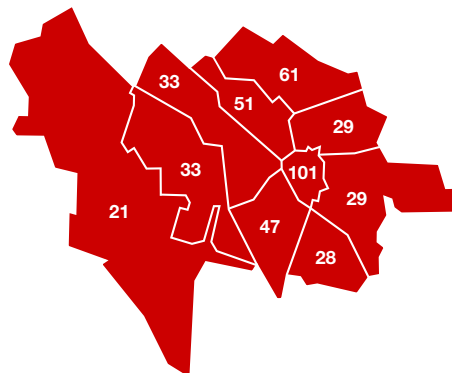
Wat zien we gebeuren?

Het aantal piketmeldingen dat bij het crisispiket van de gemeente is binnengekomen bleef het afgelopen jaar onverminderd hoog met 463 meldingen. De forse stijging van het aantal meldingen in 2024 met 20 procent, lijkt geen eenmalige uitschieter te zijn. Het toenemend aantal meldingen legt een steeds groter beslag op de medewerkers die het piketwerk naast hun reguliere werk oppakken. De meest voorkomende meldingen waren geweldsincidenten, branden en explosies. In de binnenstad vonden de meeste incidenten plaats.

Grafiek: Aantal piketmeldingen per jaar, 2021-2025

Kaart Aantal piketmeldingen per wijk 2025

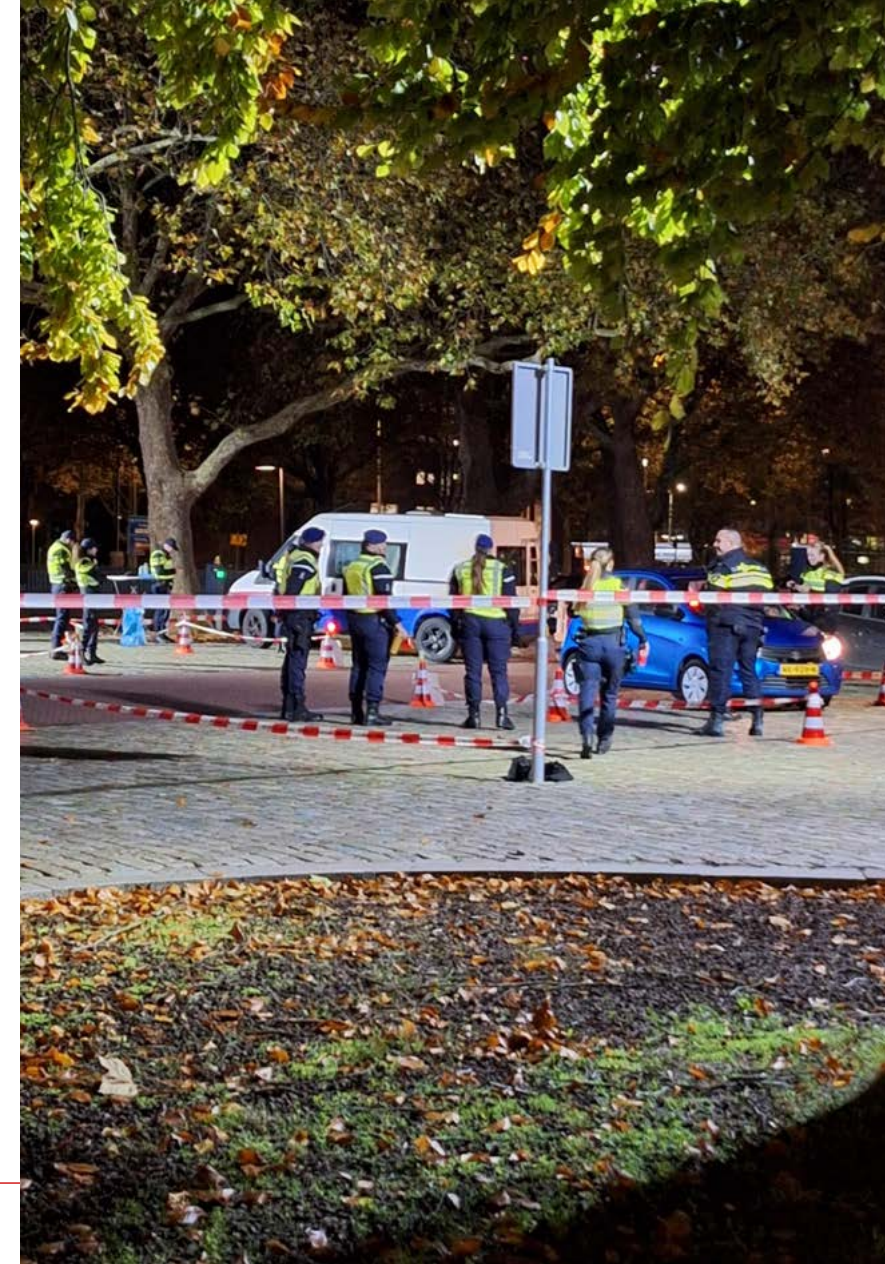
Wat deden we?

Er waren vijf GRIP-incidenten in Utrecht (in 2024 drie). Dit zijn incidenten waarbij gecoördineerde inzet nodig is van verschillende hulpdiensten (politie, brandweer GHOR) en de gemeente.

In 2025 vonden vijf GRIP incidenten plaats:

- Januari: een bommelding bij het politiebureau Paardenveld in het centrum. Het politiebureau is ontruimd.
- Februari: vrijkomen gevaarlijke stoffen bij de aluminiumfabriek Nedal aan het Amsterdam-Rijnkanaal. De fabriek werd tijdelijk ontruimd.
- Juli: twee flatgebouwen aan de Beneluxlaan in Kanaleneiland zijn ontruimd vanwege een auto met explosieven. Bewoners zijn tijdelijk opgevangen in een hotel.
- September: een melding over een man met een vuurwapen op het Utrecht Science Park. De man is niet aangetroffen.
- November: 60 woningen zijn ontruimd aan de Adenauerlaan in Kanaleneiland vanwege een aardgaslek. Bewoners zijn tijdelijk overdag opgevangen.

Foto: Politie-inzet bij ontruiming van appartementen in Kanaleneiland na aantreffen auto met explosieven. Fotocredit: Gemeente Utrecht

Praktijkverhaal collega Officier van Dienst Bevolkingszorg

Medewerkers van de gemeente Utrecht draaien naast hun regulier werk piketdiensten, bijvoorbeeld als Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz). Op 23 juli 2025 werd Anouk opgeroepen als Officier van Dienst Bevolkingszorg vanwege een ernstig incident, waar explosieven waren aangetroffen in een voertuig. Zij vertelt over haar werkzaamheden: “Vanwege de aangetroffen explosieven moesten meerdere flats worden ontruimd. De gemeente heeft op dat moment de taak om te zorgen voor de veiligheid en het welzijn van de bewoners die ineens hun huis moeten verlaten.

Bij dit incident werd GRIP 1 aangekondigd. Dit betekent dat er een gecoördineerde inzet nodig is van meerdere hulpdiensten en gemeente op de locatie van het incident. Bij dit incident waren onder andere politie, brandweer, ambulance, EOD (Explosieven Opruimingsdienst) van Defensie en gemeente betrokken. Het is bijzonder om te ervaren hoe goed er wordt samengewerkt en hoe adequaat er wordt gehandeld ondanks de complexiteit van de situatie.

Mijn rol was het organiseren en coördineren van de bevolkingszorg. Dat betekende onder andere het regelen van opvang, het informeren van de bewoners, de burgemeester en het afstemmen met partners. Met een team van betrokken collega's hebben we ervoor gezorgd dat de bewoners snel opgevangen konden worden in een nabijgelegen hotel. Voor mij is dit betekenisvol werk, omdat je op zo'n moment écht het verschil kunt maken voor mensen die hun gevoel van veiligheid tijdelijk kwijt zijn. Gelukkig konden bewoners na enkele uren hun woning weer in”.

Zoals in de inleiding beschreven willen we beter voorbereid zijn op een grootschalige crisis, zoals bij een langdurige uitval van stroom of andere nutsvoorzieningen. Een verdere ontwikkeling van de crisisorganisatie is daarin van wezenlijk belang. Het afgelopen jaar hebben we dan ook crisisoefeningen gedaan met de Veiligheidsregio's. We hebben scenario's geoefend die te maken hadden met grootschalige en langdurige uitval van stroomvoorziening. Het komende jaar gaan we hier een vervolg aan geven.

Drinkwaterverontreiniging november 2025

Op 1 november ontdekte Vitens een verontreiniging in hun drinkwaterreservoir in Utrecht. Het advies werd afgegeven om het water te koken alvorens voor consumptie te gebruiken. Bij dergelijke incidenten heeft Vitens de leiding. Ook voor de crisisorganisatie van de gemeente Utrecht betekende dit snel schakelen. Bij OOV draaien medewerkers piket naast hun reguliere werk. Bijvoorbeeld crisismanager, Rutger. Hij werd midden in de nacht gebeld voor een digitaal crisisoverleg met de Veiligheidsregio Utrecht. Het crisisteam concludeerde dat er mogelijk een risico was op onrust bij bewoners in een deel van de stad. De gemeente heeft Vitens ondersteund met de crisiscommunicatie, o.a. door reacties in de samenleving te monitoren. Via de veiligheidsregio zijn relevante zorginstellingen geïnformeerd over het advies om water te koken. Het incident met het drinkwater leidde tot een run op flessen met water in winkels. Deze situatie onderstreept het belang voor bewoners en gemeente om voorbereid te zijn op een langdurige crisissituatie en de noodzaak van het in huis hebben van een noodpakket.

2.6 Bestuurlijk instrumentarium en online gebiedsverbod

Wat zien we.

In 2025 stond de openbare orde in Utrecht onder druk door de hardnekkige overlastproblematiek van criminele asielzoekers of vreemdelingen en verslaafden en daklozen onder het Bollendak. Daarnaast waren deelname door FC Utrecht aan Europees voetbal, een toenemend aantal demonstraties en protestacties, verschillende aanslagen op panden alsmede toenemende overlast van groepen jongeren debet aan extra druk op de openbare orde. Het afgelopen jaar is er dan ook volop ingezet op bestuurlijke maatregelen voor het handhaven van de openbare orde die passen bij deze verscheidenheid aan thema's en doelgroepen.

Wat hebben we gedaan

- We hebben de aanwijzing van het stationsgebied en Lombok-Oost alsmede de aanwijzing van Lucasbolwerk, Hieronymusplantsoen en Park Lepelenburg als verblijfsontzeggingsgebied opnieuw verlengd tot november 2026.
- We hebben wijzigingen doorgevoerd in de APV waaronder een herziening van de regels voor seksbedrijven. Dit omvat nieuwe vergunningsvoorwaarden en strenger toezicht om misstanden in de branche tegen te gaan.
- De vergunningplicht voor bedrijven in de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht is na evaluatie opnieuw aangewezen voor een periode van drie jaar.
- Er is een nieuw aanwijzingsbesluit genomen voor de alcoholverbodsgebieden.
- Om de overlast in de wijken te beperken zijn 26 gebiedsverboden en 25 lasten onder dwangsom opgelegd.

- Bij thuiswedstrijden van FC Utrecht tegen Europese voetbalclubs hebben we twee keer een veiligheidsrisicogebied ingezet. In het kader van demonstraties hebben we één keer een veiligheidsrisicogebied ingesteld. Een veiligheidsrisicogebied geeft de politie de mogelijkheid om preventief te fouilleren op de aanwezigheid van bijvoorbeeld wapens en vuurwerk dat als wapen kan worden gebruikt.
- Daarnaast hebben we vijf gebiedsverboden opgelegd aan voetbalhooligans. Ook is viermaal een fysieke meldplicht en één digitale meldplicht opgelegd.
- Bij aanslagen of ernstige dreiging op panden hebben we in ongeveer een derde van de gevallen het pand tijdelijk gesloten; zes panden waren voor dertig dagen gesloten.
- We hebben bestuurlijk opgetreden bij nieuwe fenomenen zoals het vervoer van technische hulpmiddelen dankzij een specifieke bepaling in de APV. Daarnaast zien we landelijk een toename van oplettingspraktijken door nepagenten en nepbankmedewerkers, waarvan ook in Utrecht veel (hoog)bejaarde inwoners slachtoffer zijn geworden. In deze beide gevallen is een last onder dwangsom opgelegd.

Zo worden bestuurlijke maatregelen ingezet in zaken waar veel overlast wordt ervaren en waar de impact groot is.

Utrecht is één van de deelnemers aan het [landelijke Offensief Tegen Explosies](#), een initiatief van het ministerie van Justitie en Veiligheid, de politie, het Openbaar Ministerie, Aedes (namens de woningcorporaties), gemeenten, het Verbond van Verzekeraars, de reclasseringsorganisaties, VNO-NCW en MKB Nederland (namens het bedrijfsleven). Carola Schouten, burgemeester van Rotterdam is voorzitter van dit landelijk

offensief. Dit offensief draagt bij aan structurele oplossingen voor de problematiek van explosieven en heeft als doel om het aantal aanslagen met minimaal tien procent te verminderen. Ook hebben we als gemeente een bijdrage geleverd aan het Field Lab tegen Explosies. Het Field Lab richt zich op interventies, [zoals te zien in deze video](#).

In 2025 waren er 33 explosies in Utrecht. Dit is een daling ten opzichte van het aantal explosies in 2024 (39) maar nog wel een significante stijging ten opzichte van het aantal explosies in 2023 (21 explosies).

Online opruiing

Het afgelopen jaar ging bijzondere aandacht uit naar een uitspraak van de Raad van State waarin de hoogste bestuursrechter in hoger beroep heeft geoordeeld dat via de APV geen dwangsom mag worden opgelegd aan een online opruier. In lijn met [motie 246](#) ('Blijf zoeken naar bestuursrechtelijke mogelijkheden') hebben we subsidie verkregen vanuit de City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime. In samenwerking met advocatenkantoor AKD, gemeenten, onderwijsinstellingen en het ministerie van Justitie en Veiligheid is gewerkt aan een leidraad voor de inzet van de noodbevelsbevoegdheid bij online aangejaagde ordeverstoringen. Het noodbevel wordt momenteel gezien als het meest kansrijke bestuursrechtelijke instrument totdat specifieke wetgeving beschikbaar komt. Met deze toelichting is motie 246 afgedaan.

Overzicht bestuurlijke maatregelen 2025

Bestuurlijke maatregel	Hoe vaak opgelegd
Aanwijzingsbesluit alcoholverbodsgebieden	1
Aanwijzen vergunningplicht	1
Aanwijzingen verblijfsontzeggingsgebied	2
Sluiten van panden	6
Veiligheidsrisicogebied	3
Last onder dwangsom	25
Gebiedsverboden	40 (4 maal een fysieke meldplicht en één digitale meldplicht)
Gedragsaanwijzing aanpak woonoverlast	1

De toenemende druk op de inzet van bestuurlijke maatregelen en het opstellen van bestuurlijke rapportages zorgt ook voor een toenemende druk op de capaciteit van de gemeente en de politie. Daar komt bij dat het werk van juristen niet altijd zichtbaar is; niet alle voorbereidingen voor het nemen van bestuurlijke maatregelen leidt ook tot de daadwerkelijke inzet van deze maatregelen, zoals bij noodmaatregelen bij de demonstraties en voetbalwedstrijden. De juristen hebben naast hun werk voor het bestuurlijk instrumentarium, 52 Wet open overheid (Woo) verzoeken in behandeling genomen.

2.7 Straatintimidatie

Wat zien we gebeuren

Een openbare ruimte waar iedereen zich veilig, ongehinderd en zonder intimidatie kan bewegen; dat is waar we hard aan werken. Onze aanpak is vastgelegd in het actieplan Aanpak [straatintimidatie](#) (2022-2026). De aanpak is samen met partners ontwikkeld en wordt met hen uitgevoerd.

Wat deden we

Bij de aanpak van straatintimidatie nemen we maatregelen die grenzen stellen aan en ingrijpen bij intimiderend en ongewenst gedrag op straat. We nemen maatregelen die straatintimidatie voorkomen en we ondersteunen slachtoffers. In 2025 hebben we met projecten, acties en trainingen voortgebouwd op initiatieven uit 2024 waarbij we het aantal partners en activiteiten hebben uitgebreid. Het tegengaan van straatintimidatie vergt een lange adem. Deze aanpak en de beschikbare middelen lopen echter in 2026 af. Voortzetting van de activiteiten is noodzakelijk. In de [raadsbrief Voortgang Actieplan aanpak Straatintimidatie](#) van 6 februari wordt ingegaan op de voortgang van de aanpak van straatintimidatie, de verschillende acties en maatregelen.

Het is belangrijk om mannen en jongens te betrekken bij het tegengaan van straatintimidatie via campagnes, dialogen, ludieke acties en workshops. Een voorbeeld hiervan is het [verhaal van Ilija ten Böhmer](#) over respectvolle mannelijkheid.

Foto: Voorbeeld van een poster die ingezet wordt bij de aanpak van straatintimidatie.

2.8 Cameratoezicht

Wat zien we gebeuren

Het gebruik van camera's heeft het afgelopen jaar bijgedragen aan toezicht en handhaving, het vastleggen van incidenten, snelle interventie door de politie en de opsporing van mogelijke daders. De inzet vond altijd plaats in samenhang met andere maatregelen, zoals inzet van politie en Toezicht & handhaving, sociale en preventieve interventies en gebiedsgericht beleid. We werken samen met zorgpartijen, bewoners en ondernemers. Met name in gebieden waar flexibele camera's zijn ingezet, heeft cameratoezicht bijgedragen aan het veiligheidsgevoel van bewoners en ondernemers.

Wat deden we

De toegenomen onrust en (ernstige) overlast in de stad heeft geleid tot een grotere vraag naar cameratoezicht. Het afgelopen jaar zijn op 18 locaties flexibele camera's ingezet. In 2024 zijn flexibele camera's op 12 locaties ingezet. In het beleidskader cameratoezicht is vastgelegd dat de gemeentelijke openbare orde-camera's ingezet worden als ultimatum remedium en uitsluitend wanneer andere maatregelen onvoldoende effect hadden of niet toereikend waren. Door deze criteria – die ook verankerd zijn in art. 151c Gemeentewet – was de inzet na ernstige incidenten, zoals explosies, niet mogelijk.

De resultaten van het openbare orde-cameratoezicht lichten we nader toe in een jaarlijkse raadsbrief, die aan het einde van het eerste kwartaal wordt aangeboden aan de raad. In de tweede helft van 2026 wordt het camerabeleid geëvalueerd, zodat in de eerste helft van 2027 een nieuw beleidskader kan worden opgesteld.

2.9 Veerkracht en weerbare samenleving

Wat zien we gebeuren

Geopolitieke ontwikkelingen, klimaatveranderingen en netcongestie kunnen in Nederland leiden tot een grootschalige en langdurige ramp of crisis, met ook een grote impact op de Utrechtse samenleving. We houden rekening met twee scenario's die plaats kunnen vinden en waar we ons als Utrecht op moeten voorbereiden. Het eerste scenario is een grootschalige en langdurige uitval van stroom. Dat het risico hierop reëel is en grote impact heeft, hebben we het afgelopen jaar kunnen zien [in Portugal en Spanje](#) en in [Berlijn](#). Het tweede scenario gaat over de inzet van het NAVO-artikel 5. Dit artikel wordt ingezet wanneer een vijandig land een bondgenoot binnenvalt. Nederland wordt op dat moment een doorvoerhaven van militair materiaal naar Oost-Europa of andere landen en moet ook aan andere bondgenootschappelijke verplichtingen voldoen, waaronder de opvang van vluchtelingen en gewonden. In paragraaf 4.2 van deze voortgangsrapportage wordt nader ingegaan op digitale weerbaarheid van Utrechtse inwoners, ondernemers en organisaties.

Wat deden we

We hebben het afgelopen jaar gewerkt aan de eerste contouren van een weerbare samenleving waarbij we inwoners willen voorbereiden op de gevolgen van maatschappelijke ontwrichting door een grootschalige en langdurige crisis. We hebben dit gedaan onder de paraplu van de nationale Denk Vooruit campagne. We hebben onze krachten gebundeld met het Rijk, de Veiligheidsregio Utrecht en vele burgers en partners. Zelfredzaamheid en samenredzaamheid zijn in Utrecht sleutelbegrippen. Deze opgave hebben we gemeentebreed opgepakt.

Op initiatief van Volt en mede namens VVD en CDA zijn begin 2025 [schriftelijke vragen](#) gesteld met als titel: Is Utrecht al een veerkrachtige en weerbare samenleving?. De beantwoording heeft geleid tot een technische sessie met de gemeenteraad op 8 april 2025. Tijdens deze sessie hebben we de raad geïnformeerd over de impact van geopolitieke ontwikkelingen op de stad en op de gemeente-organisatie, daarbij is de noodzaak voor een gemeentebrede opgave onderstreept. De technische sessie heeft het onderwerp Veerkracht en weerbare samenleving definitief op de agenda gezet. Op 13 november 2025 heeft de raad een [amendement](#) aangenomen waarmee 750.000 euro is vrijgemaakt om de eerste urgente maatregelen te realiseren.

Binnen de [gemeentebrede opgave](#) hebben we ons in het afgelopen jaar voor de openbare orde en veiligheid met name gericht op initiatieven om de crisisorganisatie en crisisbeheersing te versterken. We zijn aan het einde van het jaar gestart met een pilot Samen voorbereid op stroomuitval (in Overvecht) waarmee we inzicht willen krijgen in de manier waarop we minder zelfredzame mensen kunnen informeren en ondersteunen. We slaan hiervoor de handen ineen met maatschappelijke organisaties en netwerken in de wijk. De inzichten van deze pilot gebruiken we voor de hele stad.

Daarnaast zijn we gestart met gesprekken in het kader van de Weerbaarheidsdialoog. We hebben over weerbaarheid gesproken met enkele partners uit het Stedelijk Veiligheidsnetwerk. Uit deze gesprekken blijkt dat partners behoefte hebben aan meer informatie over de scenario's; wat betekent het voor hen, wat kunnen zij doen om de eigen continuïteit en die van de samenleving te versterken. In 2026 worden meer partners benaderd en krijgen deze gesprekken een verdieping.

Een belangrijke mijlpaal voor het versterken van de crisisorganisatie was het testen [van het eerste noodsteunpunt in de wijk Ondiep op 11 december 2025](#). Een noodsteunpunt is een locatie in de wijk waar inwoners bij een crisis informatie kunnen halen of een (112-) noodmelding kunnen doen, ook als de stroom en communicatie zijn uitgevallen. Het Rijk, veiligheidsregio's en gemeenten hebben met elkaar afgesproken om een landelijk netwerk van noodsteunpunten over Nederland uit te rollen. De pilot in Ondiep helpt bij de verdere ontwikkeling van noodsteunpunten. Utrecht wil de voorbereidingen treffen voor de inrichting van 12 noodsteunpunten en in aanvulling daarop satellietlocaties, zodat inwoners altijd een punt in de buurt hebben waar ze terecht kunnen.

Utrecht sluit ook komende jaren aan bij de landelijke publiekscampagne "*Denk Vooruit*" voor het informeren van mensen over de wijze waarop zij zich kunnen voorbereiden op een noodsituatie. Vanuit de gemeente Utrecht zullen we in 2026 een vertaling maken van deze landelijke campagne. We richten ons in de campagne op Utrechtse verhalen en initiatieven waarbij samenredzaamheid centraal staat en we aandacht hebben voor laagdrempelige voorbereidingen. Daarnaast zetten we in 2026 in op de verdere uitrol van de noodsteunpunten, op het doorontwikkelen van onze crisisbeheersingsorganisatie, op het versterken van de (digitale) weerbaarheid van de samenleving en op onze eigen weerbaarheid en bedrijfscontinuïteit.

Samen redzaam met noodsteunpunten

Inwoners en gemeente moeten voorbereid zijn op een nood-situatie waarin er langdurig geen stroom is. Een noodsteunpunt kan inwoners ondersteunen om samen weerbaar te zijn bij een crisis. Anco is coördinator Publieke zorg en projectleider Noodsteunpunten bij de gemeente. Hij vertelt over een oefening op 11 december in Ondiep, waar de opbouw en werking van een noodsteunpunt is getest.

Anco: "Een noodsteunpunt is een fysieke plek waar inwoners tijdens een grootschalige crisis betrouwbare informatie kunnen krijgen en (112-) noodmeldingen kunnen doen. Het doel is om mensen te ondersteunen die zichzelf minder goed kunnen redden. Het uitgangspunt is dat mensen 72 uur zelfredzaam zijn.

We hebben een noodsteunpunt getest met een realistisch scenario: meerdere dagen geen stroom, geen internet en geen pinapparaat. Samen met de Veiligheidsregio Utrecht en het Rode Kruis hebben we gekeken wat dit betekent voor een wijk. De oefening verliep goed en juist de momenten waar het schuurt zijn leerzaam. Utrecht is met deze pilot één van de voorlopers in Nederland.

Foto: De brandweer deed mee aan de oefening van een realistisch scenario meerdere dagen geen stroom.

De reacties van bewoners uit Ondiep die kwamen kijken waren overwegend positief. Mensen willen weten waar ze tijdens een crisis terecht kunnen en gingen in gesprek over de campagne Denk Vooruit. Samenwerking is hierin onmisbaar. Noodsteunpunten worden onderdeel van de regionale crisis-structuur en deze pilot moet daaraan bijdragen. Uiteindelijk willen we een netwerk van noodsteunpunten in de stad. Ik hoop dat inwoners zien hoe actueel dit onderwerp is, zich voorbereiden en met elkaar hierover in gesprek gaan."

Foto: Oefening in Ondiep met een noodsteunpunt; een fysieke plek waar inwoners tijdens een grootschalige crisis betrouwbare informatie kunnen krijgen en (112-) noodmeldingen kunnen doen. .

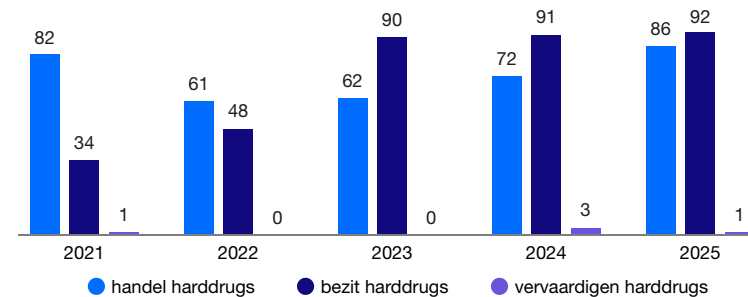
3

Tegengaan ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit

Utrecht speelt een centrale rol in de (inter)nationale cocaïnehandel. Geweld wordt niet geschuwd, beschietingen en explosies vinden in onze stad plaats. Er zijn grote risico's door bijvoorbeeld opslag en vervoer van zwaar vuurwerk of explosieven. Het is onvoorstelbaar hoeveel geld er in de wereld van drugshandel omgaat en met hoeveel ontwrichting dit gepaard kan gaan. Als stad moeten we weerbaar blijven tegen deze druk.

Vanwege de grote zorgen over de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit in onze stad, heeft de gemeenteraad eind december 2021 de pijlers van een integrale aanpak vastgesteld: het doorbreken van criminele carrières (voorkomen jonge aanwas en voorkomen doorgroei in criminaliteit) en het doorbreken van criminele geldstromen. Begin 2022 startten we met de opbouw van deze aanpak met tientallen partners in het veiligheids-, zorg en sociaal domein. Dit in nauwe samenhang met de regionale samenwerkingsverbanden Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht (ZVHRU) en het RIEC (Regionale Informatie en Expertisecentrum voor georganiseerde criminaliteit).

Grafiek: Aantal delicten bezit, handel en vervaardigen harddrugs, 2021-2025 (politie)

Grafiek: Aantal delicten bezit, handel en vervaardigen softdrugs, 2021-2025 (politie)

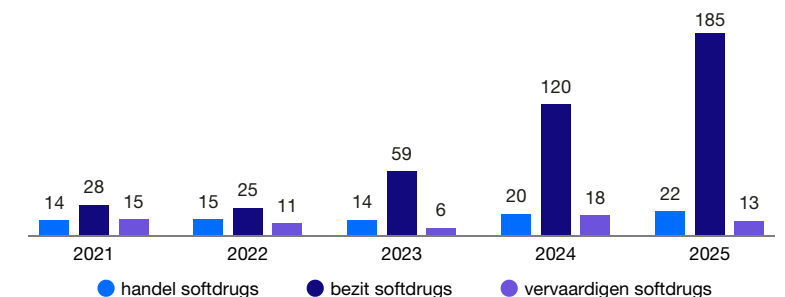
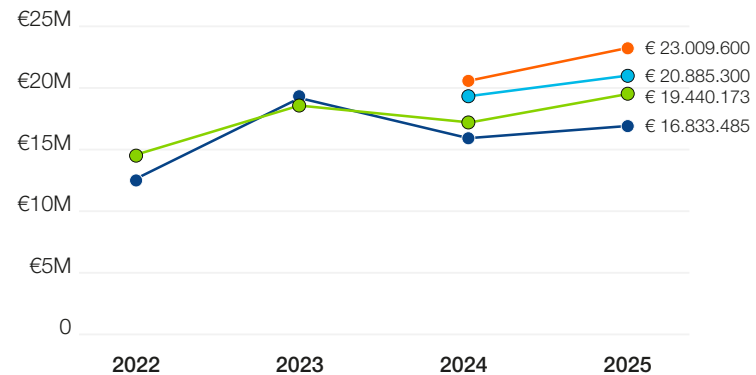

Foto: De handel in harddrugs vindt ook in de openbare ruimte plaats

Onze aanpak in Utrecht heeft als belangrijkste uitgangspunt de titel van de nota: grenzen stellen en perspectief bieden (GSPB). Grenzen stellen en perspectief bieden gaan hand in hand, ze zijn beiden nodig om criminaliteit duurzaam te doorbreken.

De handel in drugs en het bezit van softdrugs in Utrecht stegen dit jaar in vergelijking met 2024. De schatting van de straatwaarde van cocaïne laat een lichte stijging zien ten opzichte van 2024. We moeten bij deze cijfers bedenken dat politieregistraties van drugshandel sterk afhankelijk zijn van de inzet van (gebiedsgerichte) handhavings- en rechnercapaciteit.

Grafiek: schatting straatwaarde cocaïne en cannabis per jaar, 2022-2025

- Cocaine gebaseerd op monsters van de rioolwaterzuiveringsinstallatie Utrecht, Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern, waarop 97% van de Utrechtse inwoners is aangesloten
- Cannabis gebaseerd op monsters van de rioolwaterzuiveringsinstallatie Utrecht, Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern, waarop 97% van de Utrechtse inwoners is aangesloten
- Cocaine gebaseerd op monsters van de rioolwaterzuiveringsinstallatie Utrecht, waarop 73% van de Utrechtse inwoners is aangesloten
- Cannabis gebaseerd op monsters van de rioolwaterzuiveringsinstallatie Utrecht, waarop 73% van de Utrechtse inwoners is aangesloten

Tabel: Verdachten vervaardiging van soft- en/of harddrugs en de handel in harddrugs in percentages, naar leeftijd en G4, 2023*

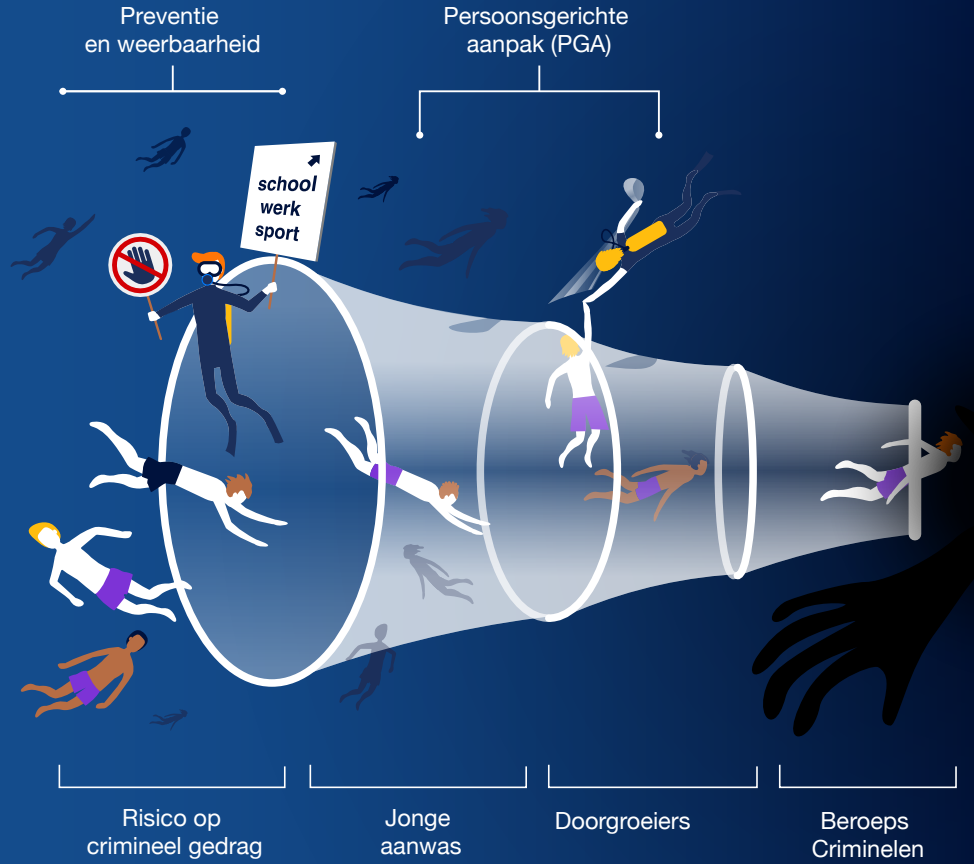
	t/m 23 jaar	24 - 45 jaar	46 - 64 jaar	65+ jaar
Amsterdam	30.1	50.4	17.7	1.7
Den Haag	25.6	54.4	18.1	1.9
Rotterdam	36.5	49.1	13.7	0.7
Utrecht	31.8	51.5	15.2	1.5

*Per peiljaar, soort delict en gemeente is gekeken welke personen verdacht waren in het peiljaar of in de twee jaren voorafgaand aan het peiljaar.

Met onze integrale aanpak willen we onze stad veiliger maken, voorkomen dat jongeren en jongvolwassenen in de fuik van criminaliteit worden gezogen, criminele carrières doorbreken en (drugsgelateerde) criminaliteit in onze gemeente verminderen. Dit is geen gemakkelijke opgave en vraagt een lange adem. Ook in 2025 werkten we, samen met tal van partners, verder aan het behoeden van onze jongeren voor een carrière in de misdaad, het verstoren en waar mogelijk aanpakken van criminele activiteiten en aan het weerbaarder maken van onze inwoners en ondernemers.

Grenzen Stellen, Perspectief Bieden

Criminele carrières

Criminele geldstromen

Foto: de aanpak Grenzen Stellen, Perspectief Bieden bestaat uit twee pijlers; doorbreken van criminele carrières en het doorbreken van criminele geldstromen

Niet alleen in Utrecht, ook landelijk is volop aandacht voor het tegengaan van (drugsgelateerde) criminaliteit. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft hiervoor het programma Preventie met Gezag (PmG) opgezet. PmG ondersteunt onder andere de gemeente Utrecht financieel bij deze opgave en zorgt voor kennisontwikkeling op gezamenlijke thema's bij gemeenten (zoals op school en veiligheid, criminele families en specialistisch jongerenwerk). Ook justitiële organisaties doen mee met PmG. Zo heeft de Rechtbank Midden-Nederland vanuit PmG in 2025 een verkenning uitgevoerd naar wijkrechtspraak in Overvecht. In 2026 wordt hierover een besluit genomen.

In 2025 heeft Utrecht een nieuwe aanvraag gedaan voor de Specifieke Uitkering Preventie met Gezag voor de periode juni 2026 tot en met eind 2029. Deze aanvraag is toegekend en daarmee ontvangt Utrecht de komende jaren ruim 17 miljoen euro om te voorkomen dat jongeren in een kwetsbare positie in aanraking komen met criminaliteit, daarin afglijden en door-groeien. Het Rijk vindt het hierbij belangrijk dat de gemeente zelf ook investeert in deze problematiek.

In dit hoofdstuk van de voortgangsrapportage maken we een selectie van onderwerpen uit GSPB die we onder de aandacht willen brengen. Eerst informeren we over een aantal ontwikkelingen. Vervolgens gaan we nader in op de voortgang binnen de pijler doorbreken criminele carrières en de pijler doorbreken criminele geldstromen.

3.1 Actuele ontwikkelingen

Aanpak plofkraken

Wat zien we gebeuren

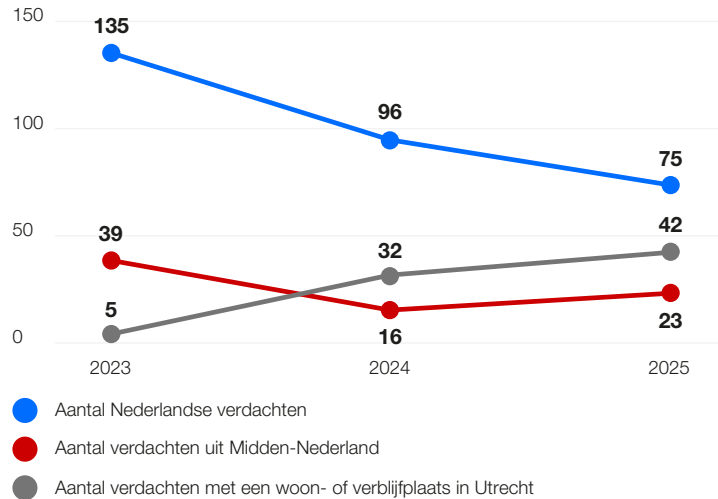
Vanuit crimineel perspectief is het plegen van plofkraken een manier om veel geld buit te maken. Maatschappelijk gezien is het fenomeen plofkraken zeer ontwrichtend voor de leefbaarheid en veiligheid van wijken en bewoners. In de televisie-uitzending van Bureau Utrecht van 18 november 2025 zien we de gevolgen voor de stad Utrecht. Twee enorme flats moeten worden ontruimd naar aanleiding van het vinden van explosieven in een auto. De politie geeft daarover aan dat deze explosieven ook gebruikt worden door Utrechtse plofkrakers die naar Duitsland rijden en daar een plofkraak plegen.

Naast de materiële en financiële schade, ontstaan er bij de voorbereiding en uitvoering van plofkraken levensgevaarlijke situaties. Dit geldt op de plekken waar de voorbereidingshandelingen plaatsvinden, op de plek waar de plofkraak plaatsvindt, tijdens de vlucht en erna. Het is nodig om dit aan te pakken. Met name in Utrecht zijn netwerken actief die in vooral Duitsland plofkraken plegen. Daarom zijn we vanuit een brede aanpak plofkrakers bezig om deze daders (nog) beter in beeld te krijgen en te voorkomen dat mensen instappen bij dit soort criminele activiteiten. Dit doen we door het criminele verdienmodel te verstoren én in te zetten op de plegers.

Interessante nieuwsberichten

- [Vijf Nederlanders opgepakt bij een Duitse actie tegen plofkraken](#)
- [Achttien verdachten aangehouden in internationaal onderzoek plofkraken](#)
- [Nederlandse plofkrakers zwaargewond geraakt door auto-ongeluk in Duitsland](#) Drie vermoedelijke plofkrakers zijn in de nacht van zaterdag op zondag zwaargewond geraakt bij een auto-ongeluk in het Duitse Beieren. Dat gebeurde nadat ze uit Oostenrijk waren gevlucht.
- [Openbaar Ministerie denkt dat auto vol explosieven in Utrecht klaarstond voor plofkraak](#)
- [Celstraffen voor Nederlandse plofkrakers in Duitse megazaak](#) Een woordvoerder van het Openbaar Ministerie noemt afwikkeling van de Duitse zaak een "groot succes" en een flinke klap voor de Nederlandse plofkraakscene. Het aantal plofkraken in Duitsland waarbij vermoedelijk Nederlanders betrokken waren, nam voor het eerst in jaren af. Het waren er in 2023 367, tegen 442 een jaar eerder.
- [Drugs en gestolen scooters gevonden bij controles in Utrecht](#) "We zagen bij eerdere controles dat deze boxen soms worden gebruikt voor opslag van bijvoorbeeld wapens, vuurwerk, explosieven, jerrycans met benzine en materialen voor het maken van drugs", aldus de gemeente.

Grafiek: Aangehouden verdachten plofkraak, 2023-2025

Beeld betrokkenheid Nederlanders / Utrechters bij plofkraak

Uit informatie van politie kwam naar voren dat de politie in 2025 in totaal 75 Nederlandse verdachten heeft aangehouden voor plofkraak en/of plofkraakgerelateerde zaken (bijvoorbeeld besmeurd geld). Van de 75 aangehouden verdachten waren er 42 afkomstig uit de regio Midden-Nederland waarvan 23 aangehouden verdachten specifiek uit de gemeente Utrecht. Er vinden doorlopend operationele onderzoeken plaats naar plofkraak op geldautomaten in het buitenland. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met Duitse, Oostenrijkse en Zwitserse autoriteiten. In 2025 leidde dit tot diverse aanhoudingen, veelal op verzoek van de buitenlandse autoriteiten. Zo zijn eind 2025 in de regio Utrecht vijf personen aangehouden en zeven woningen doorzocht. De verdachten werden overgeleverd aan Oostenrijk. Ook zijn in december 2025 drie personen, waaronder twee Utrechters, in de deelstaat Nedersaksen veroordeeld voor een voltooide en voorbereide plofkraak. Zij hebben gevangenisstraffen opgelegd gekregen van 6,5 tot 7 jaar.

Wat deden we

Uitbreiding integrale samenwerking

Ook de inzet van auto's en allerlei typen autobedrijven blijkt een veelvoorkomend verschijnsel te zijn van het crimescript plofkraak. Om die reden is in 2025 ook de Dienst Wegverkeer (RDW) betrokken als partner in de integrale aanpak plofkraak. De expertise van de RDW is van toegevoegde waarde. Dit zagen we terug bij een gezamenlijke controle in oktober bij een Utrechts autobedrijf, waarbij de constateringen van de RDW leidden tot het intrekken van belangrijke erkenningen en de inbeslagname van een auto door de politie.

APV-artikel verbod crimineel gebruik 'technische hulpmiddelen'

Begin 2025 is het APV-artikel opgenomen met een verbod op het gebruik van technische hulpmiddelen (denk aan bakens en encrypted

telefoons). In de vergadering van de commissie VBF van 16 januari 2025 hebben we de raad toegezegd om in de voortgangsrapportage een stand van zaken te geven over de effectiviteit van deze maatregel (toezegging 893). Hierbij komen we deze toezegging na. In september zijn politieambtenaren aangewezen als toezichthouder op deze bepaling, daardoor mag de politie ook voertuigen controleren op aanwezigheid van technische hulpmiddelen als daarvoor aanleiding bestaat. Dit toezicht heeft geleid tot negen bestuurlijke rapportages, waarna (een voornemen tot) een last onder dwangsom is opgelegd. De bestuurlijke rapportages waren gerelateerd aan ondermijnende criminaliteit, meer specifiek konden er zes worden gelinkt aan plofkraak. Naast de casuïstiek hebben verschillende gemeenten interesse geuit in de APV-bepaling en neemt RIEC Noord-Nederland informatie op over de bepaling in de [RIEC-LIEC Handreiking APV en ondermijning](#).

Fiscaliseren plofkraak-buit

Het fiscaliseren (heffen van inkomstenbelasting met terugwerkende kracht) van de buit afkomstig van gepleegde plofkraak is een relatief nieuw onderdeel binnen de integrale aanpak. Dit is gestart vanuit een specifieke casus waarin een groot aantal personen is veroordeeld voor het plegen van plofkraak. De Belastingdienst werkt hierin nauw samen met het Openbaar Ministerie en de gemeente Utrecht. In 2025 heeft de Belastingdienst brieven gestuurd naar de veroordeelde plofkraakers voor het heffen van belastingen. Ook zijn directe familieleden aangeschreven bij constateringen van onverklaarbaar vermogen met de vraag het verkregen vermogen te verklaren. Naar verwachting zal dit traject rond de zomer van 2026 zijn afgerond.

De aandacht voor malafide autobedrijven, garageboxen, verhuurbedrijven en Duitse huurauto's in Utrecht begint effect te sorteren. "Herhaalde aandacht en het verstoren van het 'bedrijfsproces' plofkraak helpt," ziet ook Henriëtte van Ooijen, officier van justitie voor de aanpak plofkraak. [Zie: Praktijkverhalen | gemeente Utrecht.](#)

Persoonsgerichte aanpak plofkrakers

Naast de focus op het doorbreken van het criminele ‘bedrijfsproces’ van plofkraken, investeren we ook in het doorbreken van de criminele carrières van de plofkrakers. In de persoonsgerichte aanpak van de Utrechtse plofkrakers zien we terug dat het criminele gedrag enorm is verweven met wie ze zijn en met wie ze zich omgeven. Het doorbreken van dat patroon is lastig en vraagt om vasthoudendheid, dichtbij ze blijven en een lange adem. We doen dit samen met onze partners – zoals het buurtteam, specialistische (jeugd)zorg, jongerenwerk, Dienst Justitiële Inrichtingen, reclassering en politie – de jongere of jongvolwassene zelf en anderen die bij hen betrokken zijn, zoals hun ouder(s). Zo’n 65 Utrechtse plofkrakers zijn aangepakt, via de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) of door de Re-Integratie Officieren (RIO’s). Daarvan zijn er op dit moment 29 in actieve begeleiding. Het andere deel zit in de monitorfase, bijvoorbeeld omdat er sprake is van een relatief lange gevangenisstraf in het buitenland (we volgen de gedetineerde dan en stappen weer naar voren als diegene het laatste strafdeel in Nederland uitzit), is afgesloten (positief omdat de doelen bijvoorbeeld zijn behaald of juist negatief omdat iemand echt geen contact wil) of gaat naar afronding van het traject. We stellen grenzen aan het gedrag, maken strakke afspraken en investeren in het contact om meer zicht te krijgen op wat iemand nodig heeft. In de begeleiding werken we toe naar het verbeteren van het perspectief, omdat we weten dat dit belangrijk is om terugval in criminaliteit te voorkomen. Dat doen we niet alleen door in te zetten op praktische zaken, zoals op het gebied van werk of opleiding. Het gaat om in verbinding blijven, aansluiten bij hun talenten en zingeving om de afstand tot de criminaliteit te vergroten. Het contact met ouder(s)/verzorger(s) maakt daar onderdeel van uit. Zo is recent een jongere teruggekomen na een relatief lange gevangenisstraf uit Duitsland. Dat doet iets met het hele gezin. Door met deze ouders vanaf het begin in contact te blijven, zijn zij beter voorbereid op de terugkomst van hun zoon en kan hij van daaruit verder aan de slag om zijn toekomst vorm te geven.

Perspectief bieden helpt

In een aantal individuele trajecten van dit jaar zien we dat positieve, voorzichtige stappen mogelijk zijn. Zo heeft een jongere met behulp van de gemeente zijn schulden in kaart gebracht waarmee een afbetalingsregeling met zijn schuldeisers is geregeld. Hij vertelt dat dit hem nu rust geeft en dat hij daardoor betere keuzes voor zijn toekomst kan maken. Bij een andere jongere is geïnvesteerd in het in kaart brengen van zijn talenten. Dit heeft ertoe geleid dat hij daarna is bemiddeld naar werk. Ook is een man via zijn eigen netwerk gestart als kapper en is hij actief lid geworden bij een voetbalclub. De band met zijn ouders is versterkt en hij geeft aan weer positief naar zijn toekomst te kijken.

Ondermijning in de zorg

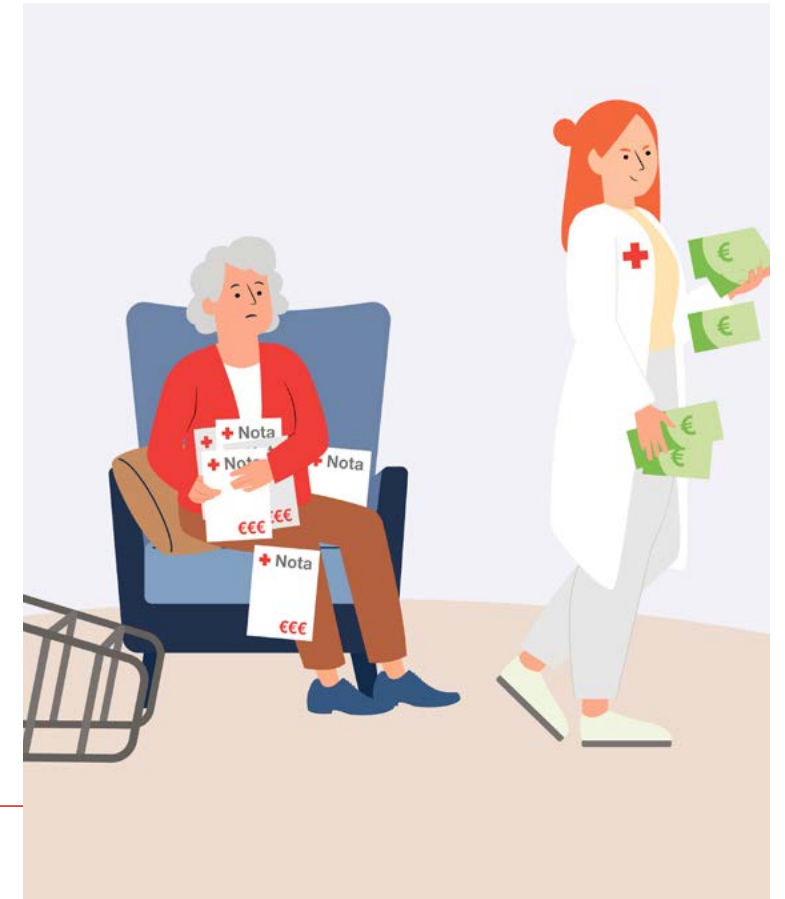
De aanpak van ondermijning in de zorg is veel breder dan het op een juiste manier besteden van zorggelden, waar vanuit de aanpak zorgfraude al veel aandacht naartoe gaat. Het gaat over de verwevenheid van criminele netwerken in de volledige zorgketen. Van het toetreden tot zorg met valse certificaten en kwalificaties, tot het niet of slecht leveren van zorg en hier veel geld mee verdienen. Van het onbedoeld faciliteren van criminele activiteiten door middel van subsidies en vastgoedtransacties tot het misbruik van het zorgsysteem als witwasconstructie. Criminele netwerken maken in de volle breedte dankbaar gebruik van de weeffouten en het versnipperde toezicht in het complexe zorgsysteem.

“We zien een enorme toevlucht aan vragen van zorgpartijen die begeleid wonen aanbieden voor jongeren” – Utrechtse zorgpartij

Foto: Voorbeelden van signalen van zorgcriminaliteit zijn onder andere fraude met nota's en verwaarlozing

Interessante linkjes

- [3 aanhoudingen in Utrecht voor witwassen van ruim 1 miljoen euro aan zorggeld](#)
- [30 kilo verdovende middelen gevonden in onderzoek naar Utrechtse fraude met zorggeld](#)

Wat zien we gebeuren?

Ondermijning in de zorg staat écht op de agenda in Midden-Nederland. Er wordt door veel partners prioriteit aan gegeven. Dit komt o.a. door het organiseren van en deelname aan diverse netwerkbijeenkomsten met partners die een rol hebben in de aanpak van deze complexe problematiek. Door de inzet van het netwerk van partijen (zowel intern als extern) komen er steeds meer signalen binnen, en is de problematiek beter zichtbaar geworden. Partners weten elkaar steeds beter te vinden in Utrecht.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), de Nederlandse Arbeidsinspectie, de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), verschillende gemeenten, de politie en GGD regio Utrecht hebben in september in een gecombineerde actie onaangekondigde controles uitgevoerd op 12 adressen in de regio's Amsterdam, Rotterdam en Utrecht. Het gaat om uitzend- of bemiddelingsbureaus in de zorgsector, financiële holdings en zorgaanbieders. De controles waren gericht op verschillende vormen van grootschalige zorgfraude, zorgverwaarlozing, het uitbuiten van personeel en andere vormen van criminaliteit. Zie: [Actie inspecties, politie, gemeenten en GGD: controles op zorgfraude](#) | [Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd](#).

Wat deden we

Het plan van aanpak ondermijning in de zorg is door het college vastgesteld en na de zomer gedeeld met de gemeenteraad [middels deze raadsbrief](#). Verschillende activiteiten zijn inmiddels in uitvoering vanuit de drie strategische doelen: inzicht verkrijgen in de problematiek (fenomeenanalyses), preventie & weerbaarheid vergroten (interne bewustwordingssessies), aanpakken & verstoren (actie- en controledagen). Dit leidde in 2025 onder andere tot de volgende activiteiten:

- Het thema is regionaal geagendeerd middels het drukbezochte congres 'Schone zorg, onze zorg', dat we samen met Provincie

Utrecht, Provincie Flevoland en het RIEC Midden-Nederland hebben georganiseerd ([zie dit artikel](#)).

- Vanuit een fieldlab-interventie heeft de burgemeester 2.411 Utrechtse zorgaanbieders aangeschreven per brief om het probleem onder de aandacht te brengen en hen te vragen ons te helpen om beter zicht te krijgen op onderaannemers in Utrecht.
- Het thema is ook bij onze zorgpartners in de Wmo en Jeugdzorg op de agenda gezet. Zo hebben we in het kader van de nieuwe aanbesteding 'Wmo in de wijk' concrete afspraken gemaakt met Viantis over de risico-checks die Viantis en de gemeente gezamenlijk verrichten om te voorkomen dat we met malafide onderaannemers in zee gaan.
- Ook zijn de nodige juridische waarborgen georganiseerd voor het toepassen van Bibob-onderzoek bij zorgpartijen en zijn er samen met het sociaal domein meerdere signalen verkend voor mogelijk Bibob-onderzoek.
- Samen met het RIEC hebben we een workshop georganiseerd voor Toezicht en Handhaving van de gemeente (de afdelingen VTH en W&I) en GGD regio Utrecht waarin deelnemers leerden over elkaars rol en interventiemogelijkheden binnen de aanpak.
- In het RIEC-samenwerkingsverband zijn we aan de slag gegaan met concrete casuïstiek om de problematiek aan te pakken en te leren van wat er gebeurt, zodat we barrières kunnen opwerpen in het tegen gaan van deze vorm van criminaliteit. Binnen de gemeente krijgen we ons interventiepalet in de aanpak steeds beter in beeld en passen we het ook al in de praktijk toe.
- Met meerdere toezichthouders hebben we verschillende zorglocaties bezocht en gecontroleerd op kwalitatief goede, veilige en rechtmatige zorg. Dit deden we in wisselende samenstellingen met de gemeente (afdelingen VTH en W&I), GGD regio Utrecht, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en politie. Deze partners weten elkaar in de uitvoering steeds beter te vinden.
- PGA-experts, RIO's en medewerkers van W&I bespreken met jongeren, die de intentie hebben om in de zorg te gaan werken, hun motivatie, achtergrond en intentie. Hiermee vergroten we de

alertheid op mogelijke malafide bedoelingen en versterken we de signaleringsfunctie.

Utrecht verscherpt toezicht op zorginstellingen vanwege criminele activiteiten

“Met dit uitvoeringsprogramma willen we deze aanbieders steviger aanpakken om de kwaliteit hoog te houden en zorgen we ervoor dat zorggeld wordt uitgegeven aan wie het bedoeld is: mensen die daar recht op hebben”, zegt wethouder Linda Voortman. [\[Bron: DUIC\]](#)

Evaluatie Grenzen Stellen Perspectief Bieden

In 2025 hebben we samen met de belangrijkste partners uitgebreid gereflecteerd op de aanpak GSPB. 2025 was een goed moment om een procesevaluatie uit te voeren, gelet op het aflopen van de huidige Specifieke Uitkering Preventie met Gezag vanuit het Rijk eind mei 2026, de daarvoor benodigde nieuwe aanvraag voor nieuwe middelen en het feit dat er een nieuwe collegeperiode start in 2026. Onderdeel hiervan was ook om te komen tot een actueel beeld rondom drugsgerelateerde criminaliteit in Utrecht. Bureau Broekhuizen is gevraagd om – in het vervolg op het door hen opgeleverde beeld in 2021 – dit actuele beeld op te leveren.

De belangrijkste algemene conclusie is dat drugscriminaliteit een complex en dynamisch fenomeen is. Criminele netwerken zijn steeds veranderlijker en kennen vaak een fluïde karakter: logistiek, transport, uithalers, financiële experts, verkoop- strategieën en operationele dealpraktijken werken in wisselende samenstelling. De criminele activiteiten onttrekken zich meer en meer aan het oog, digitaliseert en de overlasteffecten in de stad resteren. Daarnaast gaat het hierbij vaak om regio-overstijgende fenomenen, verwevenheid tussen verschillende vormen van criminaliteit en samenwerkingsverbanden, waardoor geografische afbakening naar een specifiek gebied zoals Utrecht een

vertekend beeld geeft. Dit maakt het lokale handelingsperspectief van de partners in Utrecht op sommige aspecten hiervan complexer.

Voor nu leveren het onderzoek en de evaluatie geen grote wijzigingen in de aanpak op voor de gemeente. Onze inzet is in lijn met de bevindingen van het rapport 'Van de top tot de straat: drugscriminaliteitsbeeld Utrecht 2025' (zie [link](#)), en blijkt ook nog steeds hard nodig. Binnen wat wordt ingezet, zien we ook resultaten. Er liggen nog wel kansen om beter zicht te krijgen op de uitvoering op sommige punten.

Op basis van zowel de procesevaluatie als het rapport 'Van de top tot de straat' van Broekhuizen zijn verschillende conclusies en aanbevelingen opgesteld. De belangrijkste noemen we hieronder.

Algemene conclusies procesevaluatie

De gemeente heeft een aantal experts betrokken bij de aanpak en met name in de uitvoering ervan (jeugdagenten, PGA-experts, jongerenwerkers en adviseurs GSPB) geïnterviewd in het kader van een procesevaluatie. De procesevaluatie gaat vooral in op wat we leren van de afgelopen jaren en wat we kunnen verbeteren. De belangrijkste uitkomsten zijn:

- 1. Aanpak:** Er kan worden geconcludeerd dat de gekozen aanpak – het hand in hand laten gaan van het stellen van grenzen en het bieden van perspectief – nog steeds wordt ervaren als de beste manier om de ontwrichtende effecten van drugscriminaliteit aan te pakken. Brede, integrale inzet langs de lijn van de pijlers doorbreken van criminele carrières en het doorbreken van criminele geldstromen sluit nog steeds het beste aan bij de problematiek. Er is daarmee geen aanleiding om te komen tot grote wijzigingen in de aanpak dan wel de gehanteerde kernwaarden binnen de aanpak. Specifiek de persoonsgerichte aanpak wordt als zeer positief en belangrijk gezien.
- 2. Informatiepositie:** Er is beperkte capaciteit beschikbaar bij partners. Dit betekent dat we met elkaar moeten blijven prioriteren, en reële doelen moeten stellen. Een goed integraal informatiebeeld

van de stad helpt bij het maken van keuzes in de opgave. De informatiepositie is echter beperkt, mede door het fluïde karakter van drugscriminaliteit (zie ook het onderzoek 'Van de top tot de straat', waar we hierna op ingaan). Daardoor is het een uitdaging is om vanuit een integraal beeld te sturen. We krijgen wel nieuwe informatie/personen/signalen in beeld via bijvoorbeeld piketmeldingen, detentiemeldingen, aanhoudingen, via persoonsgerichte aanpakken of vanuit de uitvoering. Daarnaast krijgen we ook zicht op nieuwe fenomenen door analyses. Het is en blijft van belang om gezamenlijk informatiegestuurd op beelden, actuele trends en ontwikkelingen te blijven acteren.

- 3. Samenwerking:** De samenwerking is soms onvoldoende integraal, zowel binnen de gemeente als vanuit de gemeente met externe partijen. Binnen de gemeente is de wens om nog meer gezamenlijk op te trekken vanuit OOV en Sociaal Domein op het gebied van jeugd en veiligheid. In de nieuwe opdracht voor het jongerenwerk (door OOV en MO/Jeugd samen) gebeurt dit nu al, en ook met Werk en Inkomen en Onderwijs voor de inzet van IPTA-coaches (zie hierna).
- 4. Online:** De online leefwereld en online criminaliteit is een ontwikkeling inherent aan het digitaliseren van de samenleving die meer aandacht vraagt binnen GSPB. Vanuit beleid en de operatie wordt hier al op ingespeeld, bijvoorbeeld vanuit leren en ontwikkelen voor PGA-experts en jongerenwerkers, maar deze ontwikkeling zal de komende periode meer aandacht vragen.
- 5. Forensische (jeugd)zorg:** op diverse plekken in het jeugdstelsel zien we als gemeente een toenemende vraag rondom jongeren met een forensisch profiel (bijvoorbeeld bij de aanvullende jeugdhulppartners, en (deels) ook in gezinnen met multiproblematiek). Er wordt nu een beeld gevormd van deze opgave samen met betrokken partijen.
- 6. Middelen:** vanaf 2026 zijn er minder middelen vanuit gemeente Utrecht beschikbaar voor GSPB. Ook vanuit het Rijk (Preventie met Gezag) is minder beschikbaar dan begroot. Dat betekent dat we focussen op de uitvoering, minder middelen beschikbaar hebben voor ondersteuning en bedrijfsvoering, en geen nieuwe langlopende

onderzoeken meer gaan financieren. Voor criminele geldstromen betekent dit dat Transport & Logistiek en Vastgoed minder prioriteit krijgen dan de andere thema's, ook vanwege de nieuwe prioriteit Ondernijning in de Zorg.

Opvallende bevindingen in het rapport 'Van de top tot de straat: drugscriminaliteitsbeeld Utrecht 2025'

Bureau Broekhuizen heeft voor Utrecht een geïntegreerd beeld opgeleverd, dat inzicht geeft in de aard en omvang van de problematiek rondom drugscriminaliteit in 2025. Voor dit beeld zijn agenten, PGA-experts, gebiedsmanagers veiligheid, adviseurs GSPB, jongerenwerkers, beleidsmedewerkers en officieren van het OM, medewerkers van Toezicht & handhaving, (jeugd) reclasseringswerkers en re-integratie-officieren geïnterviewd.

De algemene conclusies zoals beschreven door Bureau Broekhuizen, en een aantal zaken die de gemeente specifiek opvallen in het beeld zijn:

Er is sprake van diepgewortelde drugsproblematiek in Utrecht, zichtbaar op meerdere niveaus: van de top tot op straat. Kwetsbare buurten met veel crimineel kapitaal vormen een voedingsbodem voor jongeren die ontvankelijk zijn om betrokken te raken bij drugscriminaliteit. Daarnaast is de facilitering van drugscriminaliteit breed verankerd en niet beperkt tot enkele branches. Door deze verwevenheid raken tal van branches – bewust of onbewust – betrokken bij drugscriminaliteit, wat de ondermijnende werking op de stad Utrecht vergroot.

Hoewel deze constatering inzicht geven in de omvang van de problematiek op basis van de geraadpleegde bronnen, geven ze niet het volledige beeld. Een (groot) gedeelte van de drugscriminaliteit speelt zich buiten het blikveld van politie, gemeente en andere overheidsorganisaties af en blijft onzichtbaar mede door

het fluïde karakter en de bovenregionale/nationale en internationale samenwerking binnen criminele netwerken. De inschatting is dat slechts 'het topje van de ijsberg' zichtbaar is. Wel valt op basis van dit onderzoek op dat zich tussen 2021 en 2025 een aantal ontwikkelingen heeft voorgedaan:

- Drugscriminaliteit oefent in Utrecht steeds meer aantrekkingskracht uit op jongeren: zij zoeken zelf in toenemende mate aansluiting. In verschillende wijken wordt drugscriminaliteit bovendien als steeds normaler ervaren, waardoor de drempel om in te stappen verder daalt.
- Een grotere verwevenheid tussen de legale economie en de drugseconomie: deze verwevenheid is wijdverspreid en beperkt zich niet tot specifieke branches.
- De toename van zorgcriminaliteit en de relatie met drugscriminaliteit – al is de omvang van zorgcriminaliteit op dit moment nog onbekend. Ondernijming in de zorg was eerder geen prioriteit binnen de aanpak GSPB, maar op basis van signalen vanuit politie en OM de afgelopen periode is reeds (bestuurlijk) besloten om dit thema op te nemen binnen de aanpak. In het onderzoek zijn ook nog drie andere vormen van aan drugscriminaliteit gerelateerde criminaliteit genoemd: criminele geldstromen, excessief geweld en plofkraken;
- We zien dat in vrijwel alle Utrechtse wijken sprake is van een vorm van drugsproblematiek. Drugshandel komt het meest prominent voor in Kanaleneiland en Overvecht. Er is een grotere zichtbaarheid van drugsproblematiek in de wijken Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern, waar de bevindingen uit het onderzoek wijzen op een toename in aanwezigheid en impact.
- Uit MMA-meldingen en signalen ingediend bij de gemeente, uit politieregistraties (die laten zien dat de handel in

harddrugs stabiel is gebleven, maar dat er een toename is van bezit harddrugs (wat duidt op handel)), en uit gesprekken met professionals blijkt dat overlast van drugshandel in wijken en buurten significant is gestegen. Het onderzoek concludeert dan ook dat er zichtbaar meer drugs gedeald wordt op straat.

- Er is duidelijk een lokale vraag naar drugs aanwezig, die een directe relatie heeft met het dealen en andere vormen van drugscriminaliteit in Utrecht.

Duiding beeld 'Van de top tot de straat: drugscriminaliteitbeeld Utrecht 2025' door gemeente, politie en (jeugd)reclassering

De gemeente herkent de algemene conclusies en het overall beeld dat wordt geschetst in het rapport 'Van de top tot de straat: drugscriminaliteitsbeeld Utrecht 2025'. Ook wij zien in de praktijk dat de problematiek rondom ondernijmende drugscriminaliteit nog steeds zeer actueel en omvangrijk is in onze stad en dat dit onze blijvende aandacht vraagt.

Zoals al wordt beschreven in de conclusies van het rapport geeft het rapport vooral een kwalitatief beeld als het gaat om drugscriminaliteit in onze stad. Het is hierdoor niet goed mogelijk om uitspraken te doen over toe- of afname van drugsgerelateerde criminaliteit in Utrecht in het algemeen, of om bijvoorbeeld uitspraken te doen over de omvang van het aantal jongeren en jongvolwassenen die potentieel ontvankelijk zijn om betrokken te raken bij drugscriminaliteit of al met één been in de criminaliteit staan. Dit is overigens geen Utrechts vraagstuk, maar speelt landelijk.

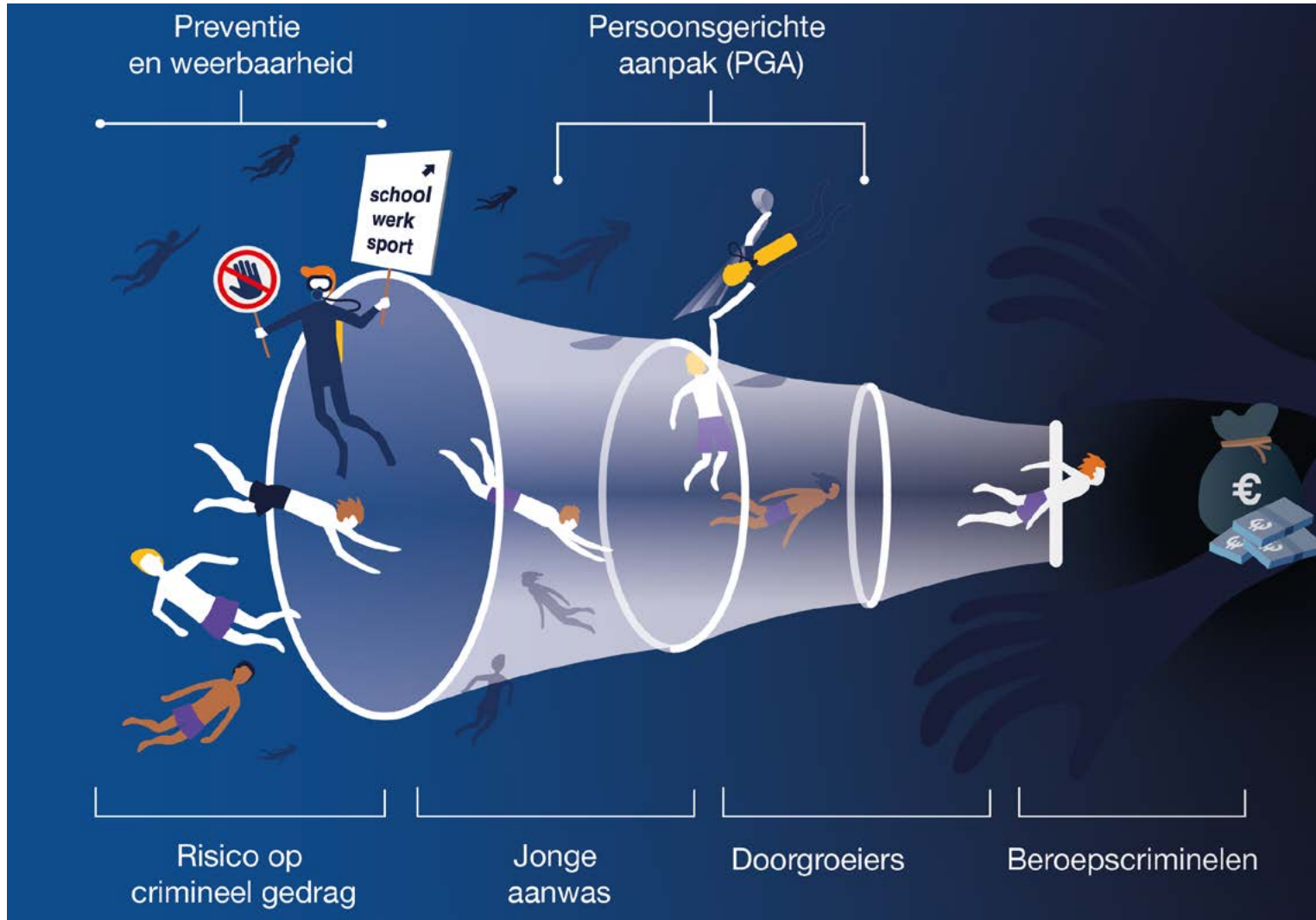
De politie geeft aan dat de criminaliteit zich heeft ontwikkeld van meer traditionele vaste samenwerkingsverbanden tot flexibele en steeds veranderende netwerken bestaande uit honderden personen. Het

karakter van de samenwerking tussen criminelen is veranderd. Door het fluïde karakter is het niet mogelijk om over absolute aantallen criminele netwerken te spreken. Daarnaast is er sprake van toenemende bovenregionale/ nationale en internationale samenwerking waardoor een geografische afbakening naar een specifiek gebied, zoals Utrecht, een vertekend beeld geeft als het gaat om aantallen. De internationalisering en continue veranderingen van samenwerkingen maken de criminaliteit voor de politie moeilijker in een aanpak te vatten. De politie heeft de criminele netwerken die zich bezighouden met excessief geweld en/of drugscriminaliteit wel doorlopend goed in beeld.

Jeugdreclasseringsorganisatie SAVE en Reclassering Nederland herkennen de conclusie dat het lastig is om zicht te krijgen op betrokkenen bij drugscriminaliteit. Zij kennen de personen die zij in begeleiding, in een werkstraf en onder toezicht hebben, of waarvoor zij (in het geval van Reclassering Nederland) een reclasseringsadvies hebben opgesteld. Volgens SAVE gaat het naar schatting in 2025 om 15 trajecten binnen de jeugdreclassering voor betrokkenheid bij drugscriminaliteit in Utrecht. Voor Reclassering Nederland gaat het van september 2024 – september 2025 om 80 personen onder toezicht voor drugscriminaliteit.

De gemeente heeft een nuancering in het beeld van het drugsgebruik in Utrecht. Hoewel de meeste mensen geen drugs gebruiken zien we dat in Utrecht cannabis en xtc de meest gebruikte drugs zijn en dat de gebruiksmarkt van cocaïne optelt tot de grootste straatwaarde. Gekeken naar de periode 2021-2025 zien we voor deze drie middelen grofweg de volgende trends: stabiel totaalgebruik van cannabis, (licht) dalend totaalgebruik van xtc en stijgend totaalgebruik van cocaïne (bron: Rioolwateronderzoek Utrecht). Jongvolwassenen (18-25 jaar) lijken echter niet meer cocaïne te zijn gaan gebruiken (bron: Volksgezondheidsmonitor Utrecht).

3.2 Pijler doorbreken criminele carrières

De gemeente Utrecht zet verschillende activiteiten in om te voorkomen dat jongeren afglijden in criminaliteit of daarin doorgroeien. Binnen de pijler doorbreken criminele carrières onderscheidt het programma GSPB drie strategische lijnen, die gezamenlijk een doorlopende lijn vormen.

Van preventie en vroegsignalering tot repressie en grenzen stellen wanneer het nodig is:

1. Preventie en Weerbaarheid

Doel(en): Voorkomen jonge aanwas

Doelgroep(en): gericht op jongeren met meerdere (ernstige) risicofactoren die daardoor een verhoogd risico lopen op afglijden in de criminaliteit

2. Jonge aanwas en doorgroeiers

Doel(en): Voorkomen doorgroeien, verbeteren perspectief, verstoren criminele activiteiten

Doelgroep(en): jongeren en jongvolwassenen die al met één been in de criminaliteit staan of daarin doorgroeien, waarbij de kans groot is dat zij zich doorontwikkelen richting de zware criminaliteit

3. Ernstig Overlastgevende en criminele families (EOCF)

Doel(en): Voorkomen doorgroeien, verbeteren perspectief, verstoren criminele activiteiten

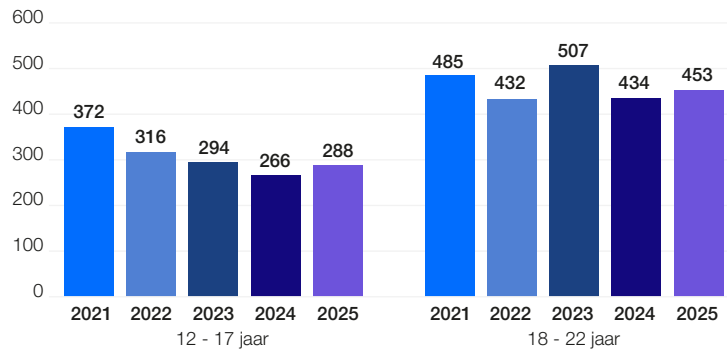
Doelgroep(en): criminele en overlastgevende netwerken met een familiair karakter

Foto: Met diverse interventies zet de gemeente zich in om te voorkomen dat jongeren in de criminele fuik zwemmen en doorgroeien in de criminaliteit.

De meest recent beschikbare cijfers over het aantal jeugdige verdachten tot en met 2024 laten zien dat de jarenlange daling in het aantal first offenders niet doorzet in 2024. Er is sprake van een kleine toename tussen 2023 en 2024, zowel bij de 12-17 jarigen als de 18-22 jarigen.

De meest recente cijfers over het aantal meerplegers geven een wisselend beeld. Het aantal 12-17 jarigen is iets toegenomen, maar dit verschil is gering. Het aantal 18-22 jarige meerplegers nam iets af tussen 2023 en 2024. Over 2025 zijn (nog) geen cijfers beschikbaar.

Grafiek: Aantal jeugdige verdachten, first offenders en meerplegers misdrijf Utrecht per leeftijdscategorie (12-17 jaar en 18-22 jaar) en per jaar, 2020-2024

Preventie en weerbaarheid

De beste bescherming tegen ingroei in de jeugdcriminaliteit is het opgroeien in een veilige omgeving, zowel thuis als in de wijk, online en op school. Het is belangrijk dat de jeugd gezien wordt door ouders, docenten en andere volwassenen, dat ze hun talenten kunnen ontwikkelen en onderzoeken hoe ze zich verder willen ontwikkelen. Op basis van de pedagogische driehoek – straat/online, school, thuis – en de analyse van risico – en beschermende factoren hebben we drie uitvoeringslijnen geformuleerd:

1. Het weerbare kind/jongere

We focussen op kinderen/jongeren waar een cumulatie is van risicofactoren en/of waarover (vroeg) signalen zijn die mogelijk kunnen leiden tot afglijden in de jeugdcriminaliteit. In de interventies proberen we zoveel mogelijk in te zetten op (versterken van) beschermende factoren.

2. De veerkrachtige ouder

Ouders/verzorgers spelen een belangrijke rol in het voorkomen van criminaliteit, waarbij aspecten als opvoedstijl, aandacht en betrokkenheid positieve en beschermende factoren zijn.

3. De veilige school en (online) omgeving

Kinderen en jongeren brengen veel tijd door op school. Docenten en onderwijsondersteunend personeel spelen een belangrijke rol in de signalering van problematiek rond leerlingen. Belangrijk zijn aandacht en ruimte voor talentontwikkeling, betrokken docenten, en een veilige (leer)omgeving. Naast de school is ook de omgeving waar kinderen en jongeren in hun vrije tijd zich bevinden van belang. Signalering van risicogedrag gebeurt ook op straat, online, bij de sportclub en tijdens andere activiteiten buiten school, bijvoorbeeld door politie en jongerenwerk.

Voor GSPB is focus aangebracht door meer aanbod beschikbaar te hebben in wijken waar de risicofactoren voor criminaliteit groter zijn. In deze focuswijken en op scholen waar leerlingen uit die wijken zitten, is meer aanbod beschikbaar. De focuswijken zijn: Overvecht, Zuid, Zuidwest, Vleuten-de Meern en Leidsche Rijn.

Wat zien we gebeuren?

Scholen door de hele stad hebben lessen en andere interventies ingezet (zie ook onderstaande kaart). Het aanbod van de lessen is voornamelijk klassikaal, maar er zijn ook preventieve interventies voor risicoleerlingen

toegevoegd. Hierbij werkten we zoveel mogelijk vraaggericht als partner van de school, in plaats van aanbodgericht.

Hier zit ook een spanningsveld: als gemeente kunnen wij zorgen voor een visie en aanbod op criminaliteitspreventie voor scholen, maar scholen bepalen zelf wat wordt ingezet. Ook hebben zij weinig tot geen capaciteit om zelf projecten te coördineren. Een voorbeeld hiervan is de jongerenrechtbank. De inzet hiervan vraagt relatief veel capaciteit van een school, en op dit moment lopen er mogelijk mede daardoor geen jongerenrechtbanken in Utrecht. In 2026 gaan we kijken naar alternatieven.

Met scholen en aanbieders van interventies, zoals JoU, Jellinek en Halt, zijn we in gesprek over hoe we aanbod en maatregelen voor leerlingen (educatie), school (beleid en signaleren) en ouders (voorlichting) kunnen combineren. Daarmee maken we het ook voor scholen makkelijker om mee te werken.

Wat deden we?

In 2025 hebben we verder gewerkt aan een kwalitatief aanbod van interventies en instrumenten voor criminaliteitspreventie, begeleiding en ondersteuning gericht op het onderwijs.

Vanuit GSPB is een uitgebreid lesaanbod 'veilig en weerbaar' voor leerlingen en docenten beschikbaar, met als doel kinderen en jongeren sterk en weerbaar te maken tegen drugs- en online criminaliteit. We zetten daarbij in op een doorlopende leerlijn: aanbod van klassikale interventies afgestemd op verschillende leerjaren. Idealiter is een klassikale interventie ingebed in een breder programma, bijvoorbeeld als onderdeel van burgerschapsvorming.

We financieren zoveel als mogelijk erkende preventieve interventies of interventies die goed onderbouwd zijn of waar werkzame bestanddelen in verwerkt zijn. Daarbij willen we interventies niet als losstaande activiteit

aanbieden, maar inbedden in een groter geheel. Dat betekent een preventieprogramma gericht op drie doelgroepen (leerlingen, onderwijs-professionals en ouders) én met aanbod voor meerdere leerjaren voor leerlingen (een doorlopende leerlijn), waarbij er tegelijkertijd activiteiten worden uitgevoerd gericht op meerdere doelgroepen.

Kapot Sterk

Al vier jaar krijgen leerlingen van Utrechtse basisscholen 'Kapot Sterk'-lessen. In interactieve lessen ontwikkelen leerlingen sociaal-emotionele vaardigheden zoals zelfbeheersing, zelfvertrouwen, empathie, probleemoplossend vermogen en veerkracht. De leerlingen krijgen vijf lessen van ongeveer een uur, verspreid over vier tot acht weken. Elke les behandelt een thema zoals eigen keuzes maken, omgaan met groepsdruk en het aangeven van grenzen. De leerlingen maken ook op een positieve manier kennis met organisaties als politie, Halt, Samen Veilig, en Jongerenwerk Utrecht. Ook is er vanuit het programma aandacht voor ouders. Kapot Sterk wil hen bewust maken van de problematiek en laten zien wat je als ouder kunt doen. Dit programma helpt dus zowel leerlingen als hun sociale omgeving bij voorkomen van crimineel gedrag.

In het schooljaar 2023-2024 werden de lessen op 25 scholen gegeven in 45 klassen aan in totaal 911 leerlingen. In schooljaar 2024-2025 volgen leerlingen van 11 scholen het lesprogramma. Het ging om 26 klassen met 497 leerlingen. De aantallen liggen lager, omdat de focus lag op het implementeren van een nieuwe versie van Kapot Sterk en het trainen van nieuwe docenten (bestaande uit een pool met personen vanuit Halt, JOU en SAVE, aangevuld met ZZP-ers uit het jeugdwerkveld Utrecht). Voor het schooljaar 2025-2026 zijn tot nu toe 18 scholen aangemeld.

Vroegsignalering

Het project ZichtOp! wordt uitgevoerd door Lokalis. Het project richt zich op het in de praktijk ontwikkelen van een aanpak voor kinderen in de basisschoolleeftijd met een risicovolle ontwikkeling. De pilot vindt plaats in de wijk Overvecht en wordt uitgevoerd door het Buurtteam Jeugd

& Gezin, in samenwerking met Spoor030 (specialistische jeugdhulp). Belangrijkste partners in het project zijn de basisscholen in Overvecht, de politie en het Jongerenwerk Utrecht (JoU). Via onderzoeksconsortium EPIC wordt onderzoek gedaan naar de effectiviteit en uitvoerbaarheid van de aanpak. GUTS (een samenwerking van universiteiten) doet onderzoek naar de neurobiologische factoren in deze context.

In december 2025 waren er 52 kinderen in beeld. De kinderen zijn voornamelijk aangemeld vanuit het buurtteam zelf, maar ook vanuit het onderwijs en de politie. De impact van de aanpak zit niet alleen in het aantal bereikte gezinnen, maar ook in de beweging die is ingezet door de andere manier van werken onder aansturing van Lokalis: richting een wijknetwerk waarin eerder, scherper en gezamenlijk wordt gekeken naar kinderen die dreigen vast te lopen. Dat geeft (eerder) een handelingsperspectief. In 2026 wordt de pilot afgerond en wordt een besluit genomen over eventuele uitrol en structurele inbedding van deze aanpak.

Veilig in en om School (VIOS)

Ook bij Utrechtse scholen leven zorgen over de jeugd- en drugscriminaliteit in en rond scholen en zijn er vragen over hoe hier adequaat mee om te gaan. Ook zijn er af en toe incidenten op Utrechtse scholen (zoals online dreigementen, dreigende situaties en aanwezigheid van (nep) vuurwapens). Samen met Jennifer van den Broek (Crimication) zorgden we in 2025 voor het verhogen van deskundigheid in het onderwijs op het signaleren, begeleiden en melden van risicoleerlingen en jeugd-criminaliteit. Ook zijn we in 2025 gestart met een pilot Veilig in en om School (VIOS), waaraan in 2025 drie scholen (VO en MBO) deelnamen. De pilot richt zich op een betere en vroegere signalering en begeleiding van risicoleerlingen en leerlingen die al in de criminaliteit zitten. En kortere lijnen van de kernpartners in de school met politie, jongerenwerk en HALT.

Foto: Het Globe College doet sinds het begin van dit schooljaar mee aan de aanpak Veilig in en Om School (VIOS).

Globe College gaat voor veiligheid

Het Globe College werkt sinds het begin van dit schooljaar met de aanpak Veilig In en Om School. De school krijgt extra ondersteuning van HALT, Jellinek en jongerenwerk JoU. De twee VIOS-coördinatoren van deze school voor VMBO en HAVO vertellen over hun ervaringen met de aanpak: "De straatcultuur is anders dan die op school en thuis, dat speelt in het hele land. Je wilt voorkomen dat leerlingen afglijden omdat ze niet meer kunnen schakelen tussen die culturen." Als onderdeel van de VIOS-aanpak volgden de docenten, zorgmedewerkers en het managementteam een training om hun de deskundigheid te vergroten wat betreft het signaleren, begeleiden en melden van risicoleerlingen en jeugdcriminaliteit. "In de training bespreken we ook hoe je omgaat met de vertrouwensband met leerlingen. En hoe je elkaar op school kan vinden of anoniem de partners kan opzoeken om de juiste route te bepalen."

[Lees het hele verhaal op \[Praktijkverhalen\]\(#\) | gemeente Utrecht.](#)

Inzet schooljongerenwerk op MBO

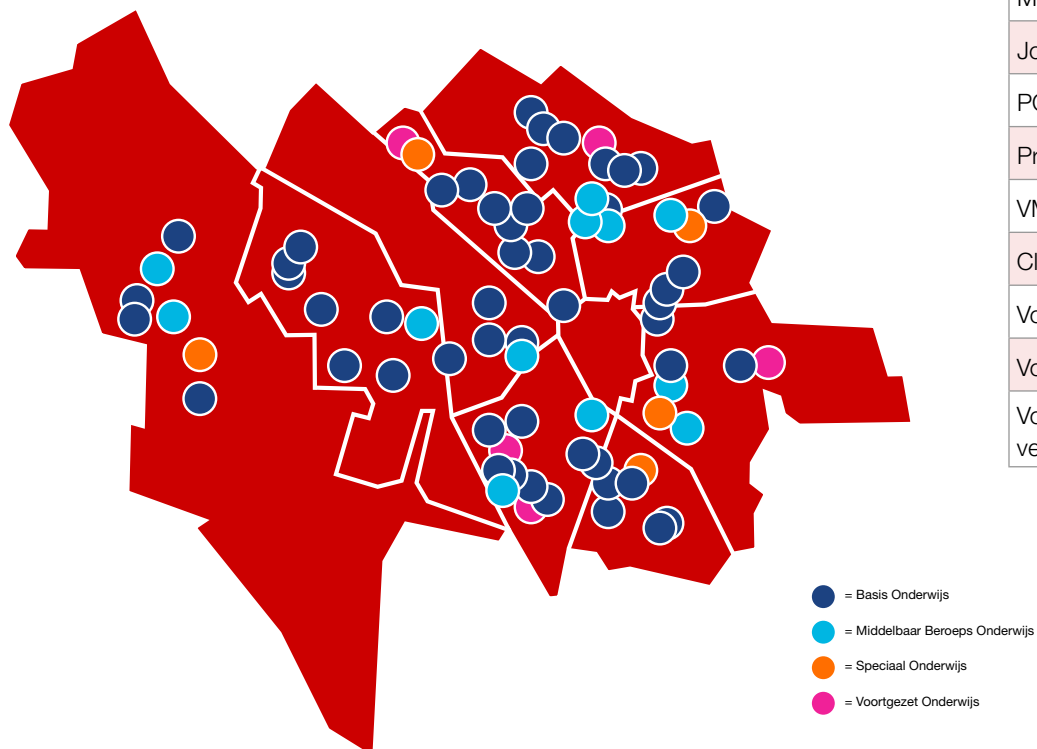
JoU is aanwezig in alle Utrechtse wijken en op diverse scholen, zowel op basisscholen in samenwerking met Dock, als op scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroeps- onderwijs. De resultaten hiervan zijn positief. Vanuit GSPB zijn jongerenwerkers actief op drie MBO-locaties in Utrecht. Daar dragen zij bij aan een positief pedagogisch klimaat. Hoe dat er in de praktijk uitziet, is verschillend. De jongerenwerkers starten met een inventarisatie, leggen contact met zoveel mogelijk studenten in de vrije ruimtes en kijken hoe de school georganiseerd is, en ze spreken daarvoor met docenten en andere medewerkers.

In het voorjaar van 2025 is op twee MBO-locaties de inzet schooljaar 2024 – 2025 geëvalueerd. Per week hadden jongerenwerkers contact met 150 tot 240 studenten en coachten zij 30 tot 50 studenten op een laagdrempelige manier. De resultaten waren onder andere een versterking van veiligheid en toezicht op school, verbondenheid van studenten met de opleiding, schoollocatie en de wijk, en de jongerenwerkers zorgden voor vertrouwen en laagdrempelig contact.

Kaart: Overzicht van scholen in basis- en voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs met minimaal 1 interventie in 2025

Het kaartje geeft een overzicht van scholen waar interventies vanuit GSPB zijn aangeboden in 2025. Het gaat om de interventies:

- Kapot Sterk, voor groep 7 en 8 van het basisonderwijs
- Schooljongerenwerk op voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs en Tienerwerk op basisscholen
- Halt, met voorlichtingen op alle schoolniveaus, waaronder ook de lessen van Leerlingalert en individuele interventies op voortgezet onderwijs.
- Alleen Jij bepaalt wie je bent, een individuele interventie voor groep 7 en 8 van het basisonderwijs en 1e en 2e klas van het voortgezet onderwijs.

Tabel: Prestaties interventies preventie en weerbaarheid, 2023-2025

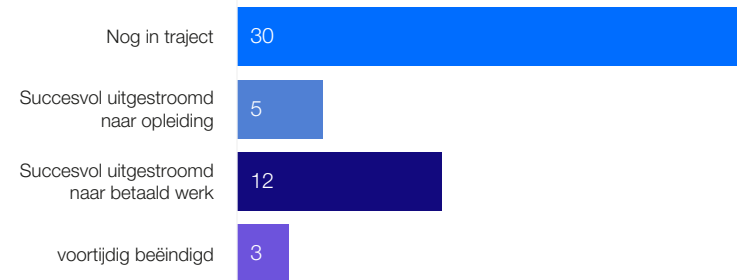
Interventies en preventies	2023	2024	2025
PO scholen meegedaan aan Kapot Sterk	27	28	12
PO deelnemers meegedaan aan Kapot Sterk	752	1034	487
PO scholen waar tienerwerk actief is	14	17	31
VO scholen waar jongerenwerk actief is	8	10	11
MBO scholen waar jongerenwerk actief is	0	2	3
Jongerenrechtbank actief	1	1	1
PO deelnemers Alleen jij Bepaalt	24	65	74
Praktijkonderwijs deelnemers Alleen jij Bepaalt	5	15	16
VMBO-kader deelnemers Alleen jij Bepaalt	14	7	29
Cluster-4 deelnemers Alleen jij Bepaalt	30	10	11
Voorlichtingen die HALT verzorgd heeft op PO	150	144	114
Voorlichtingen die HALT verzorgd heeft op VO	75	80	56
Voorlichtingen die HALT verzorgd heeft op MBO	5	27	5

Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA)

De IPTA-coaches (IPTA staat voor integrale persoonsgerichte toeleiding naar arbeid) zijn vooral gericht op de (risico)jongeren in de leeftijd tussen de 16 en 27 jaar die geen werk of opleiding hebben. Deze interventie is bedoeld om de kans op recidive (herhaling van strafbaar gedrag) te verminderen. IPTA-kandidaten stromen uit als zij tenminste zes maanden lang positieve resultaten behalen op school, bij een werkgever of ander soort dagbesteding en er geen grote instabiliteit (meer) is op andere leefgebieden. De gemeente Utrecht is begin juli 2023 gestart met de inzet van 3 fte IPTA-coaches. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft hiervoor rijksmiddelen beschikbaar gesteld. We hebben deze pilot geëvalueerd en gaan hiermee door, opnieuw met een bijdrage vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Grafiek: inzet IPTA-coaches

- 3 IPTA-coaches
- 161 Totaal aantal jongeren aangemeld voor IPTA-traject (sinds 2023)
- 136 jongeren daadwerkelijk deelgenomen aan IPTA-traject (sinds 2023)
- 61 aantal jongeren aangemeld voor IPTA-Traject in 2025
- 50 jongeren daadwerkelijk deelgenomen

Jonge aanwas en doorgroeiers

In de aanpak voor jongeren en jongvolwassenen tussen de 12 en 27 jaar die in de (drugs)criminaliteit zitten, maken we onderscheid tussen jonge aanwas (jongeren die hun eerste stappen in de criminaliteit zetten) en doorgroeiers (jongeren die (stevig) in de criminaliteit zitten). De lokale Persoonsgerichte Aanpak (PGA) richt zich op de jonge aanwas. Voor de doorgroeiers is Top X-aanpak in het Zorg- en Veiligheidshuis regio Utrecht (ZVHRU) ontwikkeld. De doelen zijn het voorkomen van (verder) doorgroeien, het verbeteren van perspectief, en het verstoren van criminele activiteiten. De inzet is veelal persoonsgericht en multimodaal (gericht op verschillende risicofactoren), met aandacht voor de omgeving van de persoon (gezin, vrienden).

In de aanpak voor jonge aanwas en doorgroeiers worden op individueel niveau zoveel mogelijk ingekochte erkende en evidence based interventies ingezet, bijvoorbeeld via KOOS of Spoor030, of de Wmo. Het kan gaan om individuele begeleiding of bijvoorbeeld behandeling. Als dat nodig is, leveren we maatwerk. Ook het jongerenwerk speelt hierin een rol. We ontwikkelen nieuwe activiteiten op het gebied van werk, sport en opleiding waar aanbod ontbreekt, en ontsluiten zoveel mogelijk bestaand aanbod voor onze doelgroep (bijvoorbeeld via de Beroepentuin of IPTA). Het is belangrijk dat we het aanbod zowel in de persoonsgerichte aanpak als direct aansluitend de detentieperiode kunnen inzetten.

Wat zien we gebeuren?

We vinden het belangrijk om de leefwereld van jongeren en jongvolwassenen die te maken hebben met criminaliteit te snappen. Daarom maken we waar mogelijk gebruik van leefwereld- of ervaringsdeskundigheid, en spreken we jongeren die te maken hebben met criminaliteit zelf (via bijvoorbeeld de persoonsgerichte aanpak). Ook houden we in ons aannamebeleid rekening met cultuursensitief werken.

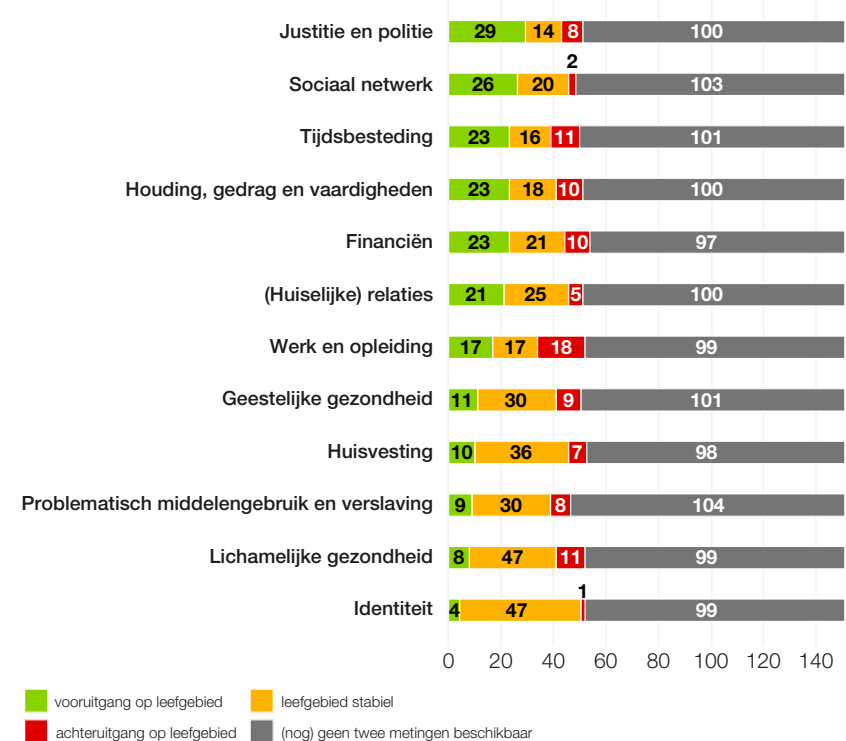
Voor reflectie op ons beleid of in casuïstiek zetten we bijvoorbeeld een gedragsdeskundige, een leefwerelddeskundige of een

ervaringsdeskundige in. We maken hierbij gebruik van expertise die verbonden is aan organisaties waar we mee samenwerken (zoals JoU) of we zetten specifieke ervaringsdeskundigheid in. Ook hadden we in 2025 twee leefwerelddeskundigen aan ons team verbonden.

We zijn terughoudend met de inzet van ervaringsdeskundigen als (preventieve) interventie voor bijvoorbeeld jonge aanwas in de criminaliteit, omdat er geen wetenschappelijk bewijs is voor de effectiviteit daarvan op recidivevermindering.

Grafiek: Vooruitgang per leefgebied sinds de start van de PGA jeugd (12-27 jaar), caseload 2025*

*Alle 151 personen die op enig moment in de aanpak zaten in 2025

Gedurende de PGA wordt ingezet op de verschillende leefgebieden. De meeste vooruitgang bij de huidige caseload is te zien op de justitie- en politiecontacten en het sociaal netwerk. Ook kan er tijdens de aanpak soms sprake zijn van een (tijdelijke) achteruitgang op een leefgebied, bijvoorbeeld omdat de situatie verandert. Dit is vooral te zien bij werk en opleiding en lichamelijke gezondheid. Bij de tijdsbesteding is een wisselend beeld te zien in de ontwikkeling: in de caseload van 2025 is relatief veel vooruitgang en achteruitgang te zien.

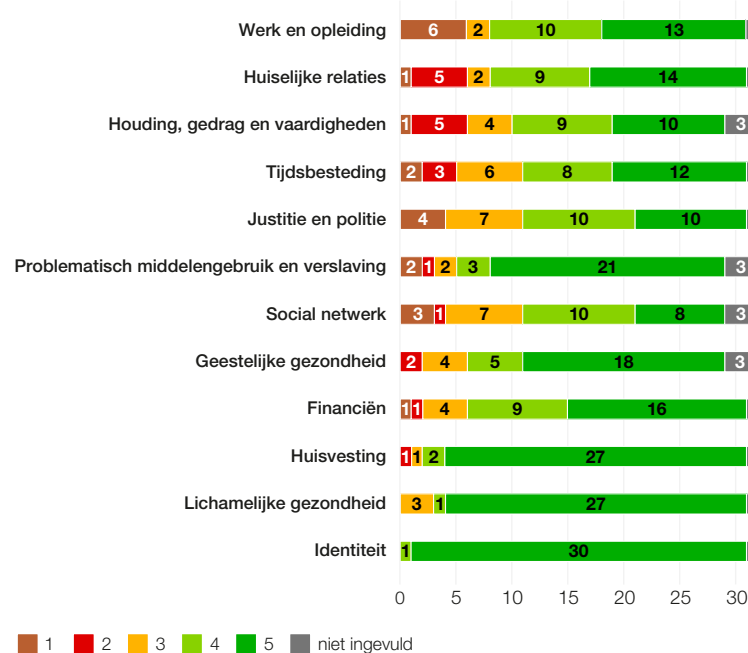
Welke resultaten zien we aan het einde van de aanpak?

Bij de 32 jongeren die in 2025 zijn uitgestroomd, is er bij een meerderheid sprake van een stabiele situatie op de leefgebieden. De top drie van gesignaleerde problematiek die bij uitstroom nog aanwezig is gaat om houding, gedrag en vaardigheden, huiselijke relaties en werk en opleiding. Bij deze jongeren is vaak hulpverlening betrokken die met de problematiek verder kan, waardoor een PGA (domein overstijgend) niet meer nodig is. Problemen rondom een identiteitsbewijs of lichamelijke gezondheid komen nauwelijks voor. Vanwege lage aantallen is geen vergelijking te maken met de uitstroom van 2024.

Tien aanhoudingen in Utrecht voor drugshandel

De politie en gemeente kijken verder dan alleen de verdachte. Als bijvoorbeeld blijkt dat een vader handelt in drugs en hij een kind van tien jaar heeft, dan krijgt dat gezin extra aandacht. Zo willen we voorkomen dat een kind later hetzelfde pad opgaat. Deze brede samenwerking noemen we een Persoonsgerichte Aanpak (PGA).

Grafiek: Eindmeting per leefgebied van de aanpak jeugd (12-27 jaar), uitstroom 2025 (21 personen)

Wat deden we?

Lokale Persoonsgerichte Aanpak (PGA) en TopX

De lokale Persoonsgerichte Aanpak (PGA) is een integrale aanpak toegesneden op de persoon en zijn/haar systeem, waarbij een combinatie van bestuurlijke, strafrechtelijke, zorg- en overige interventies worden ingezet om overlast, criminaliteit en/of maatschappelijke uitval te voorkomen of op zijn minst terug te dringen. De aanpak wordt uitgevoerd onder coördinatie van de PGA-experts. De doelgroep van PGA jeugd bestaat grotendeels uit jonge aanwas en doorgroeiers in de (drugs)criminaliteit in de leeftijd 12 tot 27 jaar.

Hieronder lichten we zowel cijfermatig als met een praktijkverhaal toe wat we het afgelopen jaar hebben gedaan binnen de verschillende persoonsgerichte aanpakken.

PGA: regie op complexe casuïstiek

Spin in het web

- ➔ Op casusniveau (PGA-expert)
- ➔ Op tactisch niveau (manager)
- ➔ Op strategisch niveau (bestuurlijk trekker)

- ✓ Persoonsgerichte aanpak: we stellen grenzen en bieden perspectief
- ✓ In de aanpak staat de persoon centraal, we doen wat nodig is
- ✓ PGA-expert treedt niet in andermans expertise, neemt niet over
- ✓ Er is coördinatie op het totaal van veiligheid en zorg
- ✓ Signaleren van rode draden
- ✓ Verbinding tussen uitvoering en beleid

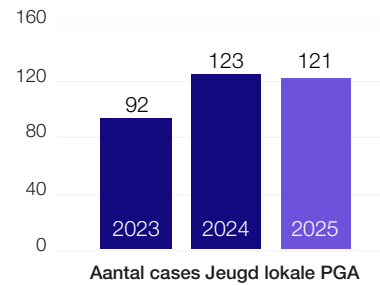

Lees meer over de lokale Persoonsgerichte Aanpak (PGA) in de [bijlage](#).

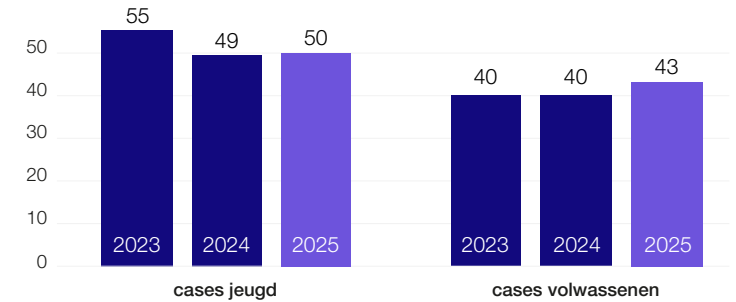
De PGA-experts jeugd richten zich sinds de start van GSPB op zowel de jonge aanwas (vooral in de lokale PGA) als op de doorgroeiers (vooral in de TopX in het Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht), waarbij er specifiek aandacht wordt besteed aan plofkrakers. Er gebeurt veel in de uitvoering: PGA-experts jeugd coördineren de aanpak. Samen met politie, justitie, reclassering en hulpverlenende partijen stellen ze een plan van aanpak op met passende interventies voor de jongeren en jongvolwassenen. Als dat nodig is (bijvoorbeeld omdat er niemand anders is die dat kan doen), begeleiden zij jongeren en jongvolwassenen ook zelf. Ze leiden toe naar passend werk, schuldhulp of huisvesting. Om jongeren en jongvolwassenen te helpen, is soms ook maatwerk nodig, bijvoorbeeld om passende huisvesting te vinden. Outreachend werken, motiveren en een positieve werkrelatie opbouwen zijn cruciale factoren voor een succesvolle aanpak. Door contact te leggen en vertrouwen op te bouwen proberen we iemand te bewegen naar hulpverlening en passende interventies. Als jongeren minderjarig zijn, worden ouders ook betrokken bij de aanpak. Veel partijen uit het sociaal, zorg- en veiligheidsdomein werken mee aan de PGA, waaronder politie, jongerenwerk, buurtteam, Samen Veilig Midden-Nederland, verslavingszorg, GGZ, jeugd- en volwassenreclassering en woningcorporaties.

Het team van PGA-experts jeugd is de afgelopen paar jaar snel gegroeid naar 12 personen, en in 2025 hebben we ervoor gezorgd dat de basis verder op orde is gekomen. Om te kunnen laten zien wat de aanpak in de praktijk oplevert, is het belangrijk dat PGA-experts bijhouden of iemand steeds meer zelfredzaam wordt op verschillende leefgebieden. In 2024 hebben we hier een start mee gemaakt. Daarom kunnen we nu over 2025 voor het eerst een vergelijking maken tussen twee jaren.

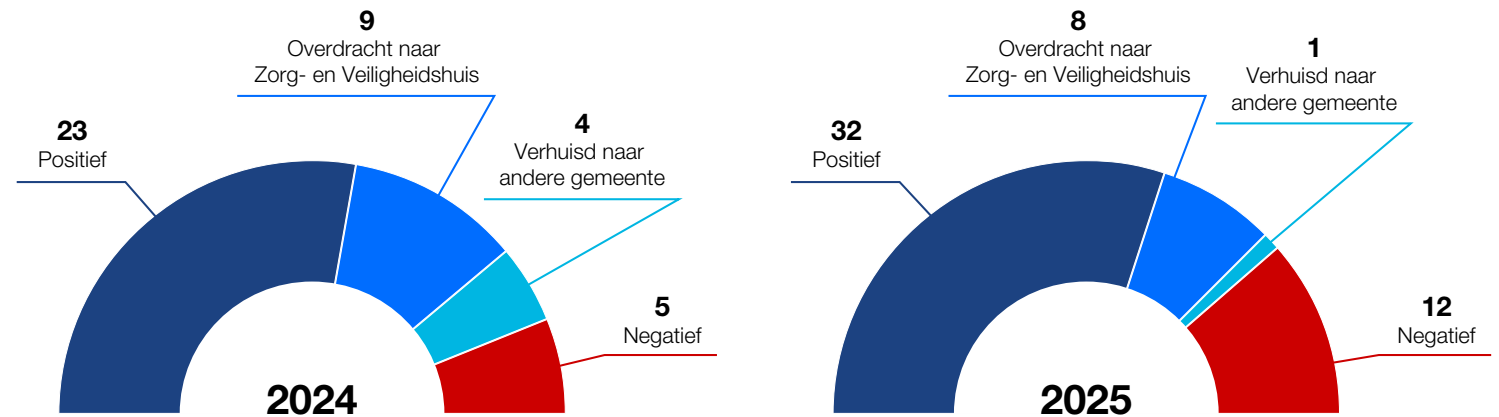
Grafiek: Lokale PGA Caseload Jeugd

Grafiek: Top-X ZVHrU Caseload jeugd en volwassenen tot 27 jaar

Grafiek: Afgesloten casuïstiek lokale PGA 2024-2025

Uit een kwalitatieve analyse van de afgesloten dossiers komt het volgende naar voren:

- **Positief afgesloten:** Bij alle 32 jongeren was geen sprake meer van politiecontact. Bij 24 jongeren zijn de doelen behaald, zoals werk of opleiding, (nagenoeg) schuldenvrij zijn, een pro-sociaal netwerk en een gestructureerde vrijetijdsbesteding; bij acht jongeren waren nog beperkte zorgen op één of soms twee leefgebieden, maar konden partners (die al betrokken zijn) hier mee verder en was een PGA-aanpak niet meer nodig.
- **Negatief afgesloten:** Bij 12 jongeren is de aanpak negatief afgesloten. Ze zijn vaak niet gemotiveerd en willen (ondanks zeer veel inspanning) geen contact. Ze voldoen niet aan de criteria van het ZVHRU, waardoor een opschaling niet mogelijk is. Daarnaast is bij een aantal jongeren de aanpak negatief afgesloten vanwege een langdurige detentie.
- In de meeste gevallen werd er naar het ZVHRU opgeschaald als er sprake is van een nieuw delict.

Samen kijken naar perspectieven

Hoe eerder je een jongere die zich bezighoudt met criminaliteit ondersteunt, hoe groter de kans is dat je hem daarvan kan weerhouden. De expert Persoonsgerichte Aanpak (PGA) is spin in het web van alle betrokken organisaties. “Na een jaar eenzijdig contact nam hij het initiatief voor gesprekken. Hij wilde doorgaan met ons traject omdat hij ging beseffen dat hij de geboekte winst niet wilde verliezen: een stabiele woonomgeving, trotse ouders die zijn positieve stappen zagen. Samen konden we naar verdere perspectieven kijken, mooi toch?”

Lees het hele verhaal op [Praktijkverhalen | gemeente Utrecht](#).

Foto: De expert persoonsgerichte aanpak (PGA) is de spin in het web van alle betrokken organisaties als het gaat om ondersteuning van jongeren die betrokken zijn bij criminaliteit

Wat treffen we voor problematiek aan bij de start van de aanpak bij jongeren en jongvolwassenen?

Bij de 40 jongeren die in 2025 zijn ingestroomd, voeren justitie- en politiecontacten, tijdsbesteding en werk en opleiding de lijst aan van meest voorkomende problematiek. Problemen rondom een identiteitsbewijs of lichamelijke gezondheid komen nauwelijks voor. De aanwezige problematiek kan per jaar verschillen. In vergelijking met de instroom van het jaar ervoor valt op dat er in 2025 bij iets meer jongeren problemen zijn rondom hun financiën en werk en opleiding. Daarnaast zijn er in vergelijking met 2024 minder jongeren met problemen rond hun sociale netwerk en hun houding, gedrag en vaardigheden.

Proeftuin Multidisciplinair Toezicht (MDT)

De proeftuin Multidisciplinair Toezicht (MDT) is een project van de gemeente samen met (jeugd)reclasseringsorganisaties. Hierin werkt een multidisciplinair team van reclasseringswerkers en PGA-experts nauw met elkaar samen om de jonge aanwas en doorgroei van jongeren tot 27 jaar in (drugs)criminaliteit tegen te gaan. Samen kijkt de tandem van een (jeugd)reclasserder en PGA-expert wat er nodig is bij de begeleiding van de jongere, waarbij de betrokkenheid van de (jeugd)reclassering ervoor zorgt dat forensische expertise eerder en intensiever ingezet kan worden. Er zijn in totaal 20 personen (TopX en lokale PGA) opgenomen in deze proeftuin. De proeftuin is eind 2025 afgerond. De belangrijkste conclusies zijn dat investering nodig is voor de professionals om tot intensieve samenwerking te komen. Maar dat er, na een aanloopperiode, meerwaarde is in deze samenwerking tussen het forensisch veld (via de (jeugd)reclassering) en het gemeentelijk domein (via de lokale persoonsgerichte aanpak). Professionals versterkten elkaar

in ieders expertise. In een substantieel deel van de MDT-casuïstiek werden mooie resultaten geboekt. Via een lopend actieonderzoek werd duidelijk dat deze werkwijze kan bijdragen aan het realiseren van de primaire doelstelling van de proeftuin: in- en doorgroei van (drugs) criminaliteit voorkomen en het realiseren van positieve gedragsverandering. Er wordt in het eerste kwartaal van 2026 een besluit genomen over het vervolg.

Handelingskader bij potentiële veiligheidsdreigingen of geweld

In samenwerking met de partners binnen het netwerk Veiligheid en Zorg is in oktober 2025 het gezamenlijk gedragen Handelingskader Veiligheid en Weerbaarheid gerealiseerd. Dit handelingskader is gericht op professionals die werken met een doelgroep die mogelijk een verhoogd veiligheidsrisico vormt. In het document staat meer informatie over het herkennen, voorkomen en beheersen van (potentieel) onveilige situaties. Organisaties kunnen zo maatregelen toepassen ter versterking van de veiligheid van hun eigen medewerkers. Ook is het mogelijk om ingezette veiligheidsmaatregelen tussen professionals op elkaar af te stemmen door de veiligheidsmatrix die in het Handelingskader is opgenomen. De veiligheidsmatrix draagt bij aan bewustwording van mogelijke veiligheidsrisico's en het nemen van de juiste maatregelen passend bij een bepaald risiconiveau. Daarmee leveren we een bijdrage aan het vergroten van de veiligheid en weerbaarheid van de professionals die werken in onze stad.

Re-Integratie Officier (RIO)

De Re-Integratie Officier (RIO) speelt een centrale rol in het begeleiden van jongeren en jongvolwassenen in de leeftijd van 18 tot 35 jaar die vastzitten voor het plegen van ernstige strafbare feiten en doorgroeien

in criminaliteit. Denk bijvoorbeeld aan drugshandel, wapenhandel en plofkraken. De gemeente Utrecht is begin juli 2023 gestart met de inzet van 3 fte RIO. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft hiervoor rijksmiddelen beschikbaar gesteld. We hebben deze pilot geëvalueerd en gaan hiermee door, opnieuw met een bijdrage vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

De begeleiding van de RIO start tijdens detentie en loopt door als de persoon terugkeert naar onze stad. Naar voren komt dat het de RIO's meestal goed lukt om tijdig en tijdens detentie in contact te komen met een complexe en vaak terughoudende doelgroep. Het contact tijdens detentie geeft een basis om in gesprek te komen over de terugkeer en wat daarvoor nodig is. Die vroege verbinding in detentie blijkt cruciaal om beweging te krijgen, bijvoorbeeld richting het solliciteren op een baan of aan te melden voor een opleiding. Daarbij is gericht aandacht voor iemands talenten, persoonlijke ontwikkeling en zingeving, omdat we weten dat dit belangrijk is om afstand tot de criminaliteit te vergroten.

De RIO's hebben nu zo'n 70 jongeren in begeleiding.

Grafiek: Inzet Re-Integratie Officieren 2025

- 3 Re-integratie Officieren.
- 112 totaal aantal gedetineerden aangemeld voor RIO-traject (sinds 2023).

“Door al tijdens de detentie intensief samen te werken en te investeren in zijn talenten en motivatie, kon de jongvolwassenen zijn leven na detentie daadwerkelijk ombuigen.” - RIO

We All Al Amal

De organisatie We All Al Amal is per januari 2024 gestart met het bieden van extra en gerichte ondersteuning aan jongeren met een migratieachtergrond en een verstandelijke beperking die doorgroeien in criminaliteit. De persoonlijk begeleiders van We All werken aan vertrouwen om in contact te komen met zowel de jongere als zijn familie. We zien terug dat het meestal gaat om personen die niet gemotiveerd zijn om zelf hulp te zoeken en afstand ervaren tot de samenleving. Vanuit het laagdrempelige en persoonlijke contact start het werken aan perspectief om hen op positieve wijze deel te laten nemen aan de samenleving. Vernieuwend bij de begeleiding is dat er een gedragswetenschapper en een islamitisch geestelijk verzorger betrokken zijn, zowel ter ondersteuning van de persoonlijk begeleiders als voor de jongere zelf. In 2025 is deze vorm van begeleiding en ondersteuning 13 keer ingezet.

Werk Sport Opleiding (WSO)

We ontsluiten zoveel mogelijk bestaand aanbod op het gebied van werk, sport en opleiding voor onze doelgroep door waar nodig maatwerk toe te passen en kennis over de doelgroep te vergroten bij de aanbieder. Zo werken we nauw samen met het WerkgeverServicePunt (WSP) en met het **Matchplein** van de gemeente. Met name het werken met aandachtsfunctionarissen voor de doelgroep die uit detentie komt, werpt vruchten af. WSP heeft kennis van bedrijven die openstaan voor de doelgroep die in aanraking is gekomen met justitie en samen met de jobhunter kan WSP een passende match maken of (als iemand eerst nog extra vaardigheden nodig heeft) een werkfittraject of beroepenoriëntatie regelen. WSP kijkt hierbij niet alleen naar het CV, maar ook naar talenten.

We werken daarnaast samen met kickbokschool **Colosseum Gym** (CG) om jongeren werkfit te maken en structuur te bieden. Er wordt door intensieve persoonlijke begeleiding en training gewerkt aan het veranderen van gedrag, zoals op tijd leren komen, houden aan afspraken, incasseren, en respectvol omgaan met anderen. Dit met als doel om emoties beter te reguleren, het contact met ouders te verbeteren, schoolprestaties te verbeteren en ze voor te bereiden op het vinden van een baan. In 2025 zijn er zes nieuwe deelnemers ingestroomd in deze interventie en zijn er acht deelnemers uitgestroomd. Een aantal daarvan zijn positief uit de PGA gestroomd, een aantal is gestopt wegens detentie en voor een aantal bleek de sport niet passend.

In 2025 is een pilot gedraaid met een nieuwe interventie verzorgd door **Stichting de Harde Leerschool (HL)**. Zij bieden een intensief begeleidingsprogramma van 10 weken (3 dagen per week) waarbij rugby een belangrijk middel is om de mentale, emotionele en fysieke veerkracht te vergroten. Het programma wordt afgesloten met een banenmarkt waar de kandidaten zich presenteren aan de genodigde werkgevers. Na afsluiting volgt er nog een nazorgfase van een aantal weken. Deze pilot wordt momenteel geëvalueerd. Met 14 deelnemers is een intakegesprek geweest, waarvan er uiteindelijk 6 het programma daadwerkelijk zijn gestart én positief hebben afgerond. Van de zes zijn er vijf klaar om in te stromen naar werk en één gaat een zorgtraject in.

Met het project **Grijp je Kans** heeft het jongerenwerk interne stageplekken aan jongeren aangeboden die om diverse redenen moeite hebben een geschikte stageplek te vinden of te houden. JoU biedt deze jongeren een alternatieve mogelijkheid om aan hun stageverplichtingen te voldoen en begeleidt de jongeren tijdens hun stage door middel van een groeps- en een individueel programma. De jongeren lopen twee dagen in de week stage. De ene dag volgen ze trainingen en werken ze aan hun stageopdrachten. De andere dag lopen ze mee in de praktijk bij een jongerenwerker. De begeleiding van de jongeren richt zich op persoonlijke ontwikkeling, schoolbaanontwikkeling, sociale vaardigheden, oriëntatie en kennismaken met de arbeidsmarkt. Werkzame elementen

zijn een laagdrempelige insteek, langdurig contact en motivatie halen uit meedoen.

Met de GSPB-middelen kon de capaciteit van Grijp je Kans opgehoogd worden en daarmee het aantal studenten dat een stageplek kon worden geboden. Hierdoor werden drie extra groepen gedraaid met 21 extra studenten. In 2025 ging het om in totaal 45 stagiaires bij Grijp je Kans.

Utrechts netwerk VOG-ambassadeurs

Over de Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) doen veel verschillende verhalen de ronde. Om bij te dragen aan een volledig beeld, en meer te weten over de (on)mogelijkheden rondom VOG, is er een Utrechts netwerk van VOG-ambassadeurs ingericht. Deze ambassadeurs werken bij verschillende afdelingen van de gemeente (OOV, W&I, Focus, WSP), het jongerenwerk, de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis, de (jeugd)reclassering en het Zorg- en Veiligheidshuis. De VOG-ambassadeurs kunnen collega's helpen bij vragen of knelpunten rond de VOG in hun contacten met jongeren, omdat zij soms onterecht in de veronderstelling zijn dat ze geen VOG kunnen krijgen en hierdoor kansen mislopen.

Trajecten jeugdreclassering Preventie met Gezag

Vanuit GSPB wordt een aantal interventies voor jonge aanwas en doorgroeiers bij andere organisaties gefinancierd. Zo zijn in 2024 de jeugdreclasseringsorganisaties SAVE, Leger des Heils en de William Schrikker Stichting (WSS) op basis van een landelijke subsidie gestart met drie nieuwe trajecten speciaal voor jonge aanwas en doorgroeiers. Het gaat om:

- KansRIJK, waarbij kennis en expertise van de jeugdreclassering kan worden ingezet nog voordat er sprake is van een strafrechtelijk kader;
- JR Plus, met extra begeleidingsuren om toezicht te houden binnen een bestaand strafrechtelijk kader; en
- Straatkracht, een nieuwe intensieve werkwijze binnen een bestaand strafrechtelijk kader voor jongeren van 12 tot en met 23 jaar, gericht op het ondersteunen van jongeren in het weg bewegen van een

(georganiseerde) criminele en gewelddadige context, naar een positief, veiliger en prosociaal leven.

De jeugdreclasseringsorganisaties werken hierbij nauw samen met de experts van de persoonsgerichte aanpak van de gemeente Utrecht. In 2024 en 2025 is vier keer KansRIJK, 20 keer JR Plus en vier keer Straatkracht ingezet.

Ernstig overlastgevende en criminele families (EOCF)

Wat zien we gebeuren

In Utrecht zien we relatief veel criminele netwerken met een familiair karakter. In 2022 is de gemeente Utrecht gestart met de voorbereiding van de aanpak Ernstig Overlastgevende en Criminele Families, met als belangrijkste doelstellingen:

- Het verstoren van criminele activiteiten en daarmee het terugdringen van overlast en crimineel gedrag van de gezinsleden/familieleden;
- De intergenerationele overdracht van criminaliteit en geweld doorbreken, dan wel verstoren door een veilige opgroeisituatie te creëren voor de kinderen en de jongeren in de gezinnen;
- Gezinnen minder/niet (financieel) afhankelijk te laten zijn van criminele activiteiten, door hen (voorwaardelijke) ondersteuning te bieden bij psychosociale problemen, schulden, werk en huisvesting.

Wat deden we

In 2025 is voortgebouwd op de basis uit 2024. De nieuwe manier van werken – systemisch kijken en handelen op basis van netwerk-analyses – is door de partners eigen gemaakt. Interventies op de verschillende gezinsleden worden hierdoor beter getimed en beter op elkaar afgestemd, zowel in het stellen van grenzen als in het bieden van perspectief. Het meten van de daadwerkelijke impact is nog te vroeg en bovendien afhankelijk van veel factoren. Wel zien we dat de partners steeds dichterbij het systeem werken, waardoor met name de zorg en scholing van minderjarigen beter op gang komt.

In het familiegericht werken zijn veel onduidelijkheden rondom privacy en gegevensdeling. Dat zorgde soms voor handelingsverlegenheid bij uitvoerende collega's. In andere gemeenten leidde dit tot het stopzetten van vergelijkbare initiatieven. Wij hebben er juist voor gekozen onze aanpak aan te passen en het werkproces grotendeels vanuit het individu op te bouwen. Vanuit die basis wordt in beeld gebracht wie uit de familie en het bredere netwerk van invloed is. Daarbij maken we gebruik van de basis die de nieuwe Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden (WGS) hiervoor biedt. Hierdoor kan de procesregisseur individuele plannen van aanpak coördineren en afstemmen. Zo komen we zo dicht mogelijk bij de essentie van familiegericht en systemisch werken, binnen de grenzen van de AVG.

3.3 Pijler doorbreken criminele geldstromen

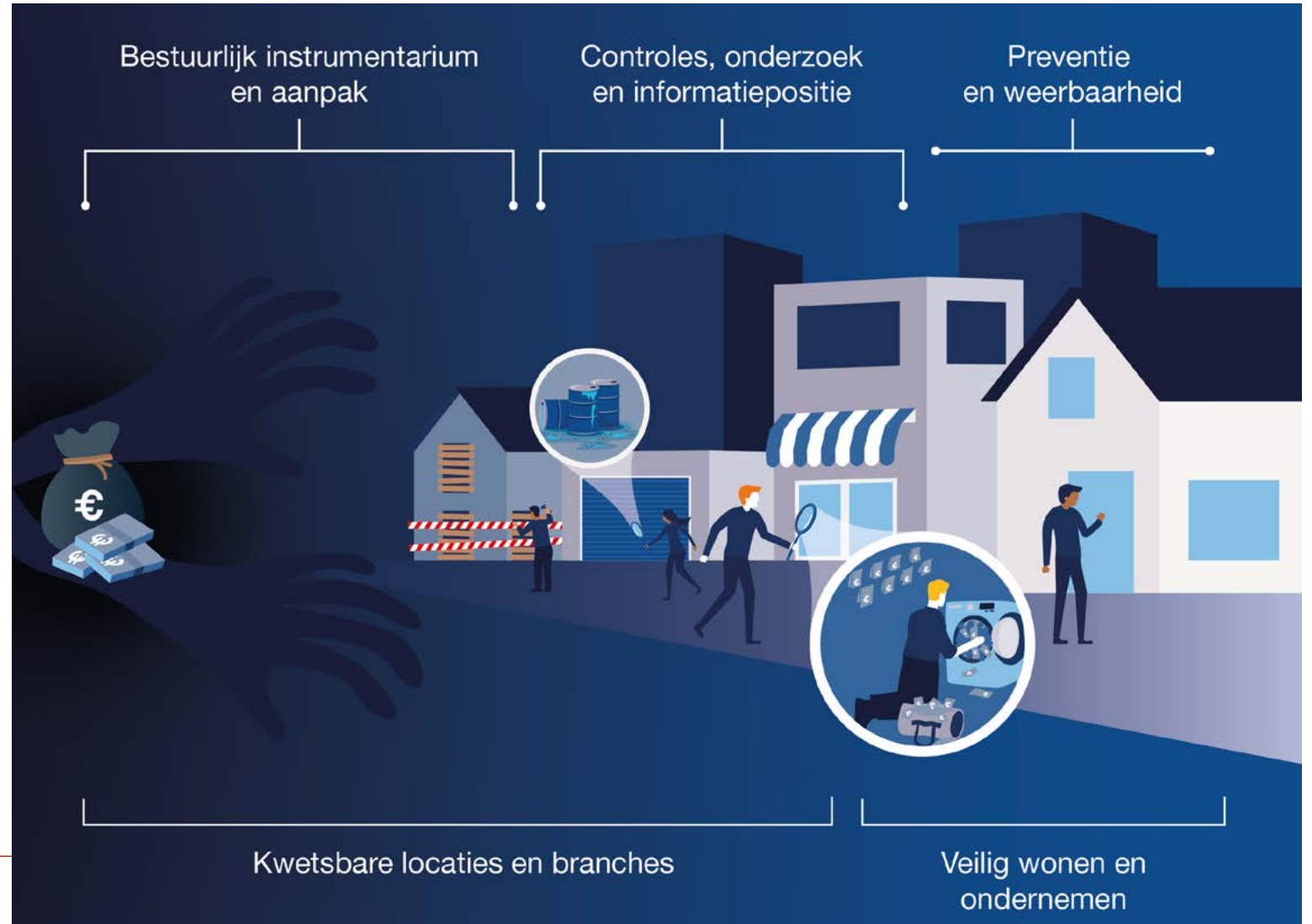

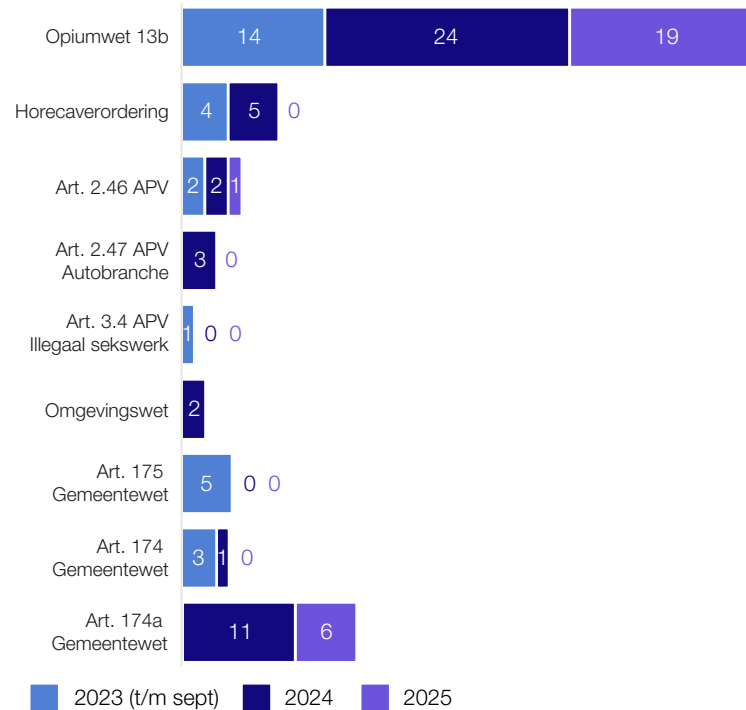
Foto: Met de integrale aanpak bestaande uit diverse interventies verstoren we criminele geldstromen en verdienmodellen.

Stadsbrede inzet

Drugsgelateerde criminaliteit is niet gebonden aan thema's, specifieke gebieden of gemeentegrenzen. Een deel van de inzet om de ontwrichtende effecten van drugsgelateerde criminaliteit tegen te gaan is dan ook stadsbreed. Hierbij zetten we, waar nodig, het bestuurlijk instrumentarium in om de ontwrichtende effecten van drugsgelateerde criminaliteit tegen te gaan en ernstige verstoringen van de openbare orde in onze wijken te herstellen.

- We hebben 848 keer met het Bestuurlijk Utrecht Interventie Team (BUIIT) locaties gecontroleerd.
- In 2025 zijn er 33 explosies geweest in Utrecht. Een daling ten opzichte van het totaal van 39 van 2024. Hoewel niet iedere explosie een motief heeft gerelateerd aan ondermijnende criminaliteit, hebben de explosies of het aantreffen van explosieven een maatschappelijke impact. Als gemeente Utrecht zijn we dan ook betrokken bij het, landelijk opgerichte, netwerk dat zich buigt over de gevolgen van explosies en het voorkomen ervan (zie ook hoofdstuk 2.6).
- Per 1 januari 2024 heeft de burgemeester de bevoegdheid, op grond van artikel 174a Gemeentewet om ook bij een beschieting van een pand of het gebruik van een wapen tegen een pand een pand te kunnen sluiten. Hiervan heeft de burgemeester in 2025 6 keer gebruik gemaakt.
- Er is afgelopen jaar in ca. 60 gevallen een last onder dwangsom opgelegd vanwege drugshandel op straat.

Grafiek: Pandafsluitingen, 2023-2025

Preventie en weerbaarheid

Preventie en weerbaarheid is een belangrijk thema vanuit GSPB richting onze bewoners, ondernemers en professionals. De kern zit hem in het bewust maken van wat er op het gebied van ondermijning kan spelen in hun buurt of werkveld én het vergroten van de meldingsbereidheid.

Interessante linkjes

- [Oproep van de gemeente Utrecht op facebook](#): een veilig en prettig Utrecht begint bij jou!
- RTV Utrecht 16.04.2025 [Week tegen ondermijning: 'Houd misdaad uit je buurt!'](#)

Er zijn 294 Knock & Talk gesprekken gevoerd in verschillende wijken en naar aanleiding van verschillende incidenten. Tijdens deze gesprekken gaan we in gesprek met inwoners en ondernemers over signalen van ondermijnende criminaliteit en de mogelijkheden om deze signalen te melden.

Foto: Regelmatig gaan de wijkagent, medewerkers van Vergunningen, Toezicht & Handhaving en van Openbare Orde en Veiligheid samen de wijk in voor gesprekken met ondernemers en bewoners.

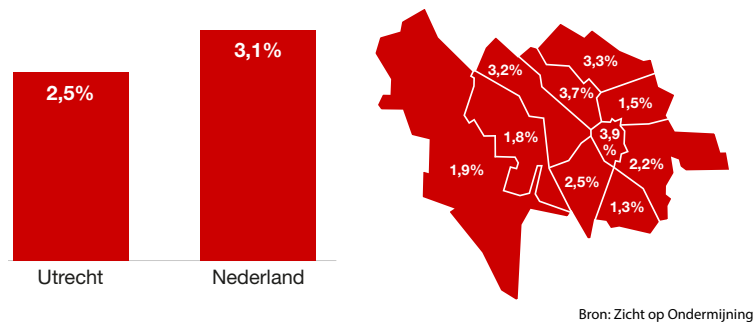
Vastgoed

De samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties en makelaarsverenigingen is essentieel om ondermijning in de vastgoedsector effectief aan te pakken. Het doel is om signalen van criminele activiteiten sneller op te merken, de veiligheid en leefbaarheid in wijken te waarborgen en samen sterker op te treden tegen criminele invloeden in de woningmarkt. Dit draagt bij aan een veiliger stad en een integere vastgoedsector.

Wat zien we gebeuren?

We weten uit onderzoek en zien in de praktijk dat woningen en bedrijfspanden regelmatig benut worden voor het faciliteren van ondermijnende criminaliteit. Ook afgelopen jaar bleek weer dat garageboxen worden gebruikt als opslaglocatie voor auto's, drugs en explosieven. Ook hypotheekfraude is een veelvoorkomend fenomeen. Tot slot wordt vastgoed misbruikt voor het aanbieden van illegale diensten zoals illegale prostitutie of illegale kansspelen.

Grafiek: Percentage verblijfsobjecten in bezit van eigenaar met een veroordeling in de afgelopen 10 jaar (2022)

Wat deden we?

Het externe netwerk is in 2025 uitgebreid. We hebben vanuit de gemeente verbinding gelegd met onder meer woningcorporaties, AEDES en makelaarsverenigingen. Daarnaast zijn we vaste deelnemer geworden aan de landelijke fenomenentafel Vastgoed van het LIEC.

We hebben in 2025 3 bewustwordingssessies of weerbaarheids-trainingen rond het thema vastgoed georganiseerd, met in totaal 180 deelnemers.

De gesprekken met woningcorporaties hebben geleid tot het opleiden van hun medewerkers. In 2025 hebben ruim 100 medewerkers van Utrechtse woningcorporaties een basistraining Ondermijning gevolgd. Hierdoor weten ze wat ondermijning is, hoe ze het kunnen herkennen en waar ze het kunnen melden. Deze trainingen werden door zowel corporaties als medewerkers enthousiast ontvangen. Dit vraagt om structurele opvolging, want we merken dat het ook daadwerkelijk een thema is waar corporaties en personeel mee worstelen.

Ook bij partners van corporaties is er behoefte aan deze basistraining, want we hebben van diverse partijen de vraag gekregen om deze training voor hen te organiseren (denk aan Lister, Leger des Heils, commerciële verhuurders, etc.).

We hebben gesprekken gevoerd met het regionale bestuur van NVM en hebben een programma verzorgd op hun jaarlijkse bijeenkomst. Hier gingen we in samenwerking met onze partners Bureau WWFT, M. en FIU in op de rol van de makelaar bij het melden van verdachte transacties.

Financiële logistiek – doorbreken van de logistieke werking van witwasstructuren

De gevolgen van de aanwezige ondermijnende (drugs)criminaliteit zijn duidelijk zichtbaar. Panden worden beschoten, criminele afrekeningen vinden plaats, explosies voor deuren van woningen en ondernemingen. Dit zorgt voor onveiligheid in onze straten en buurten en zet onze veiligheid onder druk. De aanwezigheid van criminele netwerken brengt ook problemen met zich mee die minder direct waarneembaar zijn. Drugshandel en daaraan gerelateerde witwasstructuren en fraudevormen vormen een directe – weliswaar minder direct zichtbare – bedreiging voor onze (lokale) economie. Maar wie een scherpe blik hanteert, ziet misstanden: eerlijk ondernemen wordt steeds moeilijker door duur vastgoed, stijgende huurprijzen en oneerlijke concurrentie. De economische samenstelling van onze straten en buurt lijkt te verschuiven. Ons bereiken signalen dat ondernemingen actief crimineel worden geïnfiltreerd, ondernemers onder druk worden gezet of dat bedrijven speciaal worden opgericht voor criminele doeleinden. Dit zorgt voor een vorm van onveiligheid voor onze Utrechtse inwoners en ondernemers die weliswaar minder zichtbaar, maar niet minder urgent is.

Criminele geldstromen gaan veel verder dan enkel criminelen die hun gelden witwassen. Het crimineel financieel verdienmodel van de georganiseerde criminaliteit blijft functioneren zolang vitale processen kunnen blijven bestaan en niet worden aangepakt. Het is in de aanpak van crimineel geld dan ook van belang om niet alleen te kijken naar het afpakken van dit vermogen, maar om te verstoren in het criminele verdienmodel als geheel: impact hebben op het financiële logistieke systeem van criminele netwerken.

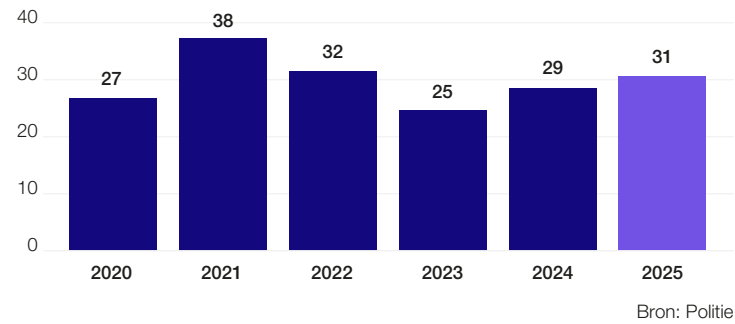
Gezamenlijk criminele geldstromen doorbreken

Goud is aantrekkelijk voor criminelen, onder andere om mee wit te wassen. Dat kan op verschillende manieren. Het is een van de vele voorbeelden van financiële ondermijnende criminaliteit. De aanpak is vaak complex en specialistisch. Vandaar dat Utrecht de krachten heeft gebundeld. Samen zetten we in op het doorbreken van criminele geldstromen. “Het is vaak niet de eerste prioriteit van een gemeente, maar Utrecht zegt: we móeten wel in actie komen, want we hebben er last van, de aantrekkingskracht op jongeren van criminele netwerken is groot en onze lokale economie wordt bedreigd. Die houding zet veel in gang, zo'n bredere blik is bijzonder.” Lees het hele verhaal op [Praktijkverhalen | gemeente Utrecht](#)

Fotobijlschrift: Goud is aantrekkelijk voor criminelen, onder andere om mee wit te wassen

Grafiek: Witwassen in aantallen bekend bij de politie (2020-2025)

Wat zien we gebeuren?

Het is een uitdagende en complexe opgave om zichtbaar te maken wat graag onzichtbaar wil blijven. Echter, door verschillende partners en disciplines – met elk hun eigen kennis en expertise – samen te brengen, wordt deze complexe legpuzzel steeds beter gemaakt. Steeds beter krijgen we zicht op branches en sectoren die bewust dan wel onbewust interessant zijn voor criminele netwerken om zich in te mengen. Dit betere zicht stelt ons in staat om steeds bewustere keuzes te maken waar te interveniëren (bijvoorbeeld door regelgeving aan te passen) en waar te controleren (om zo het bestuurlijk instrumentarium in te kunnen zetten).

Een punt van zorg is de ontdekking en introductie van een (nieuwe) witwasmethode, genaamd het cash compensatie model (CCM). Dit model brengt vraag en aanbod van contant geld bij elkaar. Ondernemers die – om welke reden dan ook – contant geld nodig hebben, kunnen deze contante geldstroom verkrijgen door zich in te laten met criminelen of criminele samenwerkingsverbanden (waar een overvloed aan contant geld beschikbaar is). Deze contante geldstroom wordt met name terug gezien in cash-intensieve, arbeidsintensieve sectoren waar er vraag bestaat naar contant geld, zoals: de transport en logistieke-sector, de schoonmaaksector en de zorgsector.

Het Anti Money Laundering Centre (AMLC) van de FIOD omschrijft het als volgt: “In het verleden hadden bedrijven zelf contant geld vanuit de eigen bedrijfsvoering om te gebruiken. Nu dit steeds meer opdroogt als gevolg van het elektronisch betalen door opdrachtgevers, klanten en afnemers, en banken steeds scherper zijn op het contant geldverkeer bij hun rekeninghouders, wijkt men uit naar een andere methode: het Cash Compensatie Model (CCM). Bij deze werkwijze koopt de ondernemer als het ware contant geld in bij criminelen. Dit kunnen individuele criminelen of criminele samenwerkingsverbanden zijn. De via het CCM verkregen contante gelden worden doorgaans ook voor onwettige doeleinden aangewend. Zwarte loonbetalingen zijn daar een veel voorkomend voorbeeld van. Met het CCM raken onder- en bovenwereld meer en meer verstrengeld.”

In 2026 wordt veel aandacht besteed aan het onderzoeken van onze rol in de aanpak van dit model, omdat het een witwasvorm betreft die voor veel schade zorgt, zowel voor onze (lokale) economie als in mensenlevens (denk bijvoorbeeld aan onderbetaalde, uitgebuite arbeidskrachten of aan zorgcliënten die verkeerde, onvoldoende of ongediplomeerde zorg ontvangen). Deze witwasmethode kan vanwege de complexiteit en betrokkenheid van verschillende type bedrijvigheid niet door één instantie worden aangepakt. We bekijken in RIEC-verband of en hoe we dit het beste kunnen aanpakken.

Wat deden we?

Ook in 2025 is ingezet op het onderzoeken van de wereld van Money Transfer Organisations (MTO's). MTO's bieden een ingang in het financieel systeem (geld van contant naar giraal) en zijn daarom extra kwetsbaar voor criminele infiltratie (zie bijvoorbeeld de misstanden bij Suri Change en de daaropvolgende explosies bij kantoortjes). Tijdens onze controles werden meerdere overtredingen en misstanden waargenomen en die zijn in samenwerking met onze partners afgehandeld. Onze lokale inspanningen bleven niet onopgemerkt en in samenwerking met de G4 collega's,

de politie en De Nederlandsche Bank (DNB) vindt er momenteel een verdiepend onderzoek plaats naar de MTO-sector. In 2026 verwachten we dit onderzoek af te ronden en verwachten we wederom controles uit te voeren om zo waar mogelijk criminele inmenging in de sector aan het licht te brengen en de sector weerbaarder te maken.

In 2025 hebben we ook ingezet op het onderzoeken van juweliers en goudhandelaren. Uit politieonderzoek blijkt dat deze sector vele kwetsbaarheden kent voor crimineel misbruik, zoals witwassen met goud, frauderen met goud en oplichting. Een sector die interessant kan zijn voor criminele netwerken om zich in te mengen. Daarom hebben we wederom – net als in 2024 – goudhandelaren gecontroleerd om een goed beeld te krijgen van het type ondernemerschap en of ondernemers zich bijvoorbeeld goed houden aan de verplichtingen voor wat betreft het bijhouden van een digitaal opkopersregister (DOR). Bij meerdere ondernemingen werden misstanden aangetroffen en waarschuwingen uitgedeeld. Eén onderneming is – na een gezamenlijke inspanning van de politie en het Openbaar Ministerie, het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) en onze gemeente – door de burgemeester voor de duur van 12 maanden gesloten. (Zie hierover bijvoorbeeld [dit nieuwsbericht](#).)

Niet alleen lokaal zetten we in op het doorbreken van criminele geldstromen, ook in Europees verband laten we van ons horen. In 2025 is Utrecht als associated partner gaan deelnemen aan het onderzoeksprogramma PREVENT, een programma dat zich richt op de integrale aanpak van High Risk Criminal Networks (HRCN). We werken intensief samen met het in Utrecht gehuisveste Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. PREVENT – dat wordt gefinancierd door de Europese Unie – brengt actoren uit 6 Europese lidstaten samen om te bezien wat we van elkaar kunnen leren in het bestuurlijk aanpakken van georganiseerde criminaliteit en het beschermen van onze lokale economieën tegen criminele infiltratie. Ook in 2026 zullen we deelnemen aan dit programma. Zie [hier](#) voor meer informatie over dit programma.

Foto: MTO's (2023–2025) Medewerkers van de gemeente worden getraind in het herkennen van fraude in de goudsector

Transport en logistiek

Wat zien we gebeuren?

Landelijk zien we dat net als in 2024 onverminderd wordt inzet gepleegd op de aanpak van drugscriminaliteit rondom havengebieden. Hoewel de aangetroffen cocaïne via de zeehaven van Rotterdam afneemt, wordt er een lichte toename gezien bij andere havens zoals bij de zeehavens van Zeeland en West-Brabant. Ook in de haven van Amsterdam is in juni dit jaar een recordvangst van cocaïne geweest. Er werd dit jaar een recordhoeveelheid cannabis aangetroffen, waarvan het grootste gedeelte via de haven van Rotterdam werd ingevoerd. Er blijft dus onverminderd aandacht voor de rol van havengebieden in de invoer van drugs, waarbij de rol van binnenhavens steeds meer in het vizier komt. We blijven dan ook in gesprek met TMA over het vergroten van de weerbaarheid tegen de ondermijnende criminaliteit. Als gemeente sluiten we aan bij de inspanningen van andere partners.

Wat deden we?

We hebben via het onderzoeksthema 'Zicht op Logistieke Knoopunten' een eerste beeld gekregen over de kwetsbaarheid van logistieke knooppunten in de gemeente. We hebben nu een beeld van het percentage kwetsbare bedrijfsvestigingen en het percentage veroordeelde eigenaren of bestuurders in de verschillende knooppunten. Dit beeld wordt in 2026 verder uitgebreid met andere indicatoren voor kwetsbaarheid.

Er is daarnaast in 2025 een fenomeenbeeld over geldstromen in de Utrechtse koerierssector opgeleverd door de FIU (Financial Intelligence Unit). Aanleiding voor dit fenomeenbeeld waren de vermoedens van cash compensatie (zie paragraaf criminele geldstromen) in arbeidsintensieve sectoren. Dit fenomeenbeeld heeft aanleiding gegeven tot een signaal dat in het RIEC-samenwerkingsverband zal worden opgepakt.

In 2025 is er vanuit samenwerkingspartners zoals Douane, TFOC (politie) en PVO meer aandacht gekomen voor de mogelijke rol van binnenhavens bij smokkel. Ten aanzien van de binnenhaven in Utrecht

is er met de nieuwe exploitant (TMA Logistics) afgesproken om in 2026 hernieuwde aandacht te geven aan weerbaarheid in de scholing van personeel. PVO en de gemeente Utrecht leveren hier een bijdrage aan.

Eind 2025 hebben we samen met de Politie, Douane en Belastingdienst een integrale verkeerscontrole gericht op ondermijning georganiseerd. Met deze controle werd actief gecontroleerd op strafbare zaken, zoals drugsbezit, belastingontduiking maar ook uitkeringsfraude.

Focusgebieden

Amsterdamsestraatweg (ASW)

Wat zien we gebeuren?

Het afgelopen jaar hadden de bewoners, ondernemers en bezoekers veel last van de herinrichting van de straat. Voor de bewoners en bezoekers was het lastig om delen van de straat te bereiken en voor ondernemers betekende dit minder inkomsten. Na de zomer zijn de werkzaamheden afgerond. Wij zien in de cijfers de resultaten van de meerjarige aandacht voor ondermijning en vermindering van overlast. Het aantal pandsluitingen is verminderd, wat een indicatie is dat malafide ondernemers het gebied mijden. De overlastcijfers geven een positief beeld, we zien een lichte afname in de criminaliteitscijfers en er is minder (horeca) overlast op straat. Ondanks alle inspanningen blijft er een zekere mate van overlast door personen en groepen, waardoor de extra inzet noodzakelijk blijft. De resultaten van de aanpak zijn onlangs gedeeld in de raadsbrief [Programmateam Amsterdamsestraatweg van 26 november 2025](#).

Wat deden we?

De acties op straat en de Knock-and-Talk gesprekken verliepen door de herinrichting wat moeizamer dan in voorgaande jaren. Ondernemers en bewoners stonden minder open voor gesprekken over ondermijning. Zij vertelde ons dat zij voornamelijk overlast ervaarden van de herinrichting.

Hier hebben wij op ingespeeld door gesprekken over de straat te koppelen aan overlast en ondermijning.

We zijn elke week laagdrempelig aanwezig geweest in de wijk. Dit hebben wij gedaan door het houden van Knock-&-Talk gesprekken, acties in de straat met partners en de bemensing van de inloopspreekuren op de woensdagmiddag. We zien echter dat bewoners en ondernemers weinig gebruik maken van de mogelijkheden om bij ons te melden. Er wordt niet of nauwelijks gebruik gemaakt van de inloopspreekuren.

We hebben op de Amsterdamsestraatweg 200 ondernemers gesproken over ondermijning. Dit kan zijn geweest tijdens de acties op straat, tijdens de campagne die wij hebben gehouden met Meld Misdaad Anoniem of tijdens de inloopspreekuren op het Pand 210.

Tijdens de Knock-and-Talk gesprekken op de ASW hebben wij 160 ondernemers benaderd over het onderwerp ondermijning. Hierin hebben wij een toelichting gegeven over de signalen van ondermijning, toelichting gegeven op de aanpak en meer verteld over het meldproces.

We hebben aandacht gevraagd voor het melden van ondermijning via de socials. Dit hebben wij gedaan door een sociale mediacampagne te houden samen met Meld Misdaad Anoniem voor een periode van 9 weken. Als gevolg daarvan hebben wij in deze periode 6 meldingen gekregen via Meld Misdaad Anoniem. Dit waren minder meldingen dan wij van tevoren hadden verwacht. De meldingen zijn besproken en opgevolgd.

We hebben binnen het Programmateam gewerkt aan de doelstellingen die gekoppeld zijn aan het gebiedsgerichte werken. Zo hebben we meldingen en signalen van bewoners en eigen observaties rond overlast en criminaliteit in de straat integraal opgepakt. Door laagdrempelig en proactief in de wijk aanwezig te zijn met de inzet van de straatconciërge,

de wijk-BOA en een interventiemedewerker investeren we in het contact met bewoners en ondernemers in de straat. We zijn dagelijks zichtbaar in de wijk aanwezig en zoeken het contact met bewoners en ondernemers actief op.

Bij meldingen en signalen van onveiligheid op straat nemen we actie samen met partners om de situatie te verbeteren en herhaling te voorkomen. In totaal hebben wij 15 keer de signalen met de veiligheidspartners in de straat besproken. We hebben op basis van meldingen en signalen controles uitgevoerd om misstanden aan te pakken. Dit alles draagt bij aan een veilige buurt.

In het laatste kwartaal van 2025 hebben wij opnieuw onderzoek gedaan naar de meldingsbereidheid naar ondermijning. We willen weten welke invloed de activiteiten op het gebied van ondermijning hebben op de meldingsbereidheid van ondernemers en bewoners rond ondermijning. In totaal zijn er op en rond de Amsterdamsestraatweg 3004 brieven gestuurd naar bewoners en ondernemers om deel te nemen aan dit onderzoek. Daarnaast hebben wij via verschillende sociale mediakanalen om deelname gevraagd aan dit onderzoek. De berichten bereikte 23.404 unieke personen en is er 592 op de link geklikt. In totaal hebben 240 ondernemers en bewoners deelgenomen aan het onderzoek. De resultaten van het onderzoek worden in het eerste kwartaal van 2026 verwacht.

Foto: Sluiting van pand op last van de burgemeester. Fotograaf: Stefan Cornelis

Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (BTNO)

Wat zien we gebeuren?

Onderzoek van gemeente en politie in november 2024 op het bedrijventerrein laat zien dat de maatregelen om criminaliteit op het bedrijventerrein tegen te gaan werken. De criminaliteit neemt af. Begin 2025 heeft de burgemeester besloten dat de vergunningsplicht op de autobranche met 3 jaar te verlengen. Ondernemers in de autobranche hebben laten weten dat zij met een grote meerderheid (79%) deze maatregel steunen.

Wat deden we?

Op basis van een uitgebreid onderzoek van de gemeente, politie en onderzoeksbureau DSP naar de resultaten van de vergunningsplicht heeft de burgemeester besloten de maatregel met drie jaar te verlengen. De burgemeester heeft de gemeenteraad hier over geïnformeerd in de [raadsbrief van 16 april 2025](#).

Het afgelopen jaar heeft de gemeente toezicht gehouden op de vergunningsplicht door middel van controles op de bedrijfsvoering. Op dit moment zijn er 73 autobedrijven met een vergunning. Sinds de invoering van de vergunningsplicht zijn er 36 aanvragen afgewezen. Daarvan zijn 6 aanvragen buiten behandeling gelaten, 7 aanvragen zijn ingetrokken, 4 aanvragen zijn geweigerd en 17 aanvragen zijn vervallen.

We zijn gestart met een integrale aanpak van de parkeerproblematiek op het bedrijventerrein. Tussen 2023-2025 zijn er 633 meldingen van parkeeroverlast op het bedrijventerrein gedaan bij de gemeente. Het gaat om verschillende typen meldingen zoals foutparkeren, parkeren op de stoep, blokkades van laadplekken, bezetting van laad- en losplekken, wrakvoertuigen en langdurig geparkeerde voertuigen. Achter deze meldingen schuilen verhalen over intimidatie, bedreigingen en eigen richting. In het eerste kwartaal is een participatietraject gestart met de ondernemers. Er zijn twee bijeenkomsten gehouden met de ondernemers. Er zijn twee wijkberichten en een brief gestuurd aan alle ondernemers over de regels rondom parkeren. Na het participatietraject is de

gemeente gestart met het uitdelen van boetes en zijn er 2 actie dagen gehouden gericht op autobedrijven met een grote bedrijfsvoorraad en op het naleven van de regels in de openbare ruimte. Deze actiedagen waren in samenwerking met de Belastingdienst en de politie. Er zijn bij 5 bedrijven een last onder dwang opgelegd om de overtredingen ongedaan te maken. Een bezwaar op dit besluit is afgewezen.

We hebben een sociale mediacampagne gehouden met Meld Misdaad Anoniem voor een periode van 9 weken. In drie 'shifts' is er aandacht besteed aan het belang van melden, voorbeelden van signalen van ondermijning op een bedrijventerrein en is aandacht uitgegaan naar het meldproces. In deze periode hebben wij geen meldingen gehad bij Meld Misdaad Anoniem. Dit is minder dan wij van tevoren hadden verwacht. Bureau Broekhuizen zal in het derde kwartaal van 2026 onderzoek doen naar de meldingsbereidheid onder ondernemers, zodat we meer inzicht krijgen in de vraag waarom er zo weinig gemeld is.

We hebben op het bedrijventerrein 200 ondernemers gesproken over ondermijning. Dit kan zijn geweest tijdens de acties op straat, tijdens de campagne die wij hebben gehouden met Meld Misdaad Anoniem of tijdens een activiteit tijdens de kwartaalbijeenkomsten waar ondernemers aanwezig waren.

Tijdens de Knock-and-Talk gesprekken op het bedrijventerrein hebben we 163 ondernemers benaderd over het onderwerp ondermijning. Hierin hebben we een toelichting gegeven over de signalen van ondermijning, toelichting gegeven op de aanpak en meer verteld over het meldproces.

Tabel: ASW

	2024	2025
Knock & Talk gesprekken gevoerd	48	160
Acties / bijeenkomsten meldingsbereidheid	7	6
Ondernemers en bewoners bereikt	288	200
MMA meldingen ontvangen	3	3
BUIT controles	61	30

Tabel: BTNO

	2024	2025
Knock & Talk gesprekken gevoerd	179	163
Acties / bijeenkomsten meldingsbereidheid	5	5
Ondernemers en bewoners bereikt	245	200
MMA meldingen ontvangen	0	0
BUIT controles	186	151

Tabel: BTNO Vergunningsplicht

Vergunningsaanvragen (2025)	Totaal: 115
Vigerend	73
Vervallen	17
Afgebroken	2
Ingetrokken	7
Geweigerd	4
Buiten behandeling gelaten	6
In behandeling	6
BUIT controles in het kader van vergunningsplicht:	151

4

Vergroten digitale veiligheid en online weerbaarheid

Met de activiteiten uit het [Uitvoeringsprogramma Vergroten digitale weerbaarheid](#) maken we Utrechtse inwoners, ondernemers en organisaties weerbaar in een gedigitaliseerde wereld. Dat doen we samen met maatschappelijke partners en andere instanties. We bieden ondersteuning, training en voorlichting. We helpen mee effectieve aanpakken te ontwikkelen voor kinderen, jongeren en hun ouders, senioren en inwoners met weinig digitale vaardigheden alsmede het midden en klein bedrijf en andere organisaties.

We zien dat de uitdagingen die de online wereld met zich meebrengt, steeds groter worden, ook op lokaal niveau. Hybride oorlogsvoering, online polarisatie naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne en de situatie in Gaza, niet van echt te onderscheiden deepfakes met risico's op desinformatie en manipulatie. Daarnaast de inzet van AI voor geavanceerdere cyberaanvallen, zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van malware of het automatiseren van phishingcampagnes. Ook Utrechters worden bijna dagelijks geconfronteerd met de risico's van online zijn. Dat betekent dat onze activiteiten om Utrechtse bewoners en ondernemers digitaal weerbaar te maken onverminderd ertoe doen.

In 2025 zagen we een afname van de aangiftes en meldingen van digitale criminaliteit bij de politie²: 17% ten opzichte van 2024. Online fraude liet een afname zien van 15%. Daarnaast zien we een afname van 24% in cybercrime. Deze daling lijkt deels te verklaren door een wijziging in de manier van registreren: cybercrime en online fraude worden nu apart vastgelegd, terwijl dat eerder niet het geval was. Ook worden incidenten

in verschillende categorieën geregistreerd, waardoor de cijfers lastiger te vergelijken zijn en niet altijd duidelijk is hoeveel meldingen daadwerkelijk over online criminaliteit gaan.

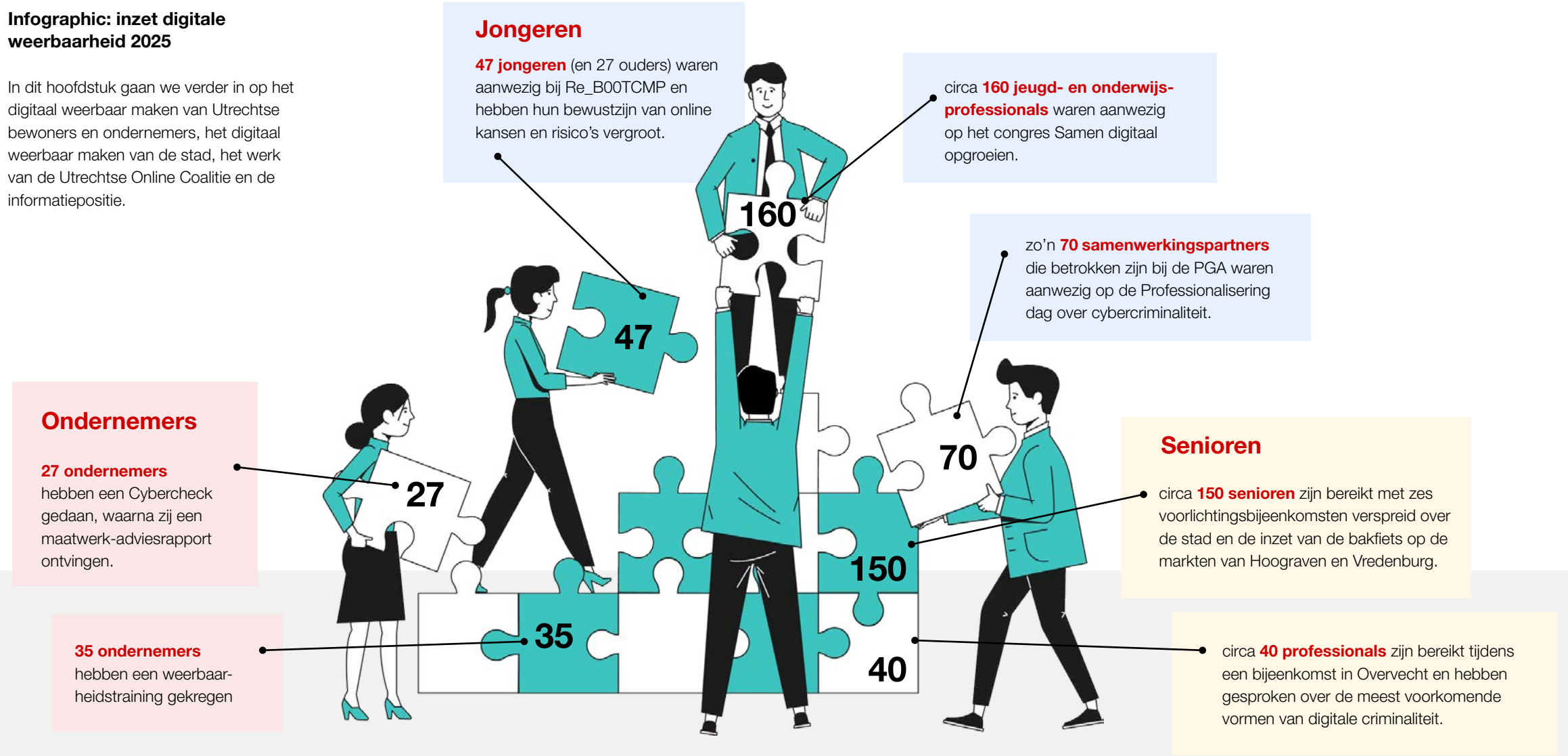
Volgens de landelijke Veiligheidsmonitor van het [CBS](#), het periodieke bevolkingsonderzoek naar leefbaarheid, veiligheid en slachtofferschap van criminaliteit, waren in 2025 bijna 52.000 Utrechters slachtoffer van online criminaliteit. Ongeveer 50% van de slachtoffers heeft dit gemeld bij politie of andere instanties zoals banken of de Fraudehelpdesk en bijna 15% heeft aangifte gedaan van het incident. Dit laat zien dat de politieregistraties slechts een deel van de problematiek in beeld brengen. Veel incidenten blijven buiten het zicht van de politie en verschijnen niet in de cijfers, waardoor er sprake is van een groot dark number.

Tegelijkertijd geeft de politie aan dat bepaalde vormen van digitale criminaliteit juist toenemen. Zo ontving de politie in 2025 landelijk [bijna 46% meer meldingen van online seksueel misbruik](#) dan het jaar ervoor. Ook de politie waarschuwt dat algemene cijfers niet altijd het volledige veiligheidsbeeld laten zien, omdat de cijfers verschillende vormen van criminaliteit omvatten die voortdurend veranderen. De jaarlijkse kosten van cybercriminaliteit wereldwijd worden geschat op € 5,5 biljoen, volgens een [publicatie van de Europese Raad 2024](#). Door de toenemende digitalisering kunnen we ervanuit gaan dat dit bedrag een toenemende trend laat zien.

² Digitale criminaliteit bestaat uit gedigitaliseerde criminaliteit (zoals aan- en verkoopfraude, fraude betalingsverkeer, ID-fraude, phishing) en cybercrime (zoals hacking, mal- of ransomware en virussen).

Infographic: inzet digitale weerbaarheid 2025

In dit hoofdstuk gaan we verder in op het digitaal weerbaar maken van Utrechtse bewoners en ondernemers, het digitaal weerbaar maken van de stad, het werk van de Utrechtse Online Coalitie en de informatiepositie.

4.1 Utrechtse bewoners en ondernemers digitaal weerbaar

Wat zien we gebeuren?

Kinderen, jongeren en hun ouders

De huidige generatie jongeren en jongvolwassenen van [15 tot 29 jaar is gemiddeld 9 uur per dag online](#). De digitale leefwereld van kinderen en jongeren is sterk verweven met hun dagelijks leven. Online zijn is voor hen vanzelfsprekend. Tegelijkertijd zien we dat de risico's toenemen en complexer worden. Grenzen vervagen, groepsdruk verplaatst zich naar digitale platforms en negatieve ervaringen werken vaak langer door, omdat de online wereld nooit stilstaat. Emoties, nieuwsgierigheid en de behoefte om erbij te horen maken hen kwetsbaar voor manipulatie, grensoverschrijdend gedrag en andere schadelijke online dynamieken. Tegelijkertijd weten we ook dat online zijn ook veel positieve kanten kent, bijvoorbeeld bij hobby's, ontmoeten van gelijkgestemden, kennisontwikkeling en gaming.

Van jeugd- en onderwijsprofessionals vernemen we dat ouders behoefte hebben aan beter zicht op waar hun kinderen zich online mee bezig houden en hoe zij hun kinderen zo goed mogelijk kunnen begeleiden. De excessen, zoals bijvoorbeeld naar voren kwamen in de serie [Adolescence](#), nieuwsberichten over de ernstige gevolgen van (online) pesten, challenges op social media of [sadistische netwerken](#) maken grote impact. Ouders ervaren handelingsverlegenheid. De digitale wereld ontwikkelt zich sneller dan hun kennis en opvoedervaring. Dit leidt tot onzekerheid over of en wanneer in te grijpen, hoe het gesprek aan te gaan en waar grenzen te stellen. Regels alleen blijken onvoldoende. Begeleiding en dialoog zijn essentieel, maar kosten tijd en vaardigheden.

Scholen bewegen richting een actievere rol. Digitale weerbaarheid en geletterdheid krijgt meer aandacht binnen het onderwijs, zeker nu de [SLO-kerndoelen](#) definitief zijn geformuleerd. De focus verschuift van incidentgericht handelen naar preventie, bewustwording en het versterken van de sociale en mentale weerbaarheid. Tegelijkertijd is deze inzet nog versnipperd en sterk afhankelijk van prioriteiten en capaciteit.

We zien dat er onder professionals in het sociaal- en veiligheidsdomein behoefte is aan het vergroten van de vakbekwaamheid op het gebied van de online leefwereld en de effecten op hun werkpraktijk. Er zijn soms nog grote verschillen in kennis, ook is het niet altijd duidelijk wat de taken, rollen of bevoegdheden zijn en welke informatie wel en niet kan of mag worden gedeeld.

Senioren

Senioren vormen een kwetsbare groep op het gebied van digitale veiligheid en zijn relatief vaak slachtoffer van online criminaliteit, zoals phishing en helpdeskfraude. Criminelen maken misbruik van hun vertrouwen en beperkte digitale vaardigheden. Door steeds professionelere vormen van oplichting en snelle technologische veranderingen ervaren veel senioren onzekerheid en het gevoel het niet bij te kunnen houden. Schaamte, angst en een gebrek aan passende ondersteuning kunnen leiden tot het vermijden van digitale middelen, met risico op uitsluiting en verlies van zelfstandigheid. Daarom is een blijvende aanpak nodig. Het versterken van digitale weerbaarheid vraagt om kennis, vertrouwen, praktische vaardigheden en laagdrempelige, persoonlijke ondersteuning.

Foto: De huidige generatie jongeren en jongvolwassenen van 15 tot 29 jaar is gemiddeld 9 uur per dag online.

Ondernemers in het midden en klein bedrijf (mkb) en zelfstandigen zonder personeel (zzp)

Digitale veiligheid is in 2025 een groter onderdeel geworden van het Nederlandse ondernemingslandschap, maar de mate waarin bedrijven maatregelen nemen verschilt sterk. Vooral binnen het kleinere mkb blijft de achterstand zichtbaar. Uit het onderzoek [Alert Online](#) van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat blijkt dat één op de vijf kleine bedrijven (minder dan tien medewerkers) geen enkele maatregel neemt tegen cyberdreigingen. Bij middelgrote mkb-bedrijven ligt dit percentage aanzienlijk lager (slechts 3%).

Tegelijkertijd is er sprake van een positieve ontwikkeling: in vergelijking met 2024 nemen in 2025 meer ondernemers maatregelen tegen digitale criminaliteit, wat wijst op groeiend bewustzijn. De digitale dreiging blijft echter groot. Cybercriminelen richten zich steeds vaker op kleinere bedrijven, juist omdat basismaatregelen daar niet altijd op orde zijn en beveiliging dus zwakker is. Aanvallen zoals phishing, ransomware en misbruik van zwakke wachtwoorden komen veel voor en kunnen grote gevolgen hebben voor de bedrijfscontinuïteit.

Voor Utrechtse ondernemers zijn bovenstaande ontwikkelingen als volgt te vertalen. Aan de ene kant blijft een deel van het mkb achter en kan met name het kleinere mkb geholpen worden bij het nemen van basismaatregelen tegen cyberrisico's. Hier richten we ons aanbod aan interventies op. Aan de andere kant groeit de bewustwording en actie rond digitale veiligheid en leidt dat tot geleidelijke verbetering in digitale weerbaarheid van kleinere ondernemingen.

Wat deden we?

Kinderen, jongeren en hun ouders

Congres jeugd- en onderwijsprofessionals

Foto: Het congres jeugd- en onderwijsprofessionals werd bezocht door 160 deelnemers

We organiseerden voor de tweede keer een congres voor jeugd- en onderwijsprofessionals. Dit keer met als thema “Samen digitaal opgroeien”. Met partners uit de Utrechtse Online Coalitie verzorgden we voor 160 deelnemers kennis- en werksessies. Als naslagwerk voor alle deelnemers maakten we opnieuw gebruik van een [digitale goodiebag](#) die te raadplegen blijft en wordt aangevuld met informatie tot het derde en laatste congres in november 2026. Dat congres organiseren we als afsluiting van de looptijd van het eerdergenoemde uitvoeringsprogramma.

BOOTCMP

Foto: BOOTCMP waarbij experts van de politie, defensie en cybersecurity zien welke mogelijkheden de IT-wereld biedt

Voor de doelgroep kinderen van 8 tot 12 jaar promootten we HackShield en HackShield in de klas via social media, waarmee we ouders en leerkrachten bereikten. Daarnaast organiseerden we, samen met Bureau Regionale Veiligheidsstrategie en politie een re-BOOTCMP. Tijdens dit event kregen 47 jonge IT-talenten de kans om workshops te volgen in cybersecurity, ethisch hacken en de gaming industrie. Het doel hiervan is om hun digitale vaardigheden verder te ontwikkelen en hun bewustzijn van online kansen en risico's te vergroten. Hun ouders, die ook waren uitgenodigd, hadden een apart programma over de online leefwereld van kinderen, hun talenten en hoe hierover thuis goed het gesprek te kunnen voeren. Tijdens de re-BOOTCMP lieten experts van de politie, defensie en cybersecurity zien welke mogelijkheden de IT-wereld biedt.

Om verder werk te maken van de online aanpak binnen de gemeente Utrecht hebben we de decentrale uitkering 'lokale inzet op polarisatie' van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangevraagd

en toegewezen gekregen. We willen op basis daarvan aankomend jaar inzetten op vernieuwende interventies tegen online polarisatie. We beginnen bij de bron: Dock sociaal makelaars jeugd en JOU jongerenwerkers ontwikkelen een product waarbij ze online trends en ontwikkelingen uit de online leefwereld van Utrechtse kinderen en jongeren periodiek bundelen. Deze worden inclusief bijpassend advies en handelingsperspectief met Utrechtse jeugd en onderwijsprofessionals gedeeld.

De Haagse Hogeschool kreeg opdracht om kwalitatief onderzoek te doen naar Utrechts plegerschap van digitale criminaliteit. Daarvoor voerden de onderzoekers literatuuronderzoek uit, interviewden ze Utrechtse praktijkprofessionals en maakten ze een analyse van recht-bankverslagen. Ook werd een sociale media contentanalyse uitgevoerd. Uit het onderzoek blijkt dat een aanzienlijk aantal cybernetwerken lokaal is geworteld en lokale inbedding heeft. Daders zijn opportunistisch en kijken waar geld is te verdienen; dat kan de ene dag drugs of geweld zijn en de andere dag digitale criminaliteit. De uitkomsten van het onderzoek worden in 2026 nader geanalyseerd en gebruikt om de integrale aanpak verder te optimaliseren.

Voor en met circa 70 samenwerkingspartners betrokken bij de persoonsgerichte aanpak organiseerden we een professionaliseringsdag over het thema digitale criminaliteit.

Foto: Team digitale veiligheid stond op de markt in Hoograven om in gesprek te gaan met senioren

Senioren

We hebben ons ingezet voor digitale veiligheid van senioren met zes bijeenkomsten 'veilig online' verspreid over de stad. Daarnaast stonden we met de bakfiets op de markt in Hoograven. En we gingen in gesprek over het belang van tweestapsverificatie tijdens de 'Echt Niet Vandaag' actiedag op Vredenburg. In totaal zijn circa 150 senioren voorgelicht. Ook gaven we voorlichting aan 37 cursisten van de basisvaardigheden-training van Digiwijs, sloten we aan bij het digitaal aanbiederoverleg en verzorgden we een sessie over digitale veiligheid voor ongeveer 40 professionals in Overvecht tijdens de zogenaamde Sirenelunch.

Medewerker Dock: "Goed dat jullie voorlichting geven vanuit de gemeente. We horen helaas steeds vaker terug bij senioren dat ze slachtoffer zijn geworden van digitale criminaliteit".

Deelnemer 'veilig online': "Fijn dat ik meer geleerd heb over de werkwijze en handvatten heb meegekregen hoe ik het kan herkennen en wat ik moet doen als ik benaderd word door criminelen".

Mkb en zzp

In 2025 is op twee momenten (mei en oktober) een gratis cybercheck aangeboden aan Utrechtse ondernemers, in samenwerking met Hogeschool Utrecht en PVO Midden-Nederland. De Cybercheck geeft inzicht in hoe digitale veiligheid onderdeel is van de bedrijfsvoering en waar nog verbeterpunten zijn. Deze Cyberchecks zijn uitgevoerd door IT-studenten. Een week na de Cybercheck ontving de ondernemer een uitgebreid adviesrapport op maat met praktische tips om cybersecurity te verbeteren en/of een plek te geven in bedrijfsvoering. In totaal hebben 27 ondernemers meegedaan met de Cybercheck en deze is door de deelnemers zeer positief beoordeeld. Daarnaast leidt de Cybercheck tot concrete verbetermaatregelen: ondernemers geven aan dat belangrijke cybermaatregelen grotendeels al op orde waren of naar aanleiding van de Cybercheck zijn geïmplementeerd of verbeterd. Omdat de Cybercheck aantoonbaar meerwaarde toevoegt voor ondernemers, zetten wij deze interventie ook in 2026 voort.

Digitale veiligheid wordt als thema besproken tijdens overleggen met ondernemers in de wijk. Als ondernemers(verenigingen) behoefte hebben aan vervolgactie, organiseren we een bijeenkomst op maat. In september is een lunchsessie georganiseerd met 35 ondernemers van 'ondernemerscollectief MerwedeTranswijk & Co', waarbij werd ingezet op bewustwording van digitale criminaliteit, welke maatregelen geschikt zijn om in te zetten en ook wat ondernemers morgen kunnen doen om digitale criminaliteit te voorkomen. Ook is de [VR game](#) ingezet.

We houden informatie over digitale criminaliteit bij ondernemers actueel via www.utrecht.nl/veiligdigitaalondernemen.

Deelnemer Cybercheck: "Cybercheck is professioneel en geeft praktische tips waar je geen ICT'er voor hoeft te zijn. Ik kan praktisch aan de slag met het adviesrapport van Cybercheck. Hierdoor verandert digitaal veilig werken voor mij van iets groots naar concrete punten. Het is een fijne start."

Foto: Lunchsessie voor 35 ondernemers van 'ondernemerscollectief MerwedeTranswijk & Co' voor meer bewustwording van digitale criminaliteit

4.2 De weerbaarheid van de stad

Wat zien we gebeuren?

Digitale aanvallen en/of calamiteiten kunnen een ontwrichtende werking hebben op de maatschappij en de openbare orde in de stad. De huidige dreigingen en geopolitieke situatie vertaalt zich naar het [digitale domein](#), wat maakt dat Utrecht beter voorbereid moet zijn op rampen en crises met een digitale component. Om die reden zijn er veel relaties te leggen met de [gemeente brede aanpak weerbaarheid](#), zowel op het gebied van cybercrisisbeheersing als het digitaal weerbaar maken van bewoners en ondernemers (zie ook hoofdstuk 2.9 van deze Voortgangsrapportage). Dit laatste actiepoint is ook opgenomen in paragraaf 5.4 van de VNG handreiking [Weerbaarheid en Veerkracht op Lokaal Niveau](#).

We zien dat het om verschillende redenen lastig is om op lokaal niveau aan de slag te gaan met cyberweerbaarheid binnen de gemeentegrenzen, met cybercrisisbeheersing hierin als belangrijk onderdeel. De afgelopen jaren hebben de G4, in samenwerking met de VNG, een voortrekkersrol gepakt om het lokale perspectief op digitale veiligheid in nationale beleids- en besluitvorming beter onder de aandacht te brengen. Dit heeft er onder meer toe geleid dat Rijk en gemeenten het [Bestuurlijk Convenant Digitale Veiligheid Gemeenten](#) sloten, als één van de acties uit de Nederlandse Cybersecuritystrategie. De belangrijkste knelpunten zijn momenteel de onduidelijkheid over het stelsel, de rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden maar ook de beperkte informatiepositie en het ontbreken van structurele (rijks)middelen voor digitale veiligheid op lokaal niveau. Deze knelpunten komen in 2024 ook terug in de [G4 reactie](#) op de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Eind 2025 is de uitwerking van bovengenoemd convenant naar de Tweede Kamer

gestuurd. Deze omvat een [aantal aanbevelingen](#) die moeten helpen het digitale veiligheidsstelsel net zo duidelijk te maken als het fysieke veiligheidsstelsel. Deze aanbevelingen juichen wij van harte toe, al haalt de tijd ons in en zien we dat nieuw te ontwikkelen wetgeving (zoals Cbw) nog steeds handvatten mist voor het lokale niveau.

Naast het inrichten van cybergevolgbestrijding, werken we sinds 2019 met de stad samen in de [community voor cyberweerbaarheid](#) (hierna: community). In de community zijn partners betrokken die zonder commercieel belang meedenken én doen om van elkaar te leren op het snijvlak van cyber en crisis. Dit initiatief is vergelijkbaar met andere initiatieven in het land, zoals [Digitaal Veilig Den Haag](#). Gezien de geopolitieke ontwikkelingen, wordt er ook (meer) samenwerking gezocht met het stedelijk veiligheidsnetwerk.

Wat deden we?

Cybercrisisbeheersing

Naast de inzet en medewerking aan de uitwerking van voornoemd bestuurlijk convenant digitale veiligheid, hebben we op lokaal niveau met onze driehoek partners (politie, Openbaar Ministerie) en Veiligheidsregio Utrecht (VRU) op ambtelijk niveau om tafel gezeten om van gedachten te wisselen over onze visie op cybergevolgbestrijding op lokaal niveau. Hierbij kwam onder andere de opschalingsstructuur ter sprake, evenals de herziening van het Landelijk crisisplan digitaal. Deze sessie krijgt een vervolg. Ook hebben we samen met de VRU gewerkt aan een update van de aandachtkaart cybergevolgbestrijding, voor functionarissen in de crisisorganisatie.

Community voor cyberweerbaarheid

Vanuit de community zijn in 2025 drie bijeenkomsten georganiseerd. De community is gericht op kennisuitwisseling tussen (grotere) organisaties uit Utrecht, zodat eigen cyberweerbaarheid verhoogd wordt en de keten wordt versterkt. De eerste bijeenkomst was gericht op het ontwikkelen van een cyberstartpakket voor het mkb. De tweede bijeenkomst was een gecombineerde bijeenkomst met het stedelijk veiligheidsnetwerk, welke ging over cybercriminaliteit en hybride dreigingen. De laatste bijeenkomst ging over cyber op de bestuurstafel en hoe organisaties ervoor kunnen zorgen dat cyber niet alleen een IT-verantwoordelijkheid is.

Weerbaarheidsopgave

Zoals we in 2.9 aangaven, bereiden we ons met de gemeentebrede weerbaarheidsopgave voor op twee maatgevende scenario's, namelijk grootschalige en langdurige stroomuitval en een NAVO artikel 5 situatie. Een cyberaanval met als gevolg een stroomstoring is aannemelijk. Ook voor een artikel 5 scenario zijn er gevolgen voor digitale veiligheid en kan een toename worden verwacht van aanvallen op vitale infrastructuur of het actief inzetten van desinformatie. Om die reden leggen we verbinding met de gemeentebrede weerbaarheidsopgave en gaan we met belangrijke partners uit de stad in gesprek over (digitale) weerbaarheid en afhankelijkheid van digitale diensten.

4.3 Utrechtse Online Coalitie (UOC)

Wat zien we gebeuren?

De Utrechtse Online Coalitie heeft zich het afgelopen jaar ontwikkeld van een netwerk in opbouw naar een samenwerkingsverband met meer samenhang en slagkracht. Met partners uit het Utrechtse veiligheids- en sociaal domein en landelijke organisaties, komen we samen om kennis uit te wisselen, trends en ontwikkelingen te bespreken en concrete interventies uit te werken. Ook werken we aan eigen professionalisering op het gebied van de online leefwereld. We zien dat het netwerk blijft groeien en dat nieuwe leden zich aansluiten. Partners weten elkaar beter te vinden en de lijnen zijn korter geworden. Hierdoor is het eenvoudiger om signalen te delen, expertise te bundelen en gezamenlijk op te trekken rond vraagstukken van digitale weerbaarheid en geletterdheid.

Wat deden we?

Waar de UOC eerder vooral een platform was voor kennisuitwisseling, zien we nu steeds meer concrete opbrengsten. We hebben een gezamenlijk convenant opgesteld met het oog op digitale weerbaarheid en online polarisatie, radicalisering en extremisme. Hierin omschrijven we waarom de UOC is opgericht, wat onze ambitie is en wat onze gezamenlijke doelen zijn. Dit document gebruiken de verschillende deelnemers om binnen de eigen organisatie het gesprek aan te gaan over het belang en de toegevoegde waarde van de UOC, zodat we deze nog beter kunnen borgen.

Vanuit de coalitie zijn in 2025 meerdere initiatieven ontstaan die aansluiten bij actuele ontwikkelingen en behoeften in de stad. Het eerdergenoemde congres Samen digitaal opgroeien is ook vanuit de UOC georganiseerd. Ook heeft de UOC ingezet op praktische ondersteuning van ouders en opvoeders en hebben enkele partners de videoserie [Kijk Even Echt](#) ontwikkeld over online opvoeden, waarin herkenbare dilemma's worden benoemd en handvatten worden geboden. De UOC is ook meegenomen in een onderzoek van de Universiteit Utrecht naar hoe onder andere de gemeente Utrecht omgaat met mis- en desinformatie, in samenwerking met het maatschappelijk middenveld en spiegelt deze aanpak aan het perspectief van inwoners. De uitkomsten van dit [onderzoek](#) worden in 2026 verder uitgewerkt. De initiatieven dragen bij aan bewustwording en versterken de gezamenlijke inzet vanuit het netwerk. De komende periode ligt de uitdaging in het verder verdiepen van deze samenwerking en het borgen van initiatieven, zodat de Utrechtse Online Coalitie duurzaam bijdraagt aan een digitaal weerbare stad.

Foto: Groepsfoto van deelnemers aan de bijeenkomst rondom het convenant van het Utrechtse Online Coalitie

4.4 Informatiepositie

Wat zien we gebeuren?

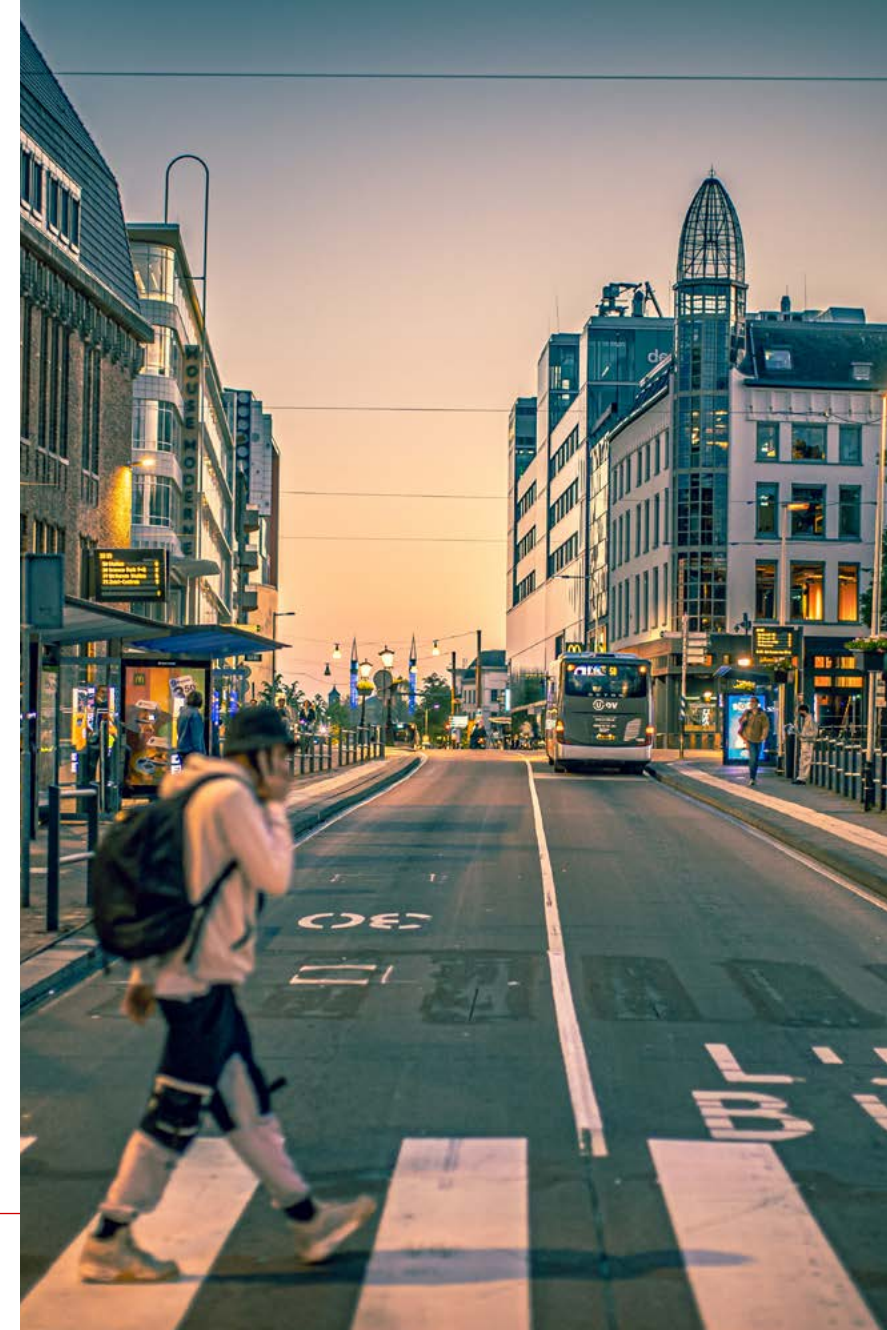
Het is nog steeds lastig om, naast het aantal online misdrijven, een scherper actueel beeld te krijgen van de digitale criminaliteit, maar afgelopen jaar is onze informatiepositie wel verbeterd. We maken gebruik van verschillende informatiebronnen. Zo ontvangen we kwartaalbeelden van de politie met regionale cijfers, trends en ontwikkelingen over online criminaliteit. Om beter inzicht te krijgen in de omvang van digitale criminaliteit en de financiële schade, werken we daarnaast samen met de Fraudehelpdesk en Slachtofferhulp. Ook maken we gebruik van cijfers van het CBS, de Veiligheidscoalitie, de Jeugdmonitor, zelfrapportages over ouderschap van jeugdcriminaliteit en andere politiedata. Door deze combinatie van bronnen kunnen we zowel actuele ontwikkelingen volgen als trends op de lange termijn signaleren. Dit maakt het mogelijk om gerichte interventies te ontwikkelen en te prioriteren. Zo versterken we de digitale weerbaarheid van Utrechters, ondernemers en organisaties structureel.

De jeugd- en onderwijsprofessionals geven aan dat het niet eenvoudig is om zelf de trends en ontwikkelingen in de online leefwereld van kinderen en jongeren goed te volgen. Zij kunnen of mogen zelf niet op online platforms aanwezig zijn om te zien wat er speelt of om daar informatie te delen met elkaar. Hierdoor loopt hun informatiepositie structureel achter.

Wat deden we?

In oktober 2025 is het dashboard [Zicht op online criminaliteit](#) online gegaan, een initiatief van onder andere gemeente Utrecht in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Utrecht is nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van dit platform. Het dashboard maakt het mogelijk om op de langere termijn trends in digitale criminaliteit te signaleren op het gebied van slachtoffer- en ouderschap. We kunnen hierdoor bijvoorbeeld ook demografische gegevens koppelen aan verschillende vormen van digitale criminaliteit. Met behulp van de eerdergenoemde databronnen en het dashboard maken we analyses om te bepalen welke stappen nodig zijn om inwoners en organisaties beter te beschermen en de (pleger)aanpak te optimaliseren.

Zebepad op de Lange Vijstraat.

5

Financiën

Op de volgende pagina vindt u de tabel met de financiële voortgang over 2025.

Voortgangsrapportage Veiligheidsagenda 2025 Financieel

Prioriteit 1: Veiliger wijken (Tabel 1/5)

Subdoelstelling binnen programma Veilige stad	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking	Toelichting bij afwijking
Baten	1.172	1.696	524	
Veiligheid en Zorg	1.172	1.568	396	De realisatie baten is hoger doordat eind 2025 een SPUK Overlast Criminele Vreemdelingen is toegekend, die niet begroot was.
Wijkveiligheid		128	128	De additionele baten van Wijkveiligheid wordt veroorzaakt door een bijdrage van de Wijkontwikkelmaatschappij (WOM) ten behoeve van de aanpak Amsterdamsestraatweg.
Lasten	12.736	12.821	-86	
Tegengaan/ Voorkomen (ernstige) overlast	5.507	5.411	96	De personele lasten van Tegengaan/voorkomen (ernstige) overlast vallen lager uit door vacatureruimte. Deze ontstaat doordat de inzet van vast personeel verantwoord kon worden op Rijkssubsidies.
THOR Jongerenoverlast	0	9	-9	
THOR Wijkveiligheid	4.499	4.097	401	Onderbesteding door niet ingevulde vacatures. Dit gaat ten koste van preventieve inzet in de wijken.
Veilig ondernemen	213	0	213	Op dit product worden medewerkers vanuit Economie doorbelast die werkzaam zijn voor het 'Keurmerk Veilig ondernemen'. Deze doorbelasting heeft in 2025 niet plaatsgevonden, echter zijn de werkzaamheden wel uitgevoerd.
Veiligheid en Zorg	1.495	2.210	-715	De realisatie lasten is hoger dan begroot, aangezien de decentrale uitkering septembercirculaire nog niet is verwerkt in de begroting/ realisatie. Er zijn aanvullende middelen toegekend voor de Aanpak Criminele Machtstructuren en Meldpunt Perspectief.
Wijkveiligheid	1.023	1.094	-72	Hogere uitgaven programma Amsterdamsestraatweg worden gedekt voor een bijdrage vanuit de WOM.
Subtotaal	13.908	14.517	438	

Prioriteit 2: Tegengaan excessen door maatschappelijke onrust (Tabel 2/5)

Subdoelstelling binnen programma Veilige stad	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking	Toelichting bij afwijking
Baten	1.583	1.448	-135	
Optreden bij verstoringen OO en crises	622	565	-57	Minder baten gerealiseerd dan begroot m.b.t. de Versterkingsgelden, aangezien activiteiten zijn uitgesteld.
THOR Vergunningen & handhaving bijzondere wetten	961	883	-78	Er zijn minder vergunningaanvragen voor horeca ingediend wat heeft geleid tot lagere opbrengsten.
Lasten	43.150	43.660	-510	
Gemeenschappelijke Regeling	34.715	34.413	302	In 2025 is een incidenteel voordeel lasten op de Veiligheidsregio Utrecht.
Domstad IT cameratoezicht	494	494	0	
Optreden bij verstoringen OO en crises	4.794	5.409	-615	De hogere lasten van Openbare Orde en Crisisbeheersing worden met name veroorzaakt door het Europees voetbal en hogere uitkijkkosten van de camera's.
THOR Evenementen	381	347	34	
THOR Vergunningen & handhaving bijzondere wetten	2.766	2.998	-231	Er hebben minder interne verrekeningen plaatsgevonden. Daarnaast hogere uitgaven voor personeel en materiële lasten.
Subtotaal	44.733	45.108	-645	

Prioriteit 3: Tegengaan ontwrichtende effecten van drugserelateerde criminaliteit (Tabel 3/5)

Subdoelstelling binnen programma Veilige stad	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking	Toelichting bij afwijking
Baten	6.474	5.142	-1.332	
Grenzen Stellen en Perspectief Bieden	6.474	5.142	1.332	Er zijn minder baten gerealiseerd dan begroot, aangezien de subsidieperiode Preventie met Gezag is verlengd tot 1 juni 2026.
Lasten	20.902	19.279	1.623	
Aanpakken en Voorkomen Criminaliteit	1.918	2.075	-157	Hogere personele lasten door vervanging langdurig zieken
Grenzen Stellen en Perspectief Bieden	8.622	7.295	1.327	Per saldo lagere realisatie lasten die samenhangen met de lagere lasten, gezien de subsidieperiode is verlengd.
Jeugd en Veiligheid	5.759	5.669	90	
Ondermijning	367	154	213	Door vacatureruimte zijn niet alle activiteiten in 2025 gestart
Samenwerkingsverbanden	1.674	1.701	-27	
THOR Voorkomen Criminaliteit	2.562	2.385	177	Onderbesteding door niet ingevulde vacatures. Dit gaat ten koste van preventieve inzet in de wijken
Subtotaal	27.376	24.421	291	

Prioriteit 4: Vergroten digitale veiligheid en online weerbaarheid (Tabel 4/5)

Subdoelstelling binnen programma Veilige stad	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking	Toelichting bij afwijking
Lasten	189	146	43	
Digitale Veiligheid	189	146	43	Lagere lasten zijn het gevolg van uitstel van een innovatieproject.
Personele inzet digitale veiligheid	0	0	0	
Subtotaal	189	146	43	

Totaal alle vier prioriteiten (Tabel 5/5)

Prioriteit	Actuele begroting 2025	Realisatie 2025	Afwijking
Veiliger wijken	13.908	14.517	438
Tegengaan excessen door maatschappelijke onrust	44.733	45.108	-645
Tegengaan ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit	27.376	24.421	291
Vergroten digitale veiligheid en online weerbaarheid	189	146	43
Totaal	67.748	67.621	128

Doorkijk na 2026

2026 is het laatste jaar van de Veiligheidsagenda 2023-2026. In dit jaar wordt gestart met de voorbereiding van een nieuwe Veiligheidsagenda voor de periode 2027-2030.

Voor de uitvoering van de prioriteiten uit de huidige Veiligheidsagenda zijn middelen beschikbaar uit het Programma Veilige Stad, veelal van incidentele aard.

De inzet en het jaar dat de inzet stopt betreft:

- **Eropaf-team (2028)** een outreachende, domeinoverstijgende aanpak die ervoor zorgt dat (criminele) overlastgevers in de Binnenstad sneller in beeld komen en toegeleid worden naar passende zorg, opvang of ondersteuning
- **Aanpak overlastgevende criminele vreemdelingen (2028)**
- **Aanpak Straatintimidatie (2027)**
- **Aanpak Amsterdamsestraatweg & Kanaalstraat-Damstraat (2027)**
- **Ondermijning in de zorg (2028)**
- **Uitvoeringsprogramma vergroten digitale weerbaarheid (2027)**
- **Projectorganisatie weerbaarheid (2027)**
- **Versterkingsgelden aanpak tegen radicalisering, extremisme en terrorisme. (NCTV) (2027)**

6

Bijlage

Bijlage ter verklaring van illustratie PGA jonge aanwas en doorgroeiërs op pagina 57

Bij de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) is er regie op complexe casuïstiek. We zijn op verschillende manieren een spin in het web, namelijk op casusniveau als PGA expert, op tactisch niveau als manager en op strategisch niveau als bestuurlijk trekker. De volgende uitgangspunten gelden voor de PGA:

- Persoonsgerichte aanpak: we stellen grenzen en bieden perspectief.
- In de aanpak staat de persoon centraal, we doen wat nodig is.
- PGA-expert treedt niet in andermans expertise, neemt niet over.
- Er is coördinatie op het totaal van veiligheid en zorg.
- Signaleren van rode draden.
- Verbinding tussen uitvoering en beleid.

Grote Cirkel

Rechts staat een grote cirkel. In het midden van de cirkel staat een silhouet van de persoon in de aanpak. Daar omheen staan vakken met de namen van organisaties en hun rol. De cirkel laat zien dat al deze partijen rondom dezelfde persoon samenwerken, met de PGA-expert als coördinator.

De organisaties en hun taken zijn:

- Politie voert meerdere keren een aanhouding uit.
- Justitiële Inrichting voert vrijheidsbeneming uit.
- Buurtteam biedt hulp en ondersteuning, onder andere bij schulden.
- Veilig Thuis doet onderzoek naar meldingen van huiselijk geweld.

- Verslavingszorg / GGZ-instellingen bieden behandeling bij verslaving en/of een stoornis.
- Beschermd wonen / opvang biedt vormen van wonen of opvang.
- Openbaar Ministerie brengt een strafzaak op zitting.
- Werk & Inkomen bemiddelt naar werk of verstrekt een uitkering
- (Jeugd)reclassering voert een reclasseringstoezicht uit.

PGA: regie op complexe casuïstiek

Spin in het web

- ➔ Op casusniveau (PGA-expert)
- ➔ Op tactisch niveau (manager)
- ➔ Op strategisch niveau (bestuurlijk trekker)

- ✓ Persoonsgerichte aanpak: we stellen grenzen en bieden perspectief
- ✓ In de aanpak staat de persoon centraal, we doen wat nodig is
- ✓ PGA-expert treedt niet in andermans expertise, neemt niet over
- ✓ Er is coördinatie op het totaal van veiligheid en zorg
- ✓ Signaleren van rode draden
- ✓ Verbinding tussen uitvoering en beleid

